

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Strabonis Geographicorum [geographicorum] Lib. XVII

Strabo

Basileae, 1539

Strabonis geographicorum epitomae.

urn:nbn:de:bsz:31-67095

STRABONIS

GEOGRAPHICORVM EPITOMAE.

LIBRI PRIMI.

ν ο δ Homerus primus sit ausus geographiam tractare. Quòd enim terrarum orbis uniuersus oceano alluatur tanquam insula,

ipse ait, nunc quidem,

είμι γὰρ ὀφιομένη πολυφόρου πείρατα γαίης ὠκεανόν τε.

Ibo ut telluris almæ confinia spectem,

Oceanum ὄψ. Nunc autem de orientali parte terræ,

ἡλίου μὲν ἐπὶ ταταίου προσέβαλλον ἀρῆρας

ἢ ἀκαλαρῆταιο βαθυρῆδόν ὠκεανοῖο.

Inde recens radijs iam sol percusserat arua,

Oceani lentas alti præfugerat undas. De occidua uero,

ὅδ' ἐπεὶ ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἡλίουο.

Incidit oceano lux fulgentissima solis. Et de australi,

ζεύς γὰρ ἐπ' ὠκεανόν μετ' ἀμύμονας ἀδιοπῆας,

χθίος ἔβη.

Iuppiter oceanum, & duram cognomine gentem

Æthiopum hesternus petijt. De septentrionali uero,

οἶον δ' ἀμμορός ὄσι λοετρῶν ὠκεανοῖο.

Oceani sola est undarum atq; æquoris experts. Quo loco oceanum appellat, horizon-
talem ipsum. Quòd ἀφ' ὄρθου uocat oceanū, Homerus, id est refluxum, ob un-

darum scilicet accessus atq; recessus. Cuius generis est & illud,

τρὶς μὲν γὰρ τ' ἀνίστημι ἐπ' ἡμάτι, τρὶς δ' ἀναραιβόει.

Terq; die reuomit, ter sorbet deinde refluxus. Id enim si non ter, sed bis tantum ac-
cidat, fortasse aut scripturæ error est, aut poëticus excessus sermonis. Eiusmodi est
& illud, ἢ ἀκαλαρῆταιο, id est è tranquille fluente. nam recessus undarum lentus est,

nec uniuersim fit. Quòd cum Homerus scopulos interdum tectos interdum
dicat nudatos, oceani recessus atq; accessus innuit. Quòd affectiones oceani

circa undarum accessus atq; recessus, consentiunt mare continuum & unum esse,
quando ubiq; idem sita quæ incrementum & decrementum, aut non admodum
uariat, tanquam ab eadem causa proficiscatur. Quòd Homerus totius adia-

centis nobis oræ maritimæ situm describit, appellans Libyam, Thebas, Ægyptū,

Phœnicen, Cyprum, Sidonem, Solymos, Caras, atq; circumiacentes insulas. Præ-

terea autem, Phrygiam & Hellepontum & Troas, & Paphlagonas & Aeten &

Iasonem & Cymmerios, & Thracibus uicinos, Mysas, accolentes Istrum. De-

inde Ciconas & Larissam, & quæ deinceps sita est Hellada usq; ad Hellepontum.

Postmodum Italiæ extrema, Temesen, Siculos, & campum Elysium. Quòd si

nonnulla quæ inter hæc iacent, omittit, id mirum esse nō debet. Ita enim solet geo-

graphia. Quòd Anaximander Thaletis discipulus & ciuis, primus geogra-

phicam tabulam edidit, Hecataeus uero codicem scriptum. Quòd sit impossi-

bile, absq; cælestium rerum inspectione, geographiam tractare: quando ad longi-

tudines urbium, solis & lunæ defectuum obseruatione opus est: ad latitudines
uero, inspiciendæ sunt climatum differentia. Quòd geographia coniuncta
sit, ex geometria & ex rerum sublimium inspectione. Quòd cælestia, quam

uis loco à terrenis tantum distent, quantum à terra cælum abest, contemplatione tamen inter se iuncta sint. Quòd per eos qui apud Homerū sunt Erembi, Troglodytas Arabas intelligere oporteat, sic dictos quòd *ἄρα* id est terram subeant.

Quòd geographia nō solum ad philosophiam, uerumetiam ad prudentiam, atq; actiones ciuiles & Imperatorias cōducatur magnopere. Quòd tū hoc, *Μοῖρες* hominum multorum nosse, atq; urbes: tum illud, quod de Hercule fertur, *μεγάλων ἐπιίσορα ὄργων*, eam quæ ex geographica historia nascitur, prudentiam significat.

Quòd geographia, tanquam habitabilis totius historia in quanto potius uersatur, ut quæ sit magis finitima mathematica. At chorographia, cum sit loci ciuiliam, uelut dum Homerus ait,

οἷβ' ἕσθω γνέμοντο καὶ αὐλίδ' αὖ περὶ τήεσσαυ.

Quicq; colunt Hyriam lapidosamq; Aulida.

Et dum asperam uocat Eteonon, aut Thisben columbis diuitem, aut Arnem uitiferam, in qualitate regionis explicanda sese occupat, uelut an sit campestris regio, an montana, aut profunda, an lignorum, aut metallorum ferax sit. Quòd alius attineat Indiæ chorographus, qui forte Græciam ignoret, alius Ægypto, ignorans Persidis naturam & Bactrianæ. Quòd geometria & astronomia ei sit opus, qui geographiam sit tractaturus. Quodq; ex his ipsis hypotheses sint sumenda, uelut quod sphericus sit mundus. Item terræ superficies quòd sit spherica. Præterea de corporum ad medium inclinatione, & quæcunq; huiusce generis sunt.

Quòd oporteat minime, imperatorem adeo imperitum esse situs terræ, ut in aliquibus locis constitutus ita dicat,

ὦ φίλοι, οὐ γὰρ βίβησιν ὄπη Ζεφύρου, οὐ δ' ὄπη ἠώς.

O socij, neq; enim scimus tenebræ aut ubi Eous.

Et talia. Neq; tamen de poli elevationibus, aut ortu occasuq; syderum, medijsq; cæli meatibus adeo oportet sollicitum esse, & si quæ hisce sunt similia. Quòd etiam sphericam contemplationem attigisse oporteat eum qui geographiam sit tractaturus, uelut circulos in spheræ parallelus, & rectos, & eiusmodi. Quòd, ut in colosso totius operis fabricam inspicientes, quæ sunt exigua negligimus, ita in geographia situm regionis, & habitudinem ad cælestia totius, exponimus. An uero, aspera sit, aut mari inaccessa sit, & quicquid eiusmodi fuerit, id omittimus.

Quòd neq; ignarus fuerit disciplinarum Erato sthenes, neq; tamē uere sit philosophatus, ac proinde *βῆρα* fuisse appellatum, ut qui secundas partes in disciplinis omnibus auferre posset. Is minime censebat, poëticen primam esse philosophiam appellandam, sed delectationem solum quandam esse perperam affirmabat.

Quòd poëtica fons & initium sermonis ornati existat, & Rhetorices, adhibēs orationi factum coniunctum uenustate. Scilicet pedestrem orationē dicimus eam quæ absq; metro è sublimi in humilem deducta sit locum. Quòd & leges & urbes antiquæ fabulas susceperint, tanquam laruas quasdam aduersus redolentes infantiam, ut Cocytos, Acherontas, Phlegetontas, Stygas, & simpliciter theologiam ueterem uniuersam. Quid sit illud,

ἴσκειν ἄβύδα πολλὰ λέγων ἐτυμοῖσιν ὁμοῖα.

Pleraq; confert per fragmenta simillima ueris.

Non omnia uidelicet, sed multa & fabulosa, alioqui ueris similia nō essent. Eiusmodi autem fabulæ sunt, dum ueris inuoluuntur, argento ceu si quis circumfuderit aurū.

aurum. ita enim fa
urbe Æa. Et Sym
cellentiam præ ali
lo se transiit. Et
nos, ad finitimas in
in Scyllam, & hu
dam genus est, q
Homerus id quoc
Ἀργίους τε κούρας τε
Delphinascq; cane
Balenam possit
ἴσκειν ἄβυδα ἴσκειν ἄβυδα
Terq; die reuomit
Intelligendum
oportet, aut ignora
sit ex historia, disp
go nauū, quoties
no expressio effica
& stupor est finis.
Vlyssis tragice
ἴσκειν ἄβυδα ἴσκειν ἄβυδα
Boreas & Zephy
Recte dictum
& Samothracen
ortu æstiuo fl
uerno, Eurus.
& Zephyrus. Ha
tum appellat, qui
Zephyrus. C
nates cogit, cum
ἴσκειν ἄβυδα ἴσκειν ἄβυδα
ἴσκειν ἄβυδα ἴσκειν ἄβυδα
Dissipat ut Zeph
Cauri austru pulsa
omotho congreg
tur Caurus.
siam, quæ talis
lanuit enim Ægy
decem millia anno
tionem terre Ægy
ἴσκειν ἄβυδα ἴσκειν ἄβυδα
ἴσκειν ἄβυδα ἴσκειν ἄβυδα
Entremos homini
Quorum alij ad ca
nis, magnum Indi
cælum bipertitos e

aurum. ita enim fabulæ habent. Quòd Homerus Circen appellat Æxam ab urbe Æa. Et Symplegadas in mari Byzantio, Planctas. Et Pontū Euxinū per excellentiam præ alijs sic dictum, quod tum maximus æstimaretur, ad oceanum fabulose transtulit. Et Cimmericos, à climate nebuloso, tanquã tenebris obuolutos totos, ad finitimas inferno regiones traduxit. Et fretum Siculū latronibus infestum, in Scyllam, & huius generis permulta. Quod per mare Siculū, piscium quoddam genus est, quos appellant galeotas, & gladios, & canes, e quibus transtulit Homerus id quod ait,

δελφίνας τε κύνεσσ τε ἢ εἰ ποθεν ἄλλο λάβησι *ἕντε*

Delphinascq, canescq, & si quandoq; adipisci Balenam possit. Quòd illud,

τρὶς μὲν γὰρ τ' ἀνίστη ἐπ' ἡματι, τρὶς δ' ἀναροίβεται.

Terq; die reuomit, ter sorbet deinde refluxus.

Intelligendum sit bis tantum fieri non ter. Quapropter aut mutationem causari oportet, aut ignorantiam, aut licentiam poëticam. Quòd poëtica, composita sit ex historia, dispositione, & fabula. Historiæ itaq; finis est ueritas, uelut in catalogo nauium, quoties *πολυπρόηρα*, regionem appellat, aut *πεπρόησαυ*. Dispositionis uero expressio efficaciacq, ueluti cum introducit pugnantem. Fabulæ autem uoluptas & stupor est finis. Quòd fingit is qui Gorgonas introducit, affingit qui errores Vlyssis tragice decantat. Quòd istud

βορέης καὶ ζέφυρος, τῶτε δρέκνησιν ἄκτου
Boreas & Zephyrus qui e Thracia spirant.

Recte dictum sit. Nam sinus Niger Thraciæ, ad austrū uersus, ijs qui Lemnum & Samothracen incolunt, Zephyrum e Thracia flantem exhibet. Quòd qui ab ortu æstiuo flat uentus, Cæcias sit. Qui autem e diametro, Africus. Qui ab ortu hyberno, Eurus. Et qui e diametro, Argæstus. Qui uero ab æquinoctiali Apeliotes & Zephyrus. Hæc Aristoteles. Cæterum Homerus, uiolenter spirantem Zephyrum appellat, quē nos Caurum dicimus. Africum flantem, qui a nobis Fauonius siue Zephyrus. Caurum uero austrum, Leuconothum appellat. hic enim paucas nubes cogit, cum alter Notus, totus quodammodo sit Eurus.

ὡς δ' ὅποτε ζέφυρος νίφει σφελίξ
ἀργέισο νότοιο βαθεῖν λάλαπι τύπῳ.

Dissipat ut Zephyrus nubes, grauibusq; procellis Cauri austri pulsant. Nūc enim uiolenter spirantem Zephyrū dicit, qui a Leuconotho congregata solet dissipare, cum sint debilia. Vbi adiectiui loco Notus dicitur Caurus. Quòd Pharum insulam Homerus appellat *πελαγίαν*, id est in alto sitam, quæ talis nunc non est. Quod dictum admiratione profecto dignum est. Innuit enim Ægyptū Nili donum esse, ut etiam Herodotus dicebat. Et cum ante decem millia annorum in medio mari sita fuerit hæc insula, nunc propter exaggerationem terre Ægypto est uicina. Quòd hunc locum,

ἄθιοπας τοὶ διχθὰ δεδακταὶ ἔχουσι ἀνδρῶν
οἱ μὲν δ' υοσομὲνς ἰπερίον οἱ δ' ἀνιόντες.

Extremos hominum Æthiopus, bipertitosq; Quorum alij ad casum solis, alij sed ad ortum, Crates quidam ita enarrat, inquit, ens, magnum Indiæ oceanū intra Æthiopus sese medium immittentē, ex ortu in occasum bipertitos efficere. Aristarchus autē, Æthiopiam ait ab ortu in occasum esse

continuam. quapropter alios ipsorum cognosci, extremos scilicet alios qui in medio sint, ignorari, siue oceano ambiatur uniuersa Libya, siue isthmus quispiam inter oceanum Atlanticū & mare rubrum interfit. Caterum, quādo Æthiopes qui in medio sunt, à nobis ignorantur, ob id binas Æthiopias dici, quæ tamen una sit.

Quòd Homerus australes mundi partes, orientales appellat & uersus solem locatas: septentrionales uero, occidentales & uersus noctem iacentes, ut hoc loco,

*αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτῃ ἐν ἑλίκεϊται
πρὸς Ἥφαιστον. αἰδέτ' αὐδὲθε, πρὸς ἠώτῃ ἠελίου τε*

Hæc humilis iacet ad tenebras, multum æquora supra.
Hæc secus auroram spectant, solisq; nitorem.

Nam Ithaca magis uersus boream est sita quàm reliquæ insulæ. Et rursus,

*εἴτ' ἀδὴ δ' ἐξί' ἰώσσι πρὸς ἠώτ' ἠελίου τε
εἴτ' ἐπ' ἀρείσειρά θιγέ ποτὶ Ἥφαιστον ἠερόγῃτα.*

Dextera siue adeant, auroram & lumina solis
Siue petant leuam, tenebrasq; sub aëris illi.

Et rursus,

*ὦ φίλοι, οὐ γάρ ποτ' ἴδμεν ὄπῃ Ἥφαιστον, οὐδ' ὄπῃ ἠώσ,
οὐδ' ὄπῃ ἠελίου φασίμβροκος εἶσ' ἔσθ' ἰαίαν,
οὐδ' ὄπῃ αἰεῖται.*

Melatet ò socij tenebræ locus, aut ubi Eous,
Aut ubi sol terras subeat mortalia lustrans,
Aut ubi conscendat.

Quòd Asia ab Africa rectius diuidatur sinu Arabico, qui instar meridiani, ab oceano sese usque ad isthmum porrigit, iuxta Pelusium, longitudine ferme supra stadiorum millia quindecim, latitudine, ubi ea maxima est, non multo maiore quàm mille. Atq; idem terminus utriusq; Æthiopiæ fuerit. At Nilus ipse, minime idoneus est terminus, quādo non parua Asiæ portio, quæ hoc australior est, sic facta diuisione non cōprehenderetur, ut nescias, utrum ea Libyæ an Asiæ sit adscribenda. Quòd prouerbia sint, excessuum excessus significantia, Suberis umbra leuior, Phryge lepore timidior, Ager terram habet Laconica epistola breuiorem. Quòd Pontus olim lacus fuerit. Verum cum multæ maximæq; fluminum aquæ in ipsum sese immitterent, fortasse ingentibus etiã motibus terræ excitis rupta fuit iuxta Byzantium terra, atq; ad hunc modum aqua in Aegeum pelagus ac Myrtoum effusa, duo maria fecit continentia. Spes autem est, eundem Pontum, aliquādo continentem terram fore. Nam & quæ circa Salmidessum sunt loca, & quæ Pectora uocantur, Item iuxta Istrum deserta Scythica, cæno crescunt. Sed & Hammonis in Libya templum, olim fuit maritimum. Huius rei signum est, quòd cum stadiorum circiter tria millia distet à mari, tota quæ ad eam ducit uia, harenosa est, & conchis atque ostreorum ossibus plena, & cheramidibus & cancris. Sed & Aegyptus olim mare fuit, & Sicilia quondam contigua erat Italiæ. Mutatio autem apud Hammonem accidit, cum fretum quod prope columnas est erupisset. Quòd enim solum extra columnas esset humilius, effusa est quæ Libyam occupabat aqua, & palustris esse cœpit immenso spatio iuxta Pelusium isthmus, atque Atlanticum interno mari continuum esse. Quòd maris fluctuum perennis motus, naturalis illi, ac ueluti ipsius spiratio sit. quo motu freta refluunt, & naufragia cæteraque excrementa eijciuntur,

ἰποτῆ

ἰποτῆ
Sordentemq; u
fluctus è pelage
in litus euomit.
inæ incendium
Pitheculæ. Qu
dum ex imo em
Atlantis apud
Quòd, ut
bis, Chalcidens
ter in occasum f
nomen traxisse
fluuium, fabula
ram & Therafi
tum ac tuaret ar
tantibus terris c
maximo quan
uicina, urbs tot
desit, priusquã
Aeg. Arethusa
terremotu in L
num ciuitates.
ἰποτῆ τ' ὕδα
Alter aquas ca
do sit futurum
cum accipiens,
uelut etiam nor
tanquam insula
De hoc dicit H
ἰποτῆ τ' ὕδα
Apud Methon
dine septem sta
phuris non ac
ad quinque stadi
usque uiginti, e
de, Arna & M
fuerit. Et Echi
ris insula iuxta
dem iactum lo
Quòd P
Thules ac Brit
xandro consili
amicis, his tan
tem ac uitium c
ni & Carthagi
mè gubernaret

ἀποπύει δ' ἄλος ἄχνυ.

Sordentemq̄ uomit spumam. Sed & si uenti è terra contra ferantur, nihilominus fluctus è pelago, tanquam motu per electionem citato, agitated, algam permultam in litus euomit. Quòd nihilo magis ab Italia auulsa fuerit Sicilia, quàm ob Aetnae incendium è fundo reiecta. Itidem quæ iuxta Liparam sunt insulæ, atque ipsæ Pithecusæ. Quo fit, ut rationi adeo consentaneum sit, continentes terras totas interdum ex imo emergere, quemadmodum alias in imum demersas euanescere. Id quod Atlantis apud Platonem insula, passa fuisse dicitur, Item Bura in Græcia.

Quòd, ut freta fluxu & refluxu agitentur, non una sit causa. Nam Siculum, bis, Chalcidense, septies, Byzantium, ne semel quidem refluit, sed è Ponto continenter in occasum fluit. Quòd Istria, in sinu intimo Ionij sita, ab Istro flumine nomen traxisse fertur, qui à magno Istro, ut aliqui affirmant, ortum habet. Per hunc fluuium, fabulæ Iasonem è Ponto in Græcū mare educunt. Quòd inter Theram & Therasiam flammæ per dies quatuor è pelago proruperunt, ita ut mare totum aestuaret arderetq̄, sensim exhalans tanquam machinis eductam, in insulam, è fluitantibus terris compositam, ambitu stadiorum duodecim. Quòd terremotu maximo quandoq̄ exorto, Sidonis partes duæ fuerint euersæ, & alia quædam, huic uicina, urbs tota. Et in Eubœa Euripi, fons Arethusa occæcatus fuit, neque istud desijt, priusquàm ingens hiatus in campo Lelanto apertus ignitū flumen euomit.

Atq̄ Arethusæ fontes tum rursus eruperunt. Quòd rursus, regnante Tantalos, terremotu in Lydiâ & Ionia factos, Sipylus mons fuerit submersus, & nonnullæ Ionum ciuitates. In Troia aquæ calidæ desierunt, de quibus scribit Homerus,

ἢ μὲν γὰρ τ' ὕδατι λιαρῶν ῥεῖ.

Alter aquas calidas fert. Et è paludibus, lacus facti. Non igitur mirum est, si aliquando sit futurum, ut isthmus Arabiæ qui Casio adiacet disruptus, aut humiliorem situm accipiens, mare Aegyptium cum rubro committat. Præterea autem, Pyreus, uelut etiam nomen indicat, ex aduerso Atticæ quandoq̄ in medio pelago iacebat, tanquam insula. Et Leucas, abscisso isthmo à Lacedæmonijs, insula est effecta. De hoc dicit Homerus,

ἄκτω ἢ πέρισι κεφαλλίωσι πᾶσιος ὄρω.

Apud Methonem, in sinu Hermonico, facta euaporatione flammea, mons altitudine septem stadiorum eiectus est, interdum quidē propter calorem & odorem sulphuris non accessibilis, noctu uero odorosus, à longe lucens ac calefaciens, adeo ut ad quinque stadiorum interuallum maris aqua estuaret: turbulenta esset, ad stadia ferè usque uiginti, effractisq̄ petris ad turrium magnitudinē, aggerata. A lacu Copaide, Arna & Media, quæ ab Homero in Catalogo recensentur urbes absorptæ fuerunt. Et Echinades insulæ, Acheloi aggestione in continentē abierunt. Et Asteris insula iuxta Ithacam, cum prius binos portus haberet, nunc ne ad anchoræ quidem iactum locum habet idoneum. Sed & ab Olympo, Ossa fuit auulsa.

Quòd Pytheas Massiliensis, cum uisus sit philisophus esse, in descriptione Thules ac Britanniæ, mendacissimus deprehenditur. Quòd cum nonnulli Alexandro consilium dedissent, ut diuisis hominibus in Græcos ac Barbaros, illis ut amicis, his tanquam hostibus uteretur: Ipse responderit, satius fore, iuxta uirtutem ac uitium diuisionē facere. Nam Indos bellicosos esse: quemadmodum Romani & Carthaginenses, quorum respub. optimatibus uiris administratæ, pulcherri-
mè gubernarentur. non ita Athenienses.

V O D Bactriana regio beatissima & fertilissima sit, atq; in Hircania uitis uini metretam ferat, ficus autē modios sexaginta triticū delapso è culmis fructu renascatur denuo, in arboribus apes operentur, & mella de frondibus fluant. Quodq; idem in Martiana Media, & in Sacasina & Araxina Armenia fiat. Verum quādo hæ australiores sunt quā sit Hircania & temperatiores, minime id mirum est. At in Margiana, stipes uitis sæpenumero tantus euadit, ut duorū uix hominū ulnis amplecti possit. Botrus autem duorum cubitorum longitudinem implet. Et Aria huic est similis, uini bonitate tamen excellit, in qua affirmant uina ad tertiam usq; generationem perdurare posse, in uasis non picatis. Est autem omnium rerum ferax Bactriana, præterquam olei. Quòd Bagadania Cappadocia regio, campus ingens inter Argæum & Taurum montes, ob immensam altitudinem ligna nō ferat. Quæ uero Sinopi adiacent arua & Amiso & Phanarsia, quamuis stadiorum tribus millibus, magis ad septentrionē uergant, oliueta gignūt, & mitiores habent hyemes, nimirum quia humiliora sunt & à mari mitescunt. Quòd circa Boristhenis ostia & Galliam oceano adiacentem uitis aut non nascitur, aut nō ad maturitatem ducitur, aut paucos fructus fert, per hyemem uero terra obtegatur.

Quòd tantus sit circa Mæotin frigoris excessus, uti quo in loco Mithridatis copie Barbaros uicerint, super glacie prælio equestri cōmisso, eo ipso deinde nauali pugna congressi uicerūt. Quòd tantum frigus in his locis sæuiat, ut arææ hydriae sæuitie hyemis rumpantur, uelut indicat epigrāma in Æsculapij templo Pan-

ticapensium, super hydria rupta,
 εἰ τις ἀρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται οἷα παρ' ἡμῶν
 γίνεται, εἰς τὴν δὲ γνώτω ἰδῶν ὑδρίας
 ἧ οὐχ ὡς ἀνάθημα θεῶν καλόν, ἀλλ' ἐπίδηγμα
 χειμῶν & μεγάλου, θῆκ' ἱερῆς σφάτι.

Si quis non credat, quæ in hac regione gerantur,

Is hanc, cognoscens, inspiciat hydriam,

Quam non ut sacram Dijs, quin hyemis monumentum

Præduræ, flamen posuit huc Stratus. Quòd Hipparchus ait, circa Boristhenem & per clima septimū, totis æstiuis noctibus, lucere solis radios, dum ipse ab ortu in occasum circūfertur. Cæterum per brumam solis eleuationem maximam esse cubitorū propè nouem. In Britannia uero, quatuor, ubi maximus dies horarum est æquinoctialium decem & nouem. Quòd apud Homerū, quinque oræ in Achillis scuto, zonas quinque totius terræ significant. Aurea quidem, amphiscia, id est in utranq; partem umbras habentem, quæ inter tropicos est sita. At duæ stanneæ, periscias duas, id est in circulum habentes umbram, quæ sub polis sunt. Aereæ autem, binas heteroscias, id est in alteram partem tantum uergentes umbras habentem, quarum altera nostra hæc est, quæ ad boream habitatur, altera eorum qui nobis ἀντοικοί sunt, id est ex aduerso habitant austrum uersus. Quòd Pytheas & Euemerus & Antiphanes, mendaces fuerint geographi. Quòd qui longitudinem terræ distinguunt circuli, meridiani sunt, non autem ortus & occasus. Latitudinem uero, paralleli. Quòd Calpe, mons sit Hispaniæ, qua parte altera iacet columnarū Herculis, multo quā sit Gadium

inf

insula orientat
 ces, quorum al
 tra Tauromin
 montorium et
 facens. Cæteru
 Quòd geog
 quemadmodu
 tiam, quæ per
 carent subiecti
 rarum omnium
 non eius qui m
 transfer, quo et
 geometer, & gn
 ctuali parallelo
 grinatione, relic
 hi, ut inuento i
 duplum maxi
 natur, partim se
 meiti, fidem a
 ipsas distanti
 totam habitab
 bus eius aliqui
 dio sita est.
 illelus est, cir
 cultum distern
 tem hic e mer
 midium. Hui
 abilem, Atlan
 gna ex parte a
 bet myriadas
 bitabiles sunt
 dine habet sta
 tum uiginti se
 sthenis sentent
 millia, quorum
 Quòd iu
 tur circulo ad
 quinoctiali ue
 æquinoctialer
 Meroën, stadi
 parallelus, usq
 bitabilis inter
 titudine milli
 lem in sphaer

insula orientior. Quòd Italiae pars, maxime australis, duos habeat uertices, quorum alter qui est occidentior, iuxta Leucopetram promontorium, contra Taurominium Siciliae iacet, qua magna Graecia est. At orientior uertex, promontorium est Iapygium, ad occasum contra montes Acroceraunios & Chaones iacens. Caeterum Crotonis sinus & Tarentinus, inter hos uertices est situs.

Quòd geographus dimensiones terrae à mathematicis factas, principia statuit, quemadmodum ille, demonstrationes astronomicas. Atque haec rursus naturalem scientiam, quae per se scientia & uirtus est, atque subiectiones non habet. Nam uirtutes carent subiectionibus, & à seipsis pendent, habentque in sese principia & fidem ceterarum omnium.

Quòd terram in quinque zonas distinxisse, geometrae sit. at non eius qui mente geometriam exercet, sed qui figuras à mente ad terram ac caelum transfert, quo etiam geographus, tanquam architecto et principe, utitur.

Quòd geometer, & gnomonice, et demonstratione astronomicam adiutus, circulos aequinoctiali parallelis, & meridianos metitur, eamque terrae partem, quae habitabilis est, peregrinatione, reliquam uero ex interuallorum proportione mensurat.

Qua ratione fit, ut inuento interuallo quod est à polo usque ad aequinoctialem habeat etiam quadruplum maximi in terra circuli. Atque ad hunc modum totius terrae ambitum uenatur, partim scilicet ex dimensione quam ipsemet fecerit, partim ijs qui hanc sunt metiti, fidem adhibens.

Et proinde, datis duabus habitationibus, quae sit inter ipsas distantia geometrice inuenit. Quòd non sit ulla differentia, siue quis totam habitabilem insulam appellet oceano circumdatam, siue dicat de partibus eius aliquibus id ignorari, num ambiantur.

Quòd minima sit terra quae in medio sita est. Quòd, si terra tota ab aequinoctiali, & qui huic uersus boream parallelus est, circulo arctico diuidatur, spondyli figuram efficiet. Is si diuidatur per circumulum determinantem maxime orientalem terrae partem atque occidentiam (est autem hic meridiana circulus) euadet reliqua huius figurae portio, spondyli dimidium.

Huius superficies chlamydis formam referens, nostram efficit habitabilem, Atlantico pelago circumfusam, & autem instar insulae undique aut magna ex parte aquis clausam.

Quòd longitudo habitabilis stadiorum habet myriadas septem, latitudo tres, seiunctis ijs quae praestitu ac frigore inhabitabiles sunt partes. Quae igitur ob aestum habitari nequit pars terrae, latitudine habet stadiorum millia octo & octingenta, longitudine uero maxima, centum uiginti sex, quanta est aequinoctialis medietas.

Quòd iuxta Eratothenis sententiam terrae ambitus stadiorum habeat ducenta quinquaginta duo millia, quorum pars sexagesima sit stadiorum quatuor millium ducentorum.

Quòd iuxta Strabonis sententiam, australis terminus nostrae habitabilis finitur circulo ad aequinoctialem parallelum, ducto per Blemmyas & Nubas. Is ab aequinoctiali uersus boream distat partibus decem proxime.

Ab hoc parallelum ad aequinoctialem stadiorum sunt octo millia octingenta. Ad parallelum autem per Meroen, stadiorum millia quinque, totidemque alia, ab eo qui per Syenen ducitur parallelus, usque ad parallelum qui per inferiora Aegypti.

Quòd totius habitabilis interuallum, longitudine quidem stadiorum habeat decem millia, latitudine millia duo septingenta quadraginta.

Quòd qui habitabilem in sphaericam superficiem sit descripturus, sphaeram non maiorem fabre-

in Hircania
ta triticum
apes oper
Martiana
m quado
um est. At
ninu ulnis
t. Et Aria
riam usq
rerum fe
gio, cam
nem ligna
uis stadio
nitiores ha
Quòd circa
t, aut non ad
tegitur.
Nithridatis
indenauali
t arex hy
emplo Pan

circa Bori
s, dum ipse
nem maxi
ximus dies
meru, quin
rea quidem,
cos est sita.
uae sub po
ntum uer
ream habi
nt austrum
uerint geo
idiani sunt,
Calpe, mons
sit Gadium
inf

facere deceat quàm diametrum habentem pedum decem. Si in planum, non minorem quàm pedum septem. Quòd Strabo ipse uiderit quicquid est habitabilis, iuxta longitudinem quidem ab Armenia usque ad Sardiniam. Iuxta latitudinem uero à mari Euxino usque ad Aethiopiæ terminos. Quòd uisus quamuis in cæteris auditu præstet, ad scientiam tamen capeffendam eo longe est inferior, scilicet permulta quæ in geographia traduntur, auditu scimus.

Quòd iuxta Strabonis sententiam, latitudo habitabilis terminatur magnitudine meridiani, qui per Cinamomiferam, & per Meroën & Syenen et Alexandriam & Rhodum & Byzantium & Boristhenem ducitur, ac parallelo per Hyberniam Britannię insulam. Porrò latitudo, magnitudine paralleli qui per columnas describitur & Siciliam & Peloponnesum & Rhodum & Cyprum & sinum Issicum & Armeniam, & per mediam Mediam, & quod deinceps est situm, dorsum montanum usque ad mare Indicum. Est autem figura hæc chlamydis specie, habetq; latus australe latum, septentrionale angustum, orientale uero æquale occiduo.

Quòd Artabra, lacus sit Hispaniæ e regione Cassiteridum. Quòd iuxta Strabonis sententiam, latus Mauritanïæ occiduum, adiacens oceano, initium sumit à Columnis, inde tendens ad ortum & austrum, finit in meridianum qui per Carthaginem describitur, & Cinamomiferę parallelus est. Hic secundum Ptolemæum ab occiduo termino, iuxta longitudinem partibus triginta quatuor & quadrante distat. Quòd occidua pars Pyrenes, occidua parti Britannïæ uersus austrum sit opposita.

Quòd Europa præ cæteris multiplicem formam habeat, Africa uero simplicem, Asia inter utranq; mediam. Id autem fit propter litora.

Quòd fretum prope Columnas, latitudinem habeat stadiorum septuaginta, qua parte angustissimum est. Longitudinem uero stadiorum centum uiginti.

Quòd mare Ibericum terminos habet, ab austro quidem litus Africæ usque ad Carthaginem, à septentrione uero ipsius Hispaniæ regionem maritimam & Galliæ, usque ad Siciliam. Porrò Siciliæ, quod Italiæ adiacet, fretum, stadiorum est septem. Quod autem Syrta minori, mille quingentorum. Et à Gadibus usque ad Siciliam, per medium pelagus, quæ per Rhodum describitur & sinum Issicum linea, stad. continet duodecim millia. Latitudo uero huius pelagi maxima, à Massilia scilicet usque Sisarem fluuium Africæ, stad. est quinque millium.

Quòd Iberico mari uersus austrum adiacens pelagus partim uocatur Africum, partim Sardoum, partim Tyrrhenū. Quòd sinus Ionij longitudo stad. sit quinque millium, latitudo mille ducentorum.

Quòd à Pachino in Cretam usque & à parte occidua usque ad Tanarum Peloponnesi, interuallum sit æquale, stad. autem quatuor millium & quingentorum.

Quòd Myrtoum mare mediū iacet inter Cretam & Atticam & Argiam, latitudinem habet maximam ab Attica stadiorū quatuor milliū ducentorū, longitudinē minus quàm duplam. In hoc insule iacent, Cythera, Calauria, Argiua, item è Cycladibus nonnullę. Huic contiguum est, partim Aegæū pelagus unā cum sinu Nigro & Helleponto, partim Icarium & Carpathiū usq; ad Rhodū & Cretam & Cyprum. Cæterū Asiaticum pelagus, Cycladas insulas habet & Sporadas, & quæ ante Cariam & Ioniam & Aeolida usque ad Troadem sitæ sunt. Item quæ ante Hellada & Macedoniam ab Eubœa usque ad Imbrum & Samothracen.

Quòd freta duo
alter

alterum Gadibus
Byzantiū est, sta
contra Buthron
& boream. Est
aris ad uitam ciu
& Romani. Hab
campetri ferax et
has uitruces, tum
sint è gente Gallie
Apennino cõiun
ficiant peninsular
Aulonium & A
id est trecentesima
ra septuaginta.

v
te
re
ac
N
betam habitati
iuxta Pyrenen
tra terras est m
montoriū, ultra
mle est promont
nalis rostri, re
Anas flu. & Tag
um oceanum, ille
duo flumina inte
lx est: quæ uero
idem conferat u
licitate, siue que
laturq; Betica. In
habebant & po
millibus. Sed &
tur, pro suo idio
genis quinquag
na uocare cõsue
ranae navigation
milliaria sunt flex
ta. Quòd p
Vipa, Astina, Ca
Munda, ubi libe

alterum Gadibus adiacens, alterum Abido, septenūm stad. sunt. Et quòd iuxta Byzantiū est, stadiorum quatuor. Quòd duæ sunt Corcyrae, altera Phæacū contra Buthrotum, altera Mellina, contra ostia Drillonis fluuij uersus occasum & boream. Est autem hæc in sinu Ionio. Quòd Europa tum sapientiæ, tum artis ad uitam ciuilem idoneæ plurimum teneat: uelut Græci sunt & Macedones & Romani. Habet etiam per montanas regiones, gentem pugnacem. Et in agro campeltri ferax est, ac fructibus abundat. Inter cæteras itaque partes terræ, tum ob has uirtutes, tum ob metallorum copiam optima sanè est. Quòd Ligures nō sint è gente Gallica, similes tamen illi genere uitæ. Incolunt alpium regionem quæ Apennino cōiuncta est. Partē etiam ipsius Apennini tenēt. Quòd Italiam efficiant peninsulam, partim mare Tyrrhenum initium sumens à Ligustico, partim Ausonium & Adriaticū. Quòd iuxta Hipparchi sententiam, cæli pars una, id est trecentesima sexagesima totius circuli maximi portio, stadia continet in terra septuaginta.

LIBRI TERTII

Q UOD Hispaniæ longitudo stadiorum sit sex millium: latitudo autem maxima, quinque milliū. Huius magna pars, cum primis uero quæ ad septentrionem iacet, aspera est, & terram habet tenuem, acerbam, paucos fructus ferentem, & gelu rigidam. Cæterum australis pars, & maxime quæ extra columnas est sita, optima est, & beatam habitationem præbet. Quòd & Hispaniæ & Galliæ pars angustior iuxta Pyrenen sit. Nam in his locis duos sinus efficiunt, hinc oceanus, illinc quod intra terras est mare. Quòd extrema Hispaniæ uersus occasum ad Sacrum promontoriū, ultra terminos Africæ procumbunt, stad. mille quingentis. Et nauis simile est promontorium ipsum, circa setres exiguas habens insulas, è quibus una naualis rostri, reliquæ aurium eminentium effigiem præ se ferunt. Quòd Anas flu. & Tagus, ex orientali parte facta eruptione, egrediuntur: hic in occidentum oceanum, ille uero ad austrum à Sacro promontorio. Cæterū quæ inter hæc duo flumina interiacet regio Sacrumq; promontorium continet, mediocriter fœlix est: quæ uero deinceps uersus interius mare sita est, si uel ad uniuersam habitabilem conferat ur, nulla est inferior, siue eorum, quæ terra producit, bonorum fœlicitate, siue quæ iptum mare. Hanc Betis flu. perlabitur, ab ortu erumpens, appellaturq; Betica. Incolunt eam Turdetani sapiētissimi Hispanorū. Hi grāmaticen habebant & poëtas & historicos, ut affirmabāt Strabonis tempore, è sex annorū millibus. Sed & ceteri Hispani non una lingua utentes, grāmaticis artibus utuntur, pro suo idiomate singuli. Quòd Gades à Beticæ litore distent stad. septingentis quinquaginta. Quòd Beticam incolentes Hispani, ἀναχύσεις siue æstuaría uocare cōsueuerint cōualles marinis aquis refertas, & instar fluuiorū in mediterranea nauigationē præbētes. Quòd à Sacro promontorio ad ostia Anæ fluuij milliaria sunt sexaginta. Hinc ad Betis ostiū, centū. Inde ad Gades usq; septuaginta. Quòd per Beticā magnæ sint urbes, Corduba, Gaditana, Hispalis, Italica, Ilipa, Astina, Carmon, Obulco, & Apetna, & Vrsō, & Tucis, & Iulia, & Aegna & Munda, ubi liberi Pompeij fuerūt expugnati. Cæterū omnes illæ à Corduba non

longe absunt. Quòd è Pompeij filijs, Cn. deuictus in Carteiam fugerit, ibiq; obtruncatus est, Sextus autem è Corduba seruatus, paulò post in Siciliam appulit, quam ubi ad rebellandum sollicitasset, inde in Africam fugiens nauigauit Milestum, captusq; ab Antonianis ductoribus illic & ipse interiit. Quòd Betis magnis nauigijs, in mediterranea & usque ad Hispalim per stadia quingenta aduerso flumine nauigatur. Sunt autem circa ripas eius metalla, tum alia, tum argenti plurimū. Quòd per æstuaria uniuersa ferè Betica nauigabilis sit. Quòd circa Hispaniam ad Sardiniam usque Etesia in interiore mari Euri efficiuntur.

Quòd in uniuersa Hispania perniciosarum bestiarum raritas sit, præterquã terras effodientium cuniculorum, quos aliqui hiberidas appellant. Plantis enim & sementis calamitatem inferunt, radices esitantes. Idem fit usq; ad Massiliam atq; nonnullas circūiacentes insulas. Quòd tantæ fuerunt diuitiæ Hispanorum Turditaniam incolentium, ut Carthaginenses qui sub Barca militabant, dolijs ac phialis argenteis utentes deprehenderint. Quòd Lusitania scelix adeo sit, atque auri ramentis abundet. Quòd septentrionale maxime Hispaniæ promontorium, Nerium appelletur. Quòd Carthago noua Hispaniæ, super interiore mari sita, ædificium sit Asdrubalis eius qui Barcæ genitori successit.

Quòd Hispania fermè tota, omnis generis, maxime uero auri & argenti metalla habeat. Quòd stadijs uigintiquatuor à Carthagine abest insula, à scombris qui illic capiuntur Scombraria dicta, è quibus optimum garum præparatur. Quòd ex aduerso ostiorum Iberi fluuij uersus austrum, Baleares sint sita, non contemnendæ insulae, à quibus mare dictum est Balearicum. Graeci appellant Gymnesias. Cantabri uero insignis est gens Hispaniæ, à qua oceanus Cantabricus est dictus. Quòd in Hispania castores multi gignuntur, sed non habet eandem uim castorium cum pontico. Quemadmodum etiam æs Cyprium solum Cadmiam lapidem fert & uitreolum & spodium. Item Celtiberorum equi cum sint subalbidi, ubi in exteriorem Hispaniã traducti fuerint, colorem mutare dicuntur. Quòd Cantabri & qui hisce sunt finitimi, urina lauantur, quæ ad uelutatem usq; in cisternis seruata sit. Eadem tum ipsi tum eorū uxores dentes abstergunt. Quòd Vettiones cum primū castra Romanorum ingressi, quosdam Centuriones deambulationis gratia uiam deflectere cernerēt, insanire homines suspicati, ac proinde ijs præcedentes uiam ad tabernacula monstrabant, perinde ac fixos in quiete manere, aut pugnare necessarium arbitrarētur. Tam feris illi atq; immansuetis moribus fuerunt. Præterea autem ipsorum mulieres ornatus gratia gestabant ferrea monilia collo circūdata, coruos ferreos habentia qui ante frontem longius procumbentes, supra uerticem erant reflexi. Ad hos coruos cum uellent, attrahebant uelum, ut prætentum faciei ipsam tegeret. Et hunc putabant ornatum esse. Alias aiunt tympanulum circūiectum habere ad ceruicem, rotundum, adstringens caput ipsum usque ad auriculas, in altum uero latumq; paulatim supinatum. Alias uero priorem comam adeo expilare, ut plus quàm facies pateat. Alias rursus stilo pedali imposito, atq; in sublime erecto, cæsariem illi circumtexere, deinde nigricante pileo exornare. Ultra hæc, quæ sanè uera esse constat, permulta alia uisa sunt, quædam etiam afficta, de omnibus cõmuniter Hispaniæ nationibus, potissimum uero de ijs qui uersus boream iacent, nō solum de ipsorū fortitudine, sed & de crudelitate & ferocie. Siquidem matres filios occiderunt prius quàm in bello

cape

caperentur. Et
 rena, nactō cult
 ijs qui secum ca
 sele coniecit. Ha
 pe & Betis ostio
 gua, latitudine
 tant. Quòd
 trā q̄ mari aliq
 fluit, completur
 pernas terra pa
 prohibetur à sol
 defectum efficit
 uenas usque ade
 probans, aliam
 toris humectata
 per pristinum al
 nioni & expirati
 sus accedit, ut sin
 perficiem haben
 alios meatus ad
 momēto expira
 illud abiturus
 re. Diurnum q
 lumen: annuar
 ne cōscensum u
 excedit, mare in
 Rursus in clinan
 dium excesserit
 na manet ocean
 interuallo ab ho
 nec sub tellure in
 horizonte abfu
 deuetur luna. A
 storus uero mo
 ties soli iuncta a
 ritlecta, & cresc
 nem increment
 tuntur maxime
 uerfatur, inæqu
 inundationum
 nis medio inter

caperentur. Et puer quispiã, cū parentes & germani & captiui uinculis astricti iace-
 rent, naçto cultro eos omnes interfecit, id scilicet iubente patre. Idem fecit mulier de
 ijs qui secum capti fuerant. Alius intra societatem ebriorū inuitatus, supra rogam
 sese coniecit. Hæc autem & Celtæ & Scythæ & Thraces faciunt. Quòd à Cal-
 pe & Betis ostio Gades distant stad. septingentis quinquaginta. Est autē insula exi-
 gua, latitudine stadij unius, longitudine centū. Huius incolę è mercatura ditissimi
 sunt. Quòd Polybius fontem ait esse in Gadibus, aquis idoneis potioni, cui cō-
 trà q̄ mari aliquid euenit. Nam cum illud augetur, tum ipse deficit: cum uero re-
 fluit, completur. Causam adferunt, quod spiritus qui è fundo in superficiem & su-
 pernas terrę partes excurrit, dum mari scilicet accedente, terra ipsa undis operitur,
 prohibetur à solito egressu: atq; ad interna reuersus fontis meatus obturat, & aque
 defectum efficit. Ea deinde iterum nudata, directos meatus agens spiritus, fontis
 uenas usque adeo liberat, ut facile & ubertim scateat. Hanc causam Strabo non ap-
 probans, aliam adfert. Quòd sit credibile, ut uenę aliquę fontis, ab inundatione
 foris humectatę laxentur, & aquis in obliquū magis effusionem præstent, quàm
 per pristinum alueum in fontem retundant. Deinde, ut ait Athenodorus, inspira-
 tioni & expirationi perquam simile uidetur quod circa aquarum accessus & recessus
 accessit, ut sint fluentes aquę per alios meatus naturalem fluxum in terrę su-
 perficiem habentes: quorum meatum orificia appellamus fontes. Rursus per
 alios meatus ad maris fundum cōtrahuntur, ipsumq; attollentes, ut inundet (quo
 momēto exspiratio fit) propriū alueum relinquūt. Mox ad eundē redeunt, cum &
 illud abit rursus. Quòd Posidonius ait, oceanī motum syderis circuitū subire.
 Diurnum quidem, solis ortum & occasum: menstruum uero, lunę uarium
 lumen: annuum autem, solis conuersiones. Atque in singulos quidem dies ad lu-
 nę cōscensum uariat, quòque tempore illa unius signi magnitudine horizontem
 excedit, mare intumescere incipit, et in terras accedere, quoad ipsa mediū cęli teneat.
 Rursus inclinante sydere, retrocedit paulatim, donec signo uno horizontem occi-
 dum excesserit, quo momento prorsus decrescit mare. Deinde in eadem constan-
 tia manet oceanus quousq; luna sub occasum demersa, rursus sub terra unius signi
 interuallo ab horizonte distiterit. Quando, eodem modo quo prius ascendit, do-
 nec sub tellure in imo cęli sit. Inde redit, donec ea in ortum progressa uno signo ab
 horizonte abfuerit. tum enim consistit donec supra horizontem signi altitudine
 eleuetur luna. Atq; ad hūc modum singulis id diebus ab æterno peragitur. Men-
 struus uero motus ita fit: Intenduntur aquarum incrementa decremētāq; quo-
 ties soli iuncta aut cum plena lumine fuerit. Remittuntur dum æqua portione fue-
 rit lecta, & crescente ea & decrescēte. Annuus ita fit: Circa utranq; solis conuersio-
 nem incrementa & decremētā intenduntur, circa æquinoctium utrunque remit-
 tuntur maxime. Istud fit perpetuo. Rursus autem, dum luna in tropicis signis
 uersatur, inæqualitas apparet accessus atq; recessus, tum celeritate tum multitudine
 inundationum. In æquinoctialibus & æqualitas est & ordo constantior. In ceteris
 medio inter hæc modo.

gerit, ibiq;
 iam appu-
 gavit Miles
 Quòd Betis
 ingenta ad-
 tum argenti
 Quod
 iuntur.
 præterquã
 lantis enim
 filiam atq;
 ispanorum
 nt, dolijs ac
 adeo fit, at
 spaniæ pro-
 iæ, super in-
 ccessit.
 genti metal-
 la, à scom-
 n præpara-
 eares sint li-
 racci appe-
 ranus Can-
 sed non hæ-
 es Cyprium
 rorum equi
 rem mutare
 ur, quæ ad ue-
 entes abster-
 ssi, quosdam
 homines su-
 rabant, per-
 Tam feris illi
 ornatus gra-
 ni ante fron-
 os cum uel-
 tabant orna-
 rotundum,
 ulatim supi-
 pateat. Alias
 intexere, de-
 ermulta alia
 ionibus, po-
 titudine, sed
 iam in bello
 cape

E P I T O M E
L I B R I Q V A R T I.

QUOD non omnium Gallorum una sit lingua aut reipubl. forma. Quod Alpes à Ligustico mari initio sumpto usq; ad Rheni ostia procurrūt. Quod Cemmenus mons, Pyrene monti ad rectos angulos est situs, longitudinem habens circiter stad. duo millia & desinit prope Lugdunum urbem, uersus ortum. Qui à Pyrene et monte Cemmeno uersus Boream habitant usq; ad oceanum, Aquitani dicti, disterminantur à Lugdunensi Gallia Ligeri flumine. Quod uniuersa ferè Gallia fluminibus permeatur. Sunt autē tam apposite sita ea flumina, ut onera mercium ab oceano in mediterraneū & ab hoc uicissim in oceanum transferri possint, paucis quibusdam exceptis locis per quæ itinere terrestri portantur. Est autē Gallia hominibus abundantissima, & rerum ferax. Circa Narbonem uero atq; ipsius oram maritimam usq; ad Cemmenos montes oleis consita est. Quæ ad septentrionē progreditur, ea paulatim ne uites quidem alere potest. Quod Narbonensis Gallia parallelogrammi formam habeat, cuius opposita duo latera efficiunt, & mare quod meridiem uersus iacet, & mons Cēmenus ad alpes usq;. Reliqua duo, Pyrene monte atq; alpibus constituuntur. Diuiditur autem Narbonensis regio ab Italia flumine Varo: ab Hispania, templo Pyreneæ Veneris. Et est quæ inter Aphrodisiū & Vari fluminis ostia interioret regio maritima, stad. duorum millium septingentorum. Quod Malsilia urbs Græca tanta fuerit temperantia & mediocritate, ut legem haberet ne dos maxima aureos centum, uestitus quinque excederet. Et mulierum ornatus ut totidem esset aureorum. In oratione uero ac philosophiæ studio eousq; exercuerunt sese, ut qui Romani disciplinarum amore tenebantur nō Athenas sed Malsiliam proficiscerentur. Hæc urbs Phocensium est colonia. Quod inter Narbonem & Aphrodisij promontoriū è Pyrene Rhusæna flu. exeat, iuxta quem lacus est, & ager subtus aquosus, paululū supra mare, salinis refertus. Is effosiles habet Cestrias pisces. Nam ubi quis duos aut tres foderit pedes, & in limosam aquam demiserit fusciam, piscem eximie magnitudinis fixum penetrat. limo anguillarū instar alitur. Quod inter Malsiliam & Rhodani flu. ostia iacet campus, à mari distans stad. centū. tantus etiam diameter ipsius est, cum formam circuli habeat. Is ab euentu appellatur petrosus, lapidibus qui manus implere possint plenissimus, sub quibus gramen exoritur quod pabuli ubertatem pecoribus suppeditat. In medio salæ scalent aquæ salisq; uis magna. Dicit igitur Aristoteles lapides eos, à terræ motibus quos brastos, id est ebullientes appellāt, in plana eiectos, ad concaua loca prolapsos fuisse. Posidonius uero, cum lacus esset, congelatum cum fluctuatione in plures lapides dispersum fuisse, sicut fluuiatilem glaream & litoreos lapillos. Neesse enim est, ita congregatos lapides non per seipsos consistere, uel ex humiditate compactos ingentibus è saxis per tot fragmenta disruptis, fuisse discretos. Quod Salies inter Rhodanum & Druentiam amnes habitant, per quingenta stadia. Quod Galatæ qui Cappadociæ adiacent Gallorum sint coloni. Quod in Aquitania Galliæ quam habent Tarbelli, aurifodinæ sint præstantissimæ. nam in scrobibus paululum defossis, ad manus mensuram auri crustæ reperiuntur, paruæ interdum purgationis indigentes. In reliquis autem frustra & glebulæ, quæ & ipsæ non magnum habent opificium. Interior autem & montana pars, tellurem longe præstantiorem habet. Quod uniuersa natio eorum

hom

hominum qui Gal
 mo, strenuoque &
 le, adeoque optimu
 da est & simplici, &
 facile lacescuntur, u
 que. Sunt autem H
 qui oceanum accol
 aduersus Rom. pos
 ti. Hispani uero no
 sed in locis multis,
 poterunt. Q
 cum nationes diuisi
 num domos habe
 les. Apud eos tanta
 Bogarum multitu
 dormiunt humi, ue
 Pro tunicis gestan
 tes. Lana quidem
 Hanc uniuersæ Ita
 fumenta. Armatu
 halæ ad proporti
 tis fustis, qui non e
 celum, quo potissi
 robore, celeritateq;
 non minus quàm
 pascim sint in hon
 & Vates, qui sacr
 de, qui præter cau
 cent. Hi omnium
 asserunt, superatur
 nimo sitati multun
 studium ingens. E
 autem & lacertis a
 les sunt, deuicti ue
 ris flu. insula est e
 lieres, Bacchi num
 Mulieres trajcier
 li omnes sint con
 lescentes non par
 quis iuuenis zon
 pars Britannicæ n
 los. Est autem fr
 ferri. Pelles itiden
 His canibus Gal
 ra, moribus aute

hominum qui Galli nunc & Galatæ appellantur, Martis studio flagrante est animo, strenuóque & celeri ad conferenda prælia, magis tamen equestri pugna nobis le, adeóque optimum hi equitatum Romanis suppeditant. Alioqui mente candida est & simplici, & ab improbis moribus abhorrente. Itaque ut ad bellū coeant, facile laceffuntur, utpote laborum osores, & faciliter item domantur subiuganturque. Sunt autem Hispanis ob magnitudinē corporum robustiores, magis tamen qui oceanum accolunt. Cæterū bella gerentes, non multo tempore resistunt. Nam aduersus Rom. post Hispaniam belligerari cœperūt, priores tamen fuere subiugati. Hispani uero non uniuersis uiribus sicut Galli, neque uno in loco depugnabāt, sed in locis multis, inque alijs alijs, atque alio tempore. quapropter difficiliter subdi potuerunt. Quòd è Gallis qui Belgæ uocantur fortissimi sunt, & in quindecim nationes diuisi. Habitant autem inter Rhenum & Ligerim, scilicet ad oceanum domos habentes. Hi Germanis sunt uicini, ac reliqua uiuendi norma similes. Apud eos tanta est mulierum fecunditas ut circiter triginta millia censeretur Belgarum multitudo qui arma ferre possent. Sagis uestiuntur, ac comas nutriunt, dormiunt humi, uescuntur carnibus & potu lactis. Eorum regio sues & oues alit. Pro tunicis gestant scissos cum manicis amictus, uix pudenda natésque uelantes. Lana quidem aspera, cæterum oblongis uillis, è qua hirsuta texunt sagula. Hanc uniuersæ Italiæ per mercatus suppeditant, quemadmodum etiam suilla salisamenta. Armatura, gladius longus à dextro latere suspensus. Clypeus oblongus, hastæ ad proportionem, & Meris peltæ quoddam genus. Est etiam illis sparo similis fustis, qui non è falarica sed è manu mittitur, certiozem ictum infligens quàm telum, quo potissimum ad aucupia utuntur. Sues in agris uersantur, proceritate, robore, celeritateque præstantes. Periculum est ab ijs insueto cuiquam accedenti, non minus quàm à lupis. Quòd apud omnes Celtas tria hominum genera passim sint in honore, Bardi scilicet qui laudationibus rebúsque poëticis student: & Vates, qui sacrificiorum causarumque naturalium curæ sunt dediti: & Druidæ, qui præter causarum naturalium studia etiam moralem philosophiam exercent. Hi omnium iustissimi censentur. Immortales animas esse, & mundum, asserunt, superaturos aliquando aquam & ignem. Simplicitati ipsorum atque animositati multum imprudentiæ & superbiæ coniunctum est, & ornamentorum studium ingens. Etenim aurum gestant, circa collum quidem torques, manibus autem & lacertis armillas. Principibus uestes sunt auropictæ. Victores, intolerabiles sunt, deuicti uero, attoniti. Quòd in oceano ex aduerso ostiorum Ligeris flu. insula est exigua non longe in pelago sita, in qua habitant Samnitum mulieres, Bacchi numine afflatæ, Deum placantes. Virum insulam ingredi fas nō est. Mulieres trañcientes ex insula uiris miscentur, inde redeunt. Quòd Galli omnes sint contentiosi, neque turpe putatur apud eos, uigentibus annis, adolescentibus non parcere. Exercentur, ne sint crasi, neque uentre promisso. Quisquis iuuenis zonæ mensuram excedit, eum multari aiunt. Quòd magna pars Britanniæ maioris campestris sit & arbutis plena. habet & montes nonnullos. Est autem frumenti ferax tellus & pecorum. Item metallorum auri, argenti, & ferri. Pelles itidem & mancipia, canésque uenationi aptissimos hæc suppeditat. His canibus Galli etiam ad bella utuntur. Sunt autem Britanni statura proceræ, moribus autem simplicioribus ac barbaris magis quàm Galli. Vnde fit ut

nonnulli ex ipsis abundantes lacte, ob imperitiam caseum non conficiant. Colendorum insuper hortorum & ruris operum imperiti sunt. Vrbes ipsorum, nemora sunt. Latissimos enim circos deiectis obstruunt arboribus, ubi constructis tugurijs & ipsi pariter & armenta, non multo tempore stabulantur. Aër ipsis magis pluuius quàm niuosus est. Per serenitates nebula ita multum temporis occupat, ut die tota tribus tantum aut quatuor horis circa meridiem ipsum aspiciant solem.

Quòd diuus Cæsar in Britanniam bis traiecerit, nulla re magnifice gesta. Naues enim male sunt afflictæ, atque interiere permultæ, quòd undarum recessus per plenam lunam magnum incrementum accepisset. Victorijs illuc duabus est potitus, traiectis solum duobus militum ordinibus: ac prædam reportauit immensam. Cæterum sub Augusto prorsus tributarij Rom. sunt facti.

Quòd qui Hyberniam insulam colunt Britannii syluestres sunt, & Anthropophagi, herbarumq; manducantes, defunctosq; parentes edunt. Atq; palam hi mulieribus miscentur, tum cæteris, tum matribus etiam.

Quòd Pytheas, quanquam nonnulla de Thule exponens, sit mentitus, traditionem tamen eam quæ ad mathematicam rationem attinet bene accommodauit. Dicit autem, mansuetorum fructuum & animalium aut non feracem esse, aut raram. Incolas milio, alijsq; holeribus & fructibus radicibusq; ali. Frumentum illic exiguum nascitur.

Quòd ex iisdem Liguriæ locis Alpes & Apenninus initiũ habent. Aiunt quoque, Liguriæ montes materiæ lignæ adeo feraces esse, ut inueniatur arbores octo pedum crassitudine habentes diametrum. Montes hi præalti sunt & abrupti.

Quòd Ligures uino utantur apud se nato, picato, austeroque. Frequens etiam apud eos lingurium est, quod alij electrum appellant.

Quòd inter Ligures & Malsiliam Salyes habitant, gens maritima, alpesq; mari uicinas tenens. Aiunt maximam altitudinem illorum montium, stadiorũ esse centum, ac totidem descensum.

Quòd ex Alpibus fluant Rhenus, Danubius, Padus, & Rhodanus.

Quòd Padus, omnium totius Europe fluminũ, uno Danubio excepto, maximus in mare erumpit.

Quòd circa Alpes & occidentalem Italiæ partem, præter modum difficilis & præceps uia sit, ut si quis uel pusillum labatur, periculum sit ne in profundissimas deferatur ualles. Quæ loca Cæsar ingenti sumptu instruxit, & quantum licuit, fecit latiora. Sed & aliud paradoxũ habet hæc regio. Tabule crystalli maxime è summis uerticibus abruptæ, prætereuntes interimere solebant.

Quòd Strabo geographus sub Nerone floruit Ro. imperatore. Quòd Alpes peculiaris cuiusdam formæ gignunt beluam, habitu quidem ad cerui statueram, collo duntaxat & uillis exceptis, quibus capro perquam est similis, ac sub mento carnis globum gerit palmi magnitudine, capillosum, crassitudinem caudæ pulli equini habentem.

Quòd Polybius ait iuxta Aquileiam aurifodinas fuisse inuentas natura adeo excellenti, ut cum à superficie terræ ad duos pedes solũ detraxeris, fossile confestim aurum inuenias, fossam autem non plusquam pedum esse quindecim. Aurum ipsum partim per se purum esse, fabæ aut lupini mole, octaua tantum parte decocta, partim pluscula indigere concoctione, alioqui ualde utile.

vo
cia d
tem
atq;
ua si
partes mediæ ad Sa
ulque ad sinus Ad
nem Genuam usq;
gunt. Quòd e
no affectionem sust
campi illius maior p
terior Egyptus, ina
est, partim nauigati
tur, alia quadã ex p
nus sit ac saluberrim
albuiones, quibus
hæcensus paludis t
uennæ paludes uic
quinq; uetustate in
à qua mare ita sit a
maum, qui in intir
minit Callimachu
Et Absyrtides inf
ibus sit sita, inter
Quòd Hetrur
tia. Tyberim. H
bos initium trahen
et Apenninis mor
per Hetruriam exc
uidens, postea Sab
minam. Adiacen
bi mutuo iuxta la
iuxta Adriam sun
est ab Hostia usq;
urbis Romæ nau
usque ad Campar
trulcos) appellati
regionem misit.
rabat, ab Hercule
se retinere coactu
Tyrrhenum, cum
ingressus, quæ de
leores extiterint, ac

QUOD Italia olim dicta sitea regio, quæ continetur magna nunc Gre-
 cia dicta & Iapygia & sinu Posidoniæ. Postmodum ob felicitate-
 tem nominis obtinuit, ut ad Varum usque flu. & sinum Adriaticum
 atque ad Alpes Italia appelletur. Quod inferior Alpiū pars cur-
 ua sit & sinuosa, concavitates in Italiam uersas habens. Ipsi-
 us sinus partes mediæ ad Salassos existunt. Extrema conuersionem habent, hinc quidem
 usque ad sinus Adriatici ultimas oras, hinc uero ad maritimam Ligurum regio-
 nem Genuam usque emporium Ligusticum, quæ rupes Apennini Alpibus coniu-
 guntur. Quod est nostro mari solius Adriatici sinus maritima ora, similem ocea-
 no affectionem sustinet, inundationibus quotidie crescens & decrescens. Vnde
 campi illius maior pars marinis aquis plena stagnat, fossisque & aggeribus, sicut in-
 ferior Ægyptus, inædificata est, partimque exiccatur, & rusticorum cultu fructuosa
 est, partim navigationibus est commoda. Urbium aliarum insularum modo cingun-
 tur, aliarum quadam ex parte alluuntur. Quod qui circa Rhauennam est aer purissi-
 mus sit ac saluberrimus. Huius causa est tum maris inundationes, tum ipsius Padis
 alluiones, quibus uniuersa cœnosititas expurgatur. Idem in Alexandria fit, ubi Ni-
 liasensus paludis tetrum odorem qui est cœno nascitur propulsat. Quod Rha-
 uennæ paludes uites efficiant fertilissimas, cito maturescens. Cæterum annis
 quinque uetustate intereunt. Quod Adria urbs fuerit in intimo sinu Adriatico,
 à qua mare ita sit appellatum. fuit autem celeberrima quondam. Quod post Ti-
 maum, qui in intimo sinu est Adriæ, Istrorum litus est Polam usque, cuius etiam me-
 minit Callimachus, ἄταρ λείων γλώσσας ἐνόμωκε πόλας. Est autem Colchorum edificiū.
 Et Absyrtides insulæ Polæ adiacent. Quod Liguria in ipsis Apennini mon-
 tibus sit sita, inter Galliam & Heturiam. Est autem petrosa & aspera.

Quod Heturiam natio, pars Italia, initium sumit à Liguriæ finibus usque ad
 flu. Tyberim. Hi super mari habitantes campos tenent ab Apenninis monti-
 bus initium trahentes. Ab hac mare quod adiacet Hetruscū uocatur. Quod
 ex Apenninis montibus Tyberis effluit, & pluribus annibus augetur, & partim
 per Heturiam excurrens ipsam deinceps determinat, primum ab ea Umbriam di-
 uidens, postea Sabinos & Latinos qui Romæ uicini sunt, usque ad oram ma-
 ritimam. Adiacent quodammodo flumini & Hetruscis iuxta latitudinem, at si-
 bi mutuo iuxta latitudinem locati sunt. Tendunt ad eos Apennini montes qui
 iuxta Adriam sunt. Quod Latinorum regio, inter oram maritimam, quæ
 est ab Hostia usque ad Sinuessam urbem & Sabinos, est sita. Cæterum Hostia
 urbis Romæ nauale est, qua Tyberis in mare exit. Extenditur autem in longum
 usque ad Campaniam, & Samnites. Quod Tyrrheni (Romani uocant He-
 truscos) appellati sunt à Tyrrheno Atyos filio, eius qui est Lydia colonos in hanc
 regionem misit. Cum enim Mæonia fame premeretur, Atyos qui tum impe-
 rabat, ab Hercule ex Omphale oriundus, alterum est filius Lydum nomine apud
 se retinere coactus est, à quo postmodum natio Lydia est appellata: alterum
 Tyrrhenum, cum magna parte populi dimittere. Is profectus hanc oram est
 ingressus, quæ de suo nomine Tyrrhenia fuit appellata. Quod Hetrusci ce-
 lebres extiterint, ac permulta gesserint insigniter, tum alia, tum quod Gallos qui

Romam sub Camillo ceperant, circa Sabinos occurrentes, debellarint, & quam illi à Romanis uolentibus pecuniam acceperant, eam pro redemptione captiuorum ab inuitis extorserunt. Quòd apud Homerum Thessalia, Argos Pelasgicum sit appellata, inter eruptiones Penei & Thermopylas usq; ad Pindimontanum tractum, quòd ijs locis imperarint Pelasgi. Et Iouem Dodonæum Homerus appellat,

Ζὸν αἶα δὸδωνᾶν πελασγικῆ.

Rex ò Iuppiter Dodonæ Pelasgice.

Pleriq; etiam Epiroticas gentes, Pelasgicas appellauere, tanquam illuc usque Pelasgorum imperium tenderet. Et habitantibus Troadem Cilicibus finitimos Homerus Pelasgos appellat inquit,

ἱππόθοος δ' ἄγε φύλα πελασγῶν ἄγχισιμῶρων.

Hippothous duxit sæuos per tela Pelasgos. Quòd Pelasgi ab Atheniensibus, *πελαργοί*, id est ciconiæ fuerint appellati, quòd erroneus essent atq; more auium quòd fors uocaret huc atq; illuc cōmearent. Quòd longitudo Hetruriæ maxima, ab oppido Lunæ usq; ad Hostiã stadiorum est duorum milliũ quingentorũ, latitudo per montana dimidio minor. Est autẽ Luna exiguũ oppidũ, portumq; habet maximũ et pulcherrimũ. Item fodinas habet lapidis uarij, albi, subglauci, è quo Romæ pauimenta atq; templa ornãtur pulcherrime. Græci hunc portum Lunæ appellãt.

Quòd à Luna Pisas usq; plura sunt q̄ quadrìngenta stadia. Ceterũ Pisæ à Pisanijs Peloponnesi conditæ fuerunt. Hi sub Nestore militantes in reditu aberrarũt, atq; has Pisas condiderunt. Quòd Strabo uiderit ferrum quod ex Aethalia portatur, insula Cyrno uicina. Id cum in eius insulæ fornacibus coquitur, in massam compingi nequit, quare à fodientibus illico in terram portatur. Illud admiratione dignum habet insula. Insuper hoc habet, ut exhausta fossionibus loca post tempus iterum plena cernantur: sicut de Rhodì platamonibus & de Parì insulæ marmore est proditum. Item de salibus apud Indos. Quòd Cynos insula à Romanis dicta sit Corsica, habitatur maligne, aspera scilicet, & pluribus in locis non accessibilis prorsus. Vnde qui eius montes tenent, ex latrocinijjs uitam degentes ipsas immanitate beluas superant. Qui ex ipsis capti in seruitutem trahuntur, aut uitam non tolerant, aut emptoribus sunt inutiles. Longitudo insulæ milliaria continet centum sexaginta, latitudo septuaginta. Sardinia longitudo, stadiorum est ducentorum uiginti, latitudo, nonaginta sex. Cæterum Sardinia, partem terræ non exiguam habet asperam, partem tamen profundam, fructuũque & præcipue tritici feracem. Porrò quæ loca apud eos sunt fertilia, ea æstate morbida sunt & pestilentia obnoxia.

Quod in Sardinia nascuntur arietes qui pro lana pilum caprinum habent, Musmonas uocant incolæ. Horum se pellibus thoracis modo muniunt. In pugnis pelta utuntur & pugione. Quòd è Sardinia usque ad id quod aduersus Africam est mare milliaria sunt trecenta. Quòd in oppido Cosfarum Thynnorum specula est. Thynnus enim non modo glandes uerum etiam purpuras ab exteriori mari initium sumens usque ad Sardiniam, prope

pe

pe terram persequitur. Quòd non longe à Roma lacus sint, piscibus
alendis optimi, è quibus typhæ, papyrus & panicula Romam usque portatur.

Quòd Aeneas Anchisæ è Troia Laurentum applicans, prope Tyberis ostia
paulum supra mare, circiter quatuor & uiginti stadia scilicet, ædificauit oppidū
Albam. Aduentante autem Latino rege Aboriginum, qui tunc loca ubi nunc Ro-
ma est incolebant, inter ipsum atque Aeneam societas inita aduersus uicinos Ru-
tulos, qui per id tempus Ardeam tenebant. Distat autem ab Ardea Roma stadijs
centum quadraginta. Victor autem Aeneam in affinitatem accepit. Inde rursus
pugnam conferentibus Rutulis, Latinus cecidit. Ipsi ab Aenea subiugati sunt. At-
que inde Aeneas eius loci imperium adeptus, suos etiam Latinos appellauit.
Post hæc annis quadringentis, Amulij ac fratris Numitoris facta memoriæ sunt
prodita. Hi ab Aenea hoc modo descendere: Vterque ab Ascanij prognatis per
successionem, Albæ regnum acceperunt. Cæterum iunior Amulius, natu maio-
re supplantato, regnum inuaserat solus. Et cum Numitori filius esset ac filia, fi-
lium quidem inter uenandum insidijs obtruncat, filiam uero ut spem illi pro-
lis interciperet, Vestæ sacerdotem constituit, seruandæ uirginitatis gratia. Hanc
Rheam Syluiam uocant. Corruptam postea deprehendens, gemellis partu edi-
tis, Syluiam quidem coniecit in carcerem, fratri gratiam tribuens, puellos uero ri-
tu patrio in Tyberim exposuit. Fabulantur itaque à Marte genitos, expositos au-
tem à lupa lactante uisos esse, ac Faustulum quendam loci illius subulcum sub-
latos educaffe, appellasseque alterum Romulum, Remum alterum. Hos ergo cum
adoleuissent in Amulium eiusque liberos impetum fecisse. Quibus extinctis, ac
regno Numitori restituto, domum reuersos Romam condidisse, in locis, non qui-
dem arbitrio delectis & idoneis, sed necessitate oblati. Neque enim solum mu-
nitum, neque agrum circumiacentem condendæ ciuitati satis fertilem habebant,
neque mortales ad habitandum abunde conuenientes. Qui enim ea loca tene-
bant, seorsim habitabant, urbis ædificandæ mœnibus propinqui, neque Alba-
norum imperio subditi. Erant autem Collatia, Anternæ, Fidenæ, Lauinium,
aliæque huius generis urbes, tunc quidem oppidula, nunc autem uici & priuata
quorundam ædificia, stadijs triginta aut paulo pluribus à Roma distantia. Or-
ta autem seditione, inter ædificanda mœnia, Remum occisum fuisse tradunt. Ur-
be condita, Romulus mortales conuenas aggregat, sacrum quendam locum Asy-
lum aperiens inter collem & Capitolium, quò perfugientes finitimos ciuitate do-
natos designat. Quibus cum connubia adipisci nequiret, Neptuno sacrum eque-
stre uulgat certamen, quod etiam num conficitur. Conuenientibus permultis, ma-
xima ex parte Sabinis, edicit ut cælibes cuncti uirgines eò profectas rapiant. Inde
T. Tatius Curiū rex iniuriam hanc armis uindicaturus, in regni societate & ciuita-
tis cum Romulo conuenit. Cæso autem per dolū Tatius in urbe Lauinij, solus Ro-
mulus Quiritibus ita uolentibus imperiū tenuit. Post hunc regnauit Numa Pom-
pilius, subditis ita iubentibus. Quòd ab Hostia Sinuessam usque ora mariti-
ma Latiū dicitur, & in mediterranea tendit usque in Campaniam & Samnites. Est
autem tota beata atque omnium rerum ferax, exceptis paucis quibusdam locis que palu-
stria sunt & morbida. Quod Hostia urbs sit maritima, ac propter limum que

Tyberis multis annibus refertus aggregat, importuosa. Cæterum onustas naues è propinquo excipiunt ministrantes scaphæ, in quas onera transferuntur. Ad hunc modum sursum nauigatur Romam usque ab Hostia distantem stadijs centum quinquaginta.

Quòd ex Hetruscis latrocinia in Græcos exercentibus, captos nonnullos Romanis dono remiserint Græci, incusatione simul adiuncta, quòd iniique facerent, qui cum Græcorum essent coloni, & in foro Castoris ac Pollicis ædem locassent, quos seruatores suos esse crederent omnes, aduersus tamen ipsorum patriam prædones mitterent, atque id ita facerent, qui cæterorum mortaliū essent legum obseruantissimi. Romani, hoc audito nuntio, prædones coërcuerunt.

Quòd in Latio mons est instar insulæ mari & paludibus clausus. Circeium uocant. Habet etiam Circes templum, & ostenditur Vlyssis quædam patera, quapropter quæ de Circe fabulis produntur, illic perhibentur gesta fuisse.

Quòd uia Appia à Roma Brundisiū usque sit strata. Quòd prisca Romani fatius putarint esse, ut uiri mœnibus essent propugnacula, quàm cōtra. Quapropter Romam non pro arbitrio electionis, sed pro necessitate in loco cōdidere, qui posset oppugnari facile.

Quòd Augustus Romanis sanxerit, ne altius septuaginta pedibus edificarent, præuidens nimirum id quod erat euenturum. Quòd cum Græci in edificijs fabricandis acuti maxime & solertes fuisse uideantur, cum pulchritudinem & munimentum ingeniose prospicerent, portusque & agri fertilitatem, Romani eos superarunt, tum stratis uiarum & aqueductibus, tum cloacis subterraneis ducendis.

Quòd prisca alijs rebus maioribus ac necessarijs magis occupati, urbis pulchritudinem neglexere, sed posterius magnam huc curam adhibuerunt.

Quòd Ancon Italiæ urbs Syracusanorum est ædificium, qui Dionysij tyrannidem non sustinentes, fugere. Hæc portum habet. Quòd Romani Iunonem Cypram uocant, Cronon autem Saturnum.

Quòd Marfi & Peligni & Marrhucini & Feretani, circa Apenninum habitantes pugnacissimi sint, ac per sæpe uirtutem suam ostenderint, ac primum quidem, dum sub Romanis degere recusarunt, deinde quando cum ipsis militiæ societatem inierunt, postremo, cum & libertatem & ciuitatis communionem assequi uolentes repulsam passi descuerunt. Vnde Marficum bellum exarsit, quod ab ijs qui primi id coeperunt habuit nomen. Quo tempore Corfinium Pelignorum metropolim maritimam, cōmunem uniuersis Italis ciuitatem designantes, eamque translato nomine Italianam appellantes, cōtra pop. Roman. totius belli propugnaculum receptaculumque constituerunt: eo quod in loco *COSS.* atque imperatores creauerunt. Biennio itaque bellum protractum, donec à Romanis postulata impetrassent.

Quòd regio Campaniæ fecelicitate omnes facile superet, eaque propter Opicis & Ausonijs frequenter bellorum causa extiterit. Metropolim habet Capuam, quam tanquam caput ita appellant. nam capen uocant caput. Tradunt regionem hanc ter in anno feri: bis quidem zæa, deinde panico. Quædam etiam loca eius regionis quater oleribus seminari. Hic phalernum uinum nascitur quod optimum habetur.

Quòd Cumæ Italiæ in hac Campania sitæ Græca ciuitas sit, Chalcidensium & Cumanorum antiquissimum ædificium. Hi inter se pepigere, ut horum quidem haberet nomen, illorum autem diceretur colonia. Quapropter etiam nunc Cumæ appellantur, Chalcidensium tamen putatur colonia. Exercitus huius ductores

res fuere Hippo
Quòd post
deinde Baia & a
ma. Vnde Rom
cas est uoluptati
norum aliqui A
appellarint Pute
forum imminet
halationes magn
re est plenus.
tur, de qua in fabu
lauera calida loc
meatus habens &
non ab simile sit q
poli uisuntur, qu
sint & sanitati &
uis minora, mult
dunt. Qu
mis agris circum
plantatiem, fructu
uernosaque mo
ignis arrosent. C
tam, ignis crater
fertilitatis, quæ c
ctum ab Æmeis
enim pingue ali
ctas. Ac dum p
plurimum omne.
redacta, ad frug
nam agrum, &
promontorijs fir
preæ, Sireniæ &
Cumis in Sicilia
cauernas habeat.
& Neapoli & Ba
Quòd Tima
per terræmotum
gus extruissse, qu
ubi stad. tribus pe
in ea extingueret
paniam fugisse.
dem malis fruere
diatorum paria

res fuere Hippocles Cumæus, & Megasthenes Chalcidensis.

Quòd post urbem Cumarum uersus austrum, Misenum est promontoriū, deinde Baiæ & aquæ calidæ, tum ad delicias, tum ad morbos sanandos cōmodissimæ. Vnde Romani baiam nutricem uocant, & baiulum: ob Baias, scilicet, qui locus est uoluptati ac delicijs aptissimus.

Quòd Dicæarchiam urbem, Romanorum aliqui Annibalis bello frequentes habitare incipientes, mutato nomine appellarint Puteolos. Portum habet manufactum: super urbem statim Vulcani forum imminet, campus ardentibus inclusus supercilijs, quæ uelut à fornace exhalationes magno cum fremitu passim habent. Campus autem tracto sulphure est plenus.

Quòd circa Cumas, signa quædam necromantiæ ostenduntur, de qua in fabulis Odyssæ mentio fit, ueluti Styx, Acherusia lacus, Acheron, & lauacra calida loco Phlegetontis. Est etiam occulta fossa illic, committentes inter se meatus habens & oraculum: ad quod aduenæ noctu ingrediuntur & redeunt, ut non absimile sit quod de Cymmerijs apud Homerum scribitur. Eadem in Neapoli uisuntur, quæ his locis est uicina.

Quòd in Neapoli calida lauacra sint & sanitati & delicijs idonea, non inferiora ijs quæ apud Baias sunt, quamuis minora, multique è Romanis quietem & otium sectantes, Neapolim secedunt.

Quòd supra Neapolim mons est (Vesuuium appellant) amoenissimis agris circumhabitatus, solo excepto cacumine. Id magna ex parte habet planitiem, fructum omnino nullum ferentem. Et cineres in prospectu habet, cauernosâque monstrat antra, combustis ex petris ut color indicat, utpote quas ignis arrosferit. Quare coniectura est, plagam istam prioribus annis ardere solitam, ignis crateras habuisse, inde cessante materia fuisse extinctam. Forte hanc fertilitatis, quæ circa locum est, causam dixeris. Sic de Catana proditum est, eiectum ab Ætneis ignibus cinerem ea parte lætam uinetis tellurem effecisse. Habet enim pingue aliquid, & quæ igne excoquitur gleba, & quæ uberes affert fructus. Ac dum pingui abundat, ignis idonea fit materia, quemadmodum sulphureum omne. Deinde exhausto abundante succo, extincta atque in cinerem redacta, ad frugum procreationem apta redditur.

Quòd ante Picentium agrum, & Campaniam, ac sinum quem craterem appellant, qui duobus promontorijs finitur Miseno & Athenæo, insulæ sunt exiguæ, Pitheculæ, Capræ, Sireussæ & Prochita.

Quòd iuxta Pindari sententiam, totus locus à Cumis in Siciliam usque ignitus sit, & profundas quasdam in unum coeuntes cauernas habeat. Quapropter & Ætna & Liparenfes insulæ & quæ Dicæarchiæ & Neapoli & Baijs adiacent loca, & Pitheculæ, talem habent naturam.

Quòd Timæus tradit, collem quempiam insularū quæ circa Neapolim sunt, per terræ motum ignem eiectasse, & quantum inter ipsum atq; mare fuerit in pelagus extrusisse, quodq; telluris in cinerem esset redactum euolasse in sublime, mox ubi stad. tribus per mare excurrisset, rediisse, eoq; recurfu insulā inundasse, ut ignis in ea extingueretur, ex hoc fragore qui continentem habitabant, è litore in Campaniam fugisse.

Quòd Campanis ob loci foelicitatem usuuenerit, ut totidem malis fruerentur ac bonis. Nam eousque deliciarum prouecti sunt, ut ad gladiatorum paria depugnantium conuiuas ad cœnam inuitarent, eorum nume-

rum pro ccenarum dignitate definientes. Cæterum ubi Hannibal in deditiōem eos suscepisset, exercitum eius in hyberna acceptum adeo uoluptatum illecebris effceminarunt, ut Hannibal dixerit, Victorem se periclitari ne hostilis præda fieret, qui milites uiros dedisset, mulieres reciperet. Eos postremum Romani in potestatem redactos, permultis calamitatibus afflixerunt. Quòd post Campaniam Picentinarum sit maritima natio. Hi coloni sunt Picenorum qui Adriam colunt, à Romanis in hunc sinum Posidoniatem deducti. Nūc sinus ipse Pæstanus nuncupatur: urbs quæ Posidonia prius, Pæstus uocatur, in medio sinu locata. Est autem morbosum oppidum ob circuniacentem fluuium atque paludes. Quòd iuxta Picentinos & Lucanos aqua sit, potui apta, in quâ planta iniecta illico duratur in lapidem, seruato tamen pristino colore & figura.

L I B R I S E X T I.

V O' D ante sinum Posidoniatem Leucosia sit insula, nomen ab una è Sirenibus sortita, quo tempore ob Vlysssem in profundum sese abiecerunt. Quòd post sinum Posidoniatem uersus austrum alius sinus sit, ubi urbs Hela est, Phocensium ædificiū. Nostra ætas Eleam dicit. Ex hac Parmenides & Zeno ducunt originem, homines Pythagorici. Erat olim bonis legibus instituta. Cæterum ob sterili soli tenuitatem magnam rebus maritimis operam dare, & piscium cōdimenta, atque id genus alia præparare sunt coacti. Quòd totius Lucaniæ nauigationis tractus stad. est sexcentorum quinquaginta. Ad Lucaniæ finem Draconis facellū est, qui è comitibus Vlyssis extitit, de quo illud oraculum est uulgatum, *λαίον ἀμφὶ δράκοντα πολὺν ποτὲ λαόν ὀλέσσει.* Aduersus hanc Græci qui in Italia erant populi ducto exercitu, re male gesta à Lucanis deleti sunt, hoc oraculo decepti.

Quòd Petelia Lucanorum metropolis Philoctetæ sit ædificium, quo tempore per seditionem è Melibœa profugit. Et alia itidem eodem in loco, Crimissa dicta. Quòd à Leucopetra quæ iuxta fretum est, uersus boream ora maritima interuallo milliarium ducentorum à Brutijs incolitur. Hæc primū uocabatur Oenotria, postmodū Italia proprie cepit appellari. Limites eius sunt à mari Hetrusco, Laus fluuius, à Siculo Metapontiū. Quòd sinus Hipponiates in mari Tyrreno, et Scyllaticus sinus in Siculo, intra se isthmum amplectuntur stad. centum sexaginta. Ambitus autem nauigationis Cherronesi stadiorum est duorū millium.

Quòd Lucanorum regio inter duo maria sita est: quorum alterum Hetruscum, à Lao fluuiio usq; ad Silarū fluuium progreditur: Siculum uero à Thurijs Metapontum usque. Per cōtinentem uero, è Samnitibus usque ad isthmum qui inter Laum est fluuium & Thurios. Huius isthmi latitudo stadiorum est trecentorum. Supra hos uersus austrum habitant Brutij usque ad isthmum, occupantes Cherronesum quæ inter Hipponiatem & Scyllaticum sinum continetur. Brutios autem uocarunt Lucani, & significat hoc nomen fugitiuum. Nam prius Lucanorum serui fuere, & ab ijs adiutante Dionysio Siciliæ Tyranno transfugerunt. Quòd prope Laum uersus austrū Temese urbs sit, quæ postmodū fuit Tempsa appellata, cuius & Homerus meminit. Apud eam fodinæ sunt aris

quæ

quæ hoc tempore d
Barbarorum eius lo
tributum ab ipsis ex
Temeseus ingruat
ius Temese Homer
num metropolis. Et
uerces. Circunsiu
cidatus fuit, Dodo
iubente, cum simili
præterea oraculum
Πανδοσία τρικάλων π
Pandosia perdes po
an suorum clades ol
era Dianæ faciendā
nere uiolarint. Eas
ulerunt, deuicti q; in
atq; Dianam incusa
libio, rogantes qu
Apollo ut unā cum
berent. Non enim
quæ non multo
am paruerunt atq;
Quòd Rh
tus à continente
circa Ætnam aliās
nerunt. Item circ
in quibus idem eu
ca per quæ ignis re
quæ diacens terra, m
ficiem tendunt me
ignes & spiritus, u
uolentia loci cesser
inter alias insulas ia
sunt. Item Capriæ
solo pelago emerse
sunt. Nam quæ in m
Quæ uero ante pr
fuisse, rationabiliu
magis Herculeum
phyrum promon
habitantū coloni.
ro hi Locri legibus
mis institutis rexe
abusus. Nam spon
quam nupissent, u

quæ hoc tempore defecerunt. Item facellum, Polytae Vlyssis socio dicatum, quem Barbarorum eius loci fraude trucidatum graues iras exercuisse ferunt, ut annum tributum ab ipsis exigeret. Vnde prouerbiū fuerit ortum, Cauendum esse, ne Temestæus ingruat genius. Dicitur etiam Tamasepera. Quidam aiunt non huius Temese Homerum meminisse. Quòd post Temesen Cosentia sit Brutiorum metropolis. Et post ipsam Pandosia ualidum propugnaculum, tres habens uertices. Circumfluit Acheron fluuius. Hoc loco Molossorum rex Alexander trucidatus fuit, Dodonæo oraculo deceptus, Acherontem atque Pandosiam cauere iubente, cum similis appellationis loca in Thesprotio agro monstrantur. Aliud præterea oraculum decepit uirum,

πανδοσία τρικώλωνε πολὺν ποστὲ λαὸν ὀλέσσει.

Pandosia perdes populum quādoque triuertex. Vbi incertum erat utrum hostiū an suorum clades ostēteretur. Quòd uirgines à Messenijs Peloponnesi ad sacra Dianæ faciendā missas nonnulli è Lacedæmonijs ipsisq̄ adeo Messenijs in itinere uiolarint. Eas Messenijs qui miserāt uindicaturi, uiolatoribus ipsis bellum intulerunt, deuictiq̄ in fugam pulsi sunt. Misso itaq̄ legato ad Delphos, Apollinem atq̄ Dianam incusarūt, quòd eiusmodi mercedem reciperent, pro allato Dñs subsidio, rogantes quonam pacto ex ea calamitate seruarentur. Quibus respondit Apollo ut unā cum Chalcidensibus Rhegium commigrarent, & sorori gratias haberent. Non enim periisse eos sed seruatos esse, neque unā cum patria delendos esse, quæ non multo post à Lacedæmonijs in captiuitatem esset trahenda. Illi autem paruerunt atque unā cum Chalcidensibus Rhegium in Sicilia condiderunt.

Quòd Rhegium inde nomen habuerit, quòd Sicilia magnis terræmotibus à continente fuerit auulsa. Hanc coniecturam quis facile ex ijs sumet, quæ circa Ætnam aliāsque Siciliae partes, & Liparam ac circumiacentes insulas eueniunt. Item circa Pitheculas & quæ in aduerso continente sunt loca omnia, in quibus idem euenisse uerisimile est. Nunc sanè posteaquam fuere aperta orificia per quæ ignis respirat, & igniti lapides atque aquæ emittuntur, raro fit ut freto adiacens terra, motibus concutiat. At quo tempore omnes qui nunc in superficie tendunt meatus occluderentur, in subterraneis concauitatibus ardentes ignes & spiritus, uehementes terræmotus efficiebant. Agitati itaque uentorum uiolentia loci cessere, abscissi que intra sese acceperūt quod utrinq̄ alluebat, quodq̄ inter alias insulas iacebat mare. Nam Prochita & Pitheculæ de terra auulsæ partes sunt. Item Capriæ & Leucosia & Syrenussæ, & Oenotriæ. Porrò nonnullæ ex ipso pelago emerferunt, sicut pluribus in locis etiam hoc tempore constat euenisse. Nam quæ in medio iacent mari, è fundo in altum fuisse elatas credibilius est. Quæ uero ante promontoria iacent & angusto freto sunt disiunctæ, inde auulsas fuisse, rationabilius uidetur. Ceterum Leucopetra Rhegio est australior. Et adhuc magis Herculeum promontorium. Ab hoc uersus ortum, septentrionalius est Zephyrium promontoriū. Item Locri Epizephyrii, Locrorū iuxta Crissæum sinū habitantiū coloni. Sunt autem è Rhegio usq̄ ad Locros stadia sexcenta. Primi uero hi Locri legibus scriptis sunt usi, & plurimum temporis rempublicam optimis institutis rexere. At Dionysius è Siraculis eiectus flagitiosissime omnium est abusus. Nam sponsalibus ornatas puellas, cubicula & thalamos irrumpens, prius quàm nupsissent, uitiabat. Formosas uero & maturas uiro uirgines in unum con-

gregans, dimissas integris alis columbas in conuiuio, nudas in circuitu quæritare & captare iubebat, nonnullasque sandalia soluta calciantes partim superne, partim inferne sectari dicebant, dedecoris causa. Postremo pœnas dedit. Cum enim recuperaturus imperium in Siciliam redisset, Locri casu præsidio in libertatem sese uendicarunt, uxoremque eius & filias duas, ac iuniorem natu filium in potestatem suam redegerunt. Cum autem Dionysius ipse, & pro eo Tarentini multis eos precibus fatigaret ut corpora redderet, redemptione, quantam uellent, accepta, non reddiderunt, iramque omnem in filias euoluere. Nam constupratas strangularunt, corpora deinde concremarunt, & ossa molendo detrita in mare dissipauerunt.

Quod Alex fl. Rheginum à Locrensi agro determinat, in cuius ripis peculia re quiddam de cicadis accidit. Quæ enim in Locrorum ripa uersantur sonantius strident, alijs uox nulla contigit. Eius rei hanc esse causam suspicantur, quod his umbrosa regio sit, ut roscidæ, cum sint alarum pelliculas pandant minime: illis sole feruida, ut aridas ac ueluti corneas habeant, unde apte stridor emittitur. Mediterraneam inter Rheginos & Locros Brutij habitant, in quibus optima pix & copiose nascitur. Quod post Locros Sagra flu. labitur, quo loco decem Locrorum millia unum cum Rheginis, aduersus Crotoniatis numero centum triginta millium, Marte colato, uicerunt. E qua historia natum est aduersus incredulos prouerbum, Veriora res quæ apud Sagram acciderunt. Addunt insuper, eo ipso die quo certamen initum est, huius belli euentum in Olympijs nuntiatum esse. Quod post Sagram Caulonia sit, deinde Scylatium, Mnesthei Atheniensis ædificium, nunc Scylatium dicitur. Ab hoc sinus Scyleticus est dictus. Sequitur inde Crotoniatarum regio, & Iapygum tria promontoria. Deinde Lacinium, templum Iunonis ditissimum. Est autem sinus Crotoniatarum initium, istud promontorium & fluuius Æfarus, & urbs Croton. Cum Achiui à Deo oraculum accepissent ut Crotonem ædificarent, missus fuit Myscellus ut locum inspiceret. Hunc aiunt, cum cerneret tum ædificatam fuisse Sybarim, à flumine uicino cognomen habentem, præstantiorem iudicasse, eaque propter ad oraculum reuersum, denuo rogasse, nunquid hanc pro illa condere reliceret: ac Deum respondisse (Erat autem gibbosus Miscellus)

*μύσκελλε βραχίωσθε πάρεσ σέθεν άλλο μαντεύωρ
ιλάσματα θηρέεις ὄρθωρ δὲ ὅτι δῶτις ἐπαίνει.*

Terga breuis Myscelle, tuo de pectore omitte
Cætera perquirens frustra, en uenaris iniqua.

At rectum quodcumque datur tu laude probato. Reuersum itaque Crotonem condidisse, auxiliante etiam Archita qui Syracusas construxit, cum forte ad nauigasset quo tempore Syracusas nauigare constituerunt. Crotonem prius Iapygas habitabant. Videturque hæc ciuitas rem bellicam & athletarum insuper artem pulcherrime exercuisse. In uno itaque certamine Olympiaco, septem uiri qui cæteros stadio superarunt Crotoniatae omnes fuerunt. Iure itaque dici uisum est, Qui Crotoniatarum postremus est, is reliquorum Græcorum primus est. Sed & Milo Crotoniata, Pythagoræ discipulus, in Olympijs admiranda peregit certamina. Fama est columna quandoque in philosophorum, cum quibus degebat, contubernio laborante ipsum subeuntem seruasse uniuersos, deinde sese subtraxisse. Eodem robore fretum, aiunt, cum profundam densamque per syluam iter faceret, longe à tramite deuiasse. Vbi truncum ingentem ad actis cuneis hiantem inueniens, insertis manibus pariter ac ped

pedibus in scissura
modo ualuisse ut ex
ipsum in eo laqueo
ducentis Sybaris u
co excellentia ac fo
uiginti quinque imp
eritum duxerit. Qu
milia habentes. C
felicitate intra dies
sta demerferunt: q
mutato nomine, à f
ris flu. equos qui ex
bos candida & fla
ria Lucanis in seru
mutato nomine Co
ac post ipsam, stad
Nefore exilio nau
cut, ut Delphis dor
Siciliae maximum,
frens mille septinge
Pachinum & Pelo
ginta. Nauigatio i
hæc autem in A
Quidam prospect
nensum egredient
re Messana, sept
res, Megara, Syrac
felicet curuedinen
cons, profundum
die nauigia detrah
bus absorptis, &
us attrahuntur,
Dicit Messana à
mella uero, multo
num quod illic est
Quod Amph
er. Aetnae incendio
tunenliu agri ciner
te tempore uitibus
uini nobilitate eis
ducit, inde pecud
que die sanguis ab
tatem permutatu
superficie detegere
crateribus petra, d

pedibus in scissuram eius penitus discindere conatum esse. Tantum autem solum modo ualuisse ut exilirent cunei, ligni uero partes statim inter se coisse, ac derelictum ipsum in eo laqueo à feris fuisse deuoratum. Quòd deinceps à Crotone stadijs ducentis Sybaris urbs sit, inter Crathidem & Sybaridem fluuios sita. Hæc ciuitas eò excellentiæ ac foelicitatis excreuit, ut gentibus uicinis quatuor, urbibus autem uiginti quinque imperaret, & cõtra Crotonem trecentorum millium hominum exercitum duxerit. Quinquaginta stadiorum circulum implebãt super Crathide domicilia habentes. Cæterum ob delicias & intemperantem luxuriam, uniuersa hac foelicitate intra dies septuaginta exuti fuere. Nam urbe potiti, inducto flumine cuncta demerserunt: qui relictii fuerant pauci, in alium locum urbem transtulerunt, ac mutato nomine, à fonte quodam uicino, Thurios appellarunt. Quòd Sybaris flu. equos qui ex eo biberint sternutamentis agit, Crathis uero homines in eolotos candida & flaua cæsarie efficit, multisq; morbis medetur. Quòd Thurij à Lucanis in seruitutem tracti fuere. Romani uero missis in eam urbem colonis mutato nomine Copias appellarunt. Quòd post Thurios Heraclea urbs sit, ac post ipsam, stadijs circiter quadraginta, Metapontus urbs à Pylis qui unà cum Nestore exilio nauigarunt, condita. Hi ex agricultura tantum foelicitatis sunt consecuti, ut Delphis donum obtulerint auream æstatem. Quòd è tribus lateribus Siciliæ maximum, inter Pelorum & Lilybæum iacens gibbosum est, stadiorum existens mille septingentorum uiginti. Reliqua duo caua sunt, è quibus id quod inter Pachinum & Pelorum iacet, minimum est, stadiorum existens mille centum & triginta. Nauigatio in circuitu stadiorum est quater millium quadringentorum. A Lilybæo autem in Africam minimum interuallum stadiorum est mille quinquaginta. Quidam prospectus acuti, cum in speculam ascendisset, naues è portu Carthaginensium egredientes numero renuntiabat. Vrbes in hac sunt, ab orientali quidè latere Messana, septentrionalis maxime, deinde Taurominium, mox Catana, Naxus, Megara, Syracusæ. Porrò Messana prius Zancle dicebatur, propter locorum scilicet curuedinem. Et Charybdis ante Messanam ostenditur non longe in freto iacens, profundum immensum, in quod inundationes freti mirum est quam facile nauigia detrahant, magnas per circunductiones & uortices præcipitata. Quibus absorptis, & dissolutis naufragiorum fragmenta ad Taurominitanum litus attrahuntur, quod ab huiusmodi causa Coprian id est fimum appellant. Distat Messana à Rheginorum urbe interuallo stadiorum sexaginta, à Coluzmella uero, multo minus. In ea natione Mamertini tantum inualuerunt, ut uisum quod illic est optimum, non Messenium sed Mamertinum appellaretur.

Quòd Amphinomus & Anapias uiri pij, sublati in humeros parentibus, ex Aetnæ incēdio cum ad Catiniam deuolueretur, ipsos seruarint. Ceterum autē Catanensium agri cineribus oppleti, aliquandiu illos affligunt magnopere, ac succedente tempore uitibus alijsq; fructibus fertilissimam terram efficiunt, ut reliquarum nulla uini nobilitate eis conferri possit. Adeoque loca ipsa cinere permixta, radices producunt, inde pecudes tanta pinguedine exuberant, ut suffocentur nisi quarto quoque die sanguis ab auribus mittatur. Idem in Erythæa fit. Ceterum fluxus ille ad soliditatem permutatus, terram ad magnam profunditatem usq; saxificat, ut pristinam superficiem detegere uolentibus lapides excindere sit necesse. Liquefcente enim in ipsis crateribus petra, deinde sparsa, humor è monte defluens superq; uerticem diffusus

in limum nigrescit, mox duritiem assumens lapidis molaris efficitur, eodē seruato colore quem defluens habebat, fitq; cinis ē crematis lapidibus, quemadmodū combustis ex lignis fieri solet. Sicut igitur ex lignorum cinere ruta fouetur, sic Ætnæū cinerem quandā affinitatem cum uitibus habere, est uerisimile. Quod Miscellum & Archiam, Delphos petentes, ut de Colonia ducenda oraculū consulerent, Deus rogari, utrum opes an sanitatē eligerent, Miscellum itaque sanitatem, Archiam opes elegisse, concessumq; alteri ut Syracusas, alteri ut Crotonem conderent. Atque res ita euenit. Nam Crotonis salubritatem indicant tot uictoriæ Milonis in Olympijs, Syracusanorum uero diuitias immensas, prouerbiū quo dici solet, Ne decimam quidem partem Syracusanarum opum assequantur.

Quod Syracusanis quia uiri essent uirtute præstantissimi, obuenerit, ut sub tyrannis constituti reliquos tamen suę ditioni subiugarent, ac libertatem adepti alios Barbarorū seruitute oppressos in libertatem uendicarent. Quod Syracusanis initio bellū intulerint Sicani, Siculiq; & Morgetes, & quotquot mediterraneam ac Morgantiū habebant.

Quod Rhodanus flu. per lacum non magnū exiens undis eius non miscetur, sed de Alphæo flumine & Arethusa figmentum, Item de Inacho fluuiio quod ē Pindo & Amphilochois & Acarnanis erumpens, atq; Acheloi aquis sese miscens in mare Argiuū ingrediatur, & de Inopo qui in Delo est, quod ex Nili fluentis feratur, & quę eius generis sunt ea fide indigna sunt, & impossibilia. Quod Inachus fluuius in Amphilochois idem nomen habeat cum Argiuo. Fuit autem ab Amphilocho ita dictus, qui & Argos urbem, Amphilochoicū uocauit.

Quod Sicilia bellis Africis afflictā, paucos habeat cultores. Itaq; Romani hanc coluerūt, equorum gregem & armentorum et seruos illic alentes. Hi serui per insulam latrocinia exercuerunt, pauci primum: deinde sub Euno qui seruile bellum excitauit multis millibus. Fuit etiam Romā nuper adductus ē latronibus quispiam Siculus, qui se filiū Ætnæ prædicabat, Serulus nomine. Is ubi sepe singulari certamine congressus fuisset, postremo cum gladiatorum spectaculum exhiberetur, in sublimi ad id compacto positus ædificio, perinde ac in Aetna, cum derepente dissolutum unā concidisset, ipse in solutiles beluarum caueas ad hoc ipsum preparatas est precipitatus.

Quod Siciliam olim Romæ horreum, Romani appellarint. Quod tanquā duę arces Sicilię sitę sint Syracusę & Erix. Inter quas mediā est Enna urbs.

Quod Ætnę loca superiora nuda sint & cinerosa, per hyemē uero niuibus referta, inferiora, syluis & uarijs arborū consitionibus partita. Montis huius cacumina uarias suscipiunt mutationes, uescentibus incendijs, nunc quidem in unum craterē igne collabente, nūc uero diuisim effluente. Nunc ignei emittuntur riui, nunc flāmę fumosę uel fuligines. nūc ardentis exhalat lapides. Necessē autem meatus subterraneos cum his pariter accidentibus uariari, atq; ora quandoq; esse plura secundum circumstantē superficiem.

Quod nonnulli in Ætnam conscendere ausi, campū uiderint calidissimū, cineribus opletum. In mediō collem qui & ipse cineribus fuerit obsitus, ē quo fumus rectus ascēdit ad pedes usq; ducentos, cū à uentis tranquillitas est. coniectasseq; fumum illum esse & spiritum ē cratere sublatum. Et historię quę de Empedocle fertur meminerunt aliqui, quod area eius crepida, cum se in craterem dimitteret uel ignis eiecta, inuenta sit. Deficere autem ignem quādoq; & spiritus, quoties materia deficiat, ratione non caret, non usque adeo tamen ut præ tanta uiolentiā homini appropinquare liceat. Per noctē itaq; lucet, atq; ē cacumine

splend

splendet: interdiu
fluminibus atq; ig
quarū scaturigines
turam uero diuerf
cōtingit, quin lign
dam qui turbulent
pitunt. Spelunca pe
cultus elabatur am
admodū in Syria
rydum hunc appe
Tigris in Mesopo
apud Stimpalum
Erasinum effundit
la, tarde postmodu
solum quiddam fi
rectas, utriq; dictas
ostendit. Qu
colonia, appellaba
mitijs multoties ac
fossilionem. Item a
hanc & Siciliam e
ta, trifariamq; tan
eructant quę ma
ne, flāmas ipsas fi
entim ē marinis ex
adeo de cognata m
nitatio quodā mo
aut, alios durare. I
trahi ad pedū L. di
sicut in uentorū q
ca insulam caligin
flante, flammās pu
tus. Zephyrum a
dem generis esse, e
rum differentia &
tium etiam diema
rit tranquillitas, ē
re quod à poëta fa
occultam ueritatis
Quod Æoli
fia, Phœnicusa, Eu
flammarū uel min
Ericusa & Phœni
Euonymos in pel
pinqui superficiē

splendet: inter diu fumo & caligine obsidetur. Quòd Sicilia tota cauernosa sit, fluminibus atq; igne plena, sicut & mare Tyrrhenum Cumas usq; & calidarum aquarū scaturigines habet. Ad Agrigentū uero lacus sunt gustum maris habētes, naturam uero diuersam. Iis enim quæ natatilia esse non solent, nullo pacto demergi cōtingit, quin lignorū in morem superne fluitāt. Italici sane, crateres habent quosdam qui turbulentam exhalantem eiectant aquam, rursusq; in eundem sinum recipiunt. Spelunca penes Metaurum amplissimam intus habet fistulam per quam occultus elabitur amnis, magno sanè interuallo, deinde in superficiē emergit, quemadmodū in Syria Orontes hiatum inter Apamiam & Antiochiā irrumpens (Charibdim hunc appellant) intra quadraginta rursus excurrit stadia. Eodem modo Tigris in Mesopotamia, & Nilus in Africa, paulum ante fontes. Quæ uero apud Stymphalum est aqua, ducētis sub terra stadijs delata in Argiuo deinde agro Erasimum effundit amnem. Penesq; Albiam Archadię, aqua subtus terram impulsā, tarde postmodum Eurotam & Alphæum emittit, ita ut quod uulgo fertur fabulosum quiddam fidem assequatur. Nam si quis coronas in cōmunem aquam: proiectas, utriq; dictas commendauerit, prout dixerit uterq; proprio in flumine suam ostendit.

Quòd Lipara potens fuerit, & quādoq; imperarit, Cnidiōrū existēs colonia, appellabatur antea Meligunis, atq; Delphici Apollinis oraculum suis primitijs multoties adornauit. Terrā fertilem habet, & magni prouentus aluminis effossionem. Item aquas calidas, quemadmodum Sicilia, & ignes exhalantes. Inter hanc & Siciliam ea iacet quam Vulcano sacrā uocant, saxosa tota & deserta & ignita, trifariamq; tanquam ē tribus crateribus efflat, ē quorū maximo laminas flāmæ eructant quę magna ex parte meatū referunt. E longa uero creditum est obseruatione, flāmas ipsas flatibus cōcitari tum hic tum in Ætna. Neq; id ratione caret. Ventī enim ē marinis exhalationibus originē ducentes, generantur atq; nutriuntur. Atq; adeo de cognata materia accidenteq; accensus ignis, spectatores ipsos mirari non sinitalio quodāmodo talia fieri. Ex tribus crateribus illis unum partim effluxisse, aiūt, alios durare. Maximo labrum rotundum esse ad stadia quinq; paulatimq; cōtrahi ad pedū L. diametrū, à quo profunditas usq; ad mare stadij unius spatium sit, sicut in uentorū quiete intueri liceat. Igitur si spiraturus sit auster, nebulosam circa insulam caliginem effundi, adeo ut à longe Sicilia uideri non possit. Borea flante, flammās puras ex eo quem dixi cratere attolli altius, ac maiores emitti strepitus. Zephyrum autem medium quendam ordinem tenere. Reliquos crateres eiusdem generis esse, exhalationum uero minores impetus habere. Cæterum ex fragorum differentia & loci ē quo exhalationes & flammę ac fumus inchoent, usq; in tertium etiam diem annotari posse qui uentus sit spiraturus. Quare ubi uentorū fuerit tranquillitas, ē Liparitanis aliquos futurū uentum prædicere, neq; falli. Qua ex re quod à poëta fabulosissimum dici uisum est, haud inaniter dictum apparet, sed occultam ueritatis insinuationem esse, cum dicat Æolum uentorum esse custodem.

Quòd Æoli insule septem sint, Lipara, Thermessa, Strongile, Didyme, Ericusia, Phœnicusa, Euonymos, ē quibus Strongile à rotunditate figuræ appellata fuit, flammārū uī minor, lumine ceteras superans. In hac Æoli domicilium fuisse aiunt. Ericusa & Phœnicusa ab arbutis appellatæ fuere, atque ad pascua sola seruabātur. Euonymos in pelago dissita est ac deserta. Multoties sane per maris hęc insulis, p̄ pinqui superficiem, flammæ excurrere conspectæ sunt, cum ē profundis conca-

uitatibus recluso quopiam meatu ignis ad exteriora uiolenter erupisset. Posidonius ait, aestiuo solstitio aurora lucescente inter Hieram & Euonymā pelagus mirū in modum in altum conscendere uisum esse, & aliquo tempore mansisse assiduis flatibus erectum: deinde desisse. Quosdam uero illuc ad nauigare ausos, exanimatos pisces fluctibus agitari uidisse, alios uero uapore & odore tetro percussos, fugam arripuisse. Pluribus diebus post uisum fuisse cœnum mari supernatans, multisque ex locis flammam & fumum atque caliginem erumpentes. Postremo congelatum fuisse, & molaribus lapidibus similem glaciem extitisse. Quod Iapygiam Græci Mesapiam uocant, Cherronesum existentem. Est autem in duas partes diuisa, quarum alteram Salentini habent, alteram Calabri. Supra hos ad boream Peucati sunt & Apuli. Cæterū Mesapia peninsulæ formam habens, à Brundisio atque ab ortu Tarentum usque uersus occasum, isthmum habet stadiorum trecentorum decem.

Quò bello Messonio contracto, qui è Lacedæmonijs non militauerant, pro seruis habitū atque Eloræ dicti fuerint. Eadem militia durante, quotquot nati fuerant pueri Parthenias uocabantur, cuius appellationis hæc fuit causa. Cum enim longo tempore bellum traheretur Lacedæmonijs Messenam obsidentibus, ab exercitu dimissi sunt qui iuuenta fuere florentissimi, iussicq; ut cuncti uirginibus cunctis miscerentur. Ex hac occasione Partheniæ nomen acceperunt. Hanc itaq; ignominiam nō ferentes (erant autem permulti) popularibus insidias struxerunt, Phalantum ducem habentes, qui unus ex ipsorum erat numero. Conuenerat autem, ut in Hyacinthiorum celebritate cum certamen conficeretur, quando Phalantus pileum capiti imponeret, fieret insultus. Ea res cum in ipso certamine patefacta esset, præco in medium procedens iussit ne Phalantus pileum imponeret. Quo facto coniurati intelligentes se deprehensos esse, partim fugiunt partim suppliciter aduentant. Itaque bene sperare iussi in uincula conijciuntur. Phalantus uero ad Apollinem de Colonia ducenda cōsulturus mittitur: cui Deus ita respondit,

*σατυρεον τὸ ἔδωκα τὰ πάντα τὰ πύργου δῆμον
οἰκίῳ αὐτοῦ, ἵνα πύργου γενέσθαι.*

Satyreum & pinguem populum tibi trado Tarenti
Incolere & late cædem per Iapygas ædes.

Vnà igitur cum Phalanto Partheniæ profecti Tarentum cōdiderunt, eamq; ab Heroe quodam ita nominarunt. Quòd Tarentini rem suam ciuilem populari potestate gerentes, amplissimi aliquando fuere. Pythagoricam quoque philosophiam amplexati, Archytam philosophum principem urbis designarunt. Is multo tempore imperauit. Inde illecebrosæ inualuere deliciæ ac pessimus reipubl. status, adeo ut plura festa publica apud eos agerentur quàm essent reliqui dies totius anni, & hospites ac peregrinos principes uocarent in urbem, quibus ne ipsi recte parebant: ueluti Alexandrum Epirotam contra Menapios, & Pyrrhum, & è Lacedæmonijs nonnullos. Sub Hannibale quoque Carthaginensibus se iunxerunt, quapropter à Rom. postea debellati depressi fuerunt. Quòd Iapygum regio, miris modis urbi idonea est. Cum enim in superficie aspera uideatur, ubi aratris scinditur, altioris fertilitatis glebas reperies. Et quanquam aquarum indiga sit, pascua tamen læta suppeditat, & arboribus referta spectatur. Hæc tota regio copiosa aliquando hominum multitudine floruit, ac tredecim habuit
urbes

urbes. Nunc preter
pforum uires sunt
Pygiam uocant, m
conuertens se ad L
goræ scilicet quæ il
plum, sinus Taren
dum finum Ioniu
stad. est septingent
ad Baretum oppid
Leuca, stad. sunt o
secundam aquam h
num quinquaginta
insulam, quæ inter
ta est. Quòd e
torum, determina
lennum commur
porus commodita
la fluctum agita
coribus simillima
ceruino capiti ma
cerui caput nomi
giginta. Q
libera ad Cerauni
est enim stadioru
est, quòd urbs ipsa
Quòd olim e
Harpi sit uocata, L
dam ostenduntur b
conificat illi nigrur
in ima radice mon
pellant. Ante sinu
montorium (Gar
uaria historia. Al
rum decessisse tra
euanuerit. Veneti
Quòd Italia t
tuo in loco alpiur
lata. Quòd S
to floruerit.

urbes. Nunc preter Tarentum & Brundisium, cætera exigua sunt oppida, adeo ipsorum vires sunt absumptæ. Hoc in loco extat Scopulus quem ultimam Iapygiam uocant, multus in pelagus ac ortum hybernum procumbens, ac paulatim conuertens se ad Lacinium promontorium Magnæ olim Græciæ dictæ, à Pythagoræ scilicet quæ illic erat frequentia. Aduersus hoc ab occasu se attollit, atque ad ipsum, sinus Tarentini os claudit. Ad quem modum Ceraunia ad hoc ipsum claudit sinum Ionium. Interuallum ab hoc sinu ad montes Ceraunios atq; Laciniū stad. est septingentorum. E Tarento Brundisium usque nauigationis circuitio ad Baretum oppidulum, stadiorū est sexcentorum: nunc Barin appellant. Hinc ad Leuca, stad. sunt octingenta, & hoc exiguum oppidum est, in quo fons ostenditur fetidam aquam habens. E Leucis ad Hidruntem exiguam urbem stadia sunt centum quinquaginta. Hinc Brundisium stadia quadraginta. Totidem ad Sasonem insulam, quæ interualli quod inter Ceraunia Epiri & Brundisium iacet, media sita est.

Quod è Brundisio uia Tarentum, id est, isthmus stadiorum est ducentorum, distermians terram quam Messapiam & Iapygiam & Calabriam & Sallentinum communi appellatione uocant: ea peninsula est. Quod Brundisiū portus commoditate excellat. Multi nanque portus uno ore includuntur, qui nulla fluctuum agitatione turbantur, sinibus intro inclusis, ut forma ipsa ceruicornibus simillima sit. Vnde & nomen est inditum. Locus enim unà cum urbe, ceruino capiti maxime comparari potest. Ac lingua Messapiorum Brundisium cerui caput nominatur. Sunt autem è Roma Brundisium milliaria trecenta sexaginta.

Quod è Brundisio in ripam transmarinam duplex est nauigatio, altera ad Ceraunia & Epirum, Altera Dyrrachium quæ maior est quàm prior. est enim stadiorū quatuor milliū octuaginta. Vtracq; harū supra modum frequens est, quod urbs ipsa commode sita sit tum ad Illyricas gentes tum ad Macedones.

Quod olim Argirohippium dicta fuerit, quæ deinde Argyrippa ac postremo Harpi sit uocata, Diomedis ædificium. Quod in Samnio circa collem quendam ostenduntur basilicæ duæ, altera quidem Calchantis in summo uertice collis, sacrificant illi nigrum arietem oracula petitori, et pelli indormiunt. Altera Podalyrij, in ima radice montis posita, abest à mari stadijs circiter c. Locum hunc Drion appellant. Ante sinum, ad trecenta stadia procumbens, in pelagus protenditur promontorium (Garganum appellant) cui adiacent Diomedæ insulæ. De Diomede uariat historia. Alij aiunt à suis accersitum Argis obijisse. Alij uero illic in Harpis eum decessisse tradunt. Nonnulli quod in una ex insulis de suo nomine appellatis, euauerit. Veneti apud se in Deorum numerum sublatum fuisse affirmant.

Quod Italia tutam habitationem præbeat, instar insulæ mari circumdata, atq; uno in loco alpium ingentibus præcipitijs, tanquam ualidissimis muris circumualata. Quod Strabo sub Tyberio Cæsare, eiusque liberis Druso & Germanico floruerit.

sum sitæ.
nem maximam.

Quòd in Germaniæ tractu Hercinia sylua sit circa Sueuos nationem maximam. Quòd populi qui Germanis septentrionales magis sunt in curribus uitam degunt & pastorem, atque ex uno loco in alium facile migrant, quia thesauros non reponunt.

Quòd Drusus Tyberij filius bellum gerens atque re bene gesta prope Rhenum oppetit. Quòd Rhenus ab Albi fluuio distat stadiorum tribus millibus, rectà proficiscenti.

Quòd sylua Hercinia proceris arboribus frequens sit, & munitissimis in locis ingentem ambitum admittit. In medio sita regio est, quæ pulcherrime habitari potest. Nec longe ab hac distant Istri ac Rheni fontes, & lacus inter utrunque interiacens, & de Rheno effusæ paludes. Habètque lacus ipse ambitum stadiorum trecentorum. Est autem australior hic lacus quàm sint uel Istri fontes uel ipsa sylua Hercinia: ut necesse è Gallia ad syluam Herciniam proficiscenti, prius lacum hunc transire, mox Istrum. Postea per faciliora loca montanasque planities ad Herciniam sunt accessus.

Quòd alia etiam in istidem Sueuis sylua, Gabreta nomine, ingens iaceat: ultra quam Hercinia est, quæ & ipsa ab istis tenetur.

Quòd Cimbri appellantur Germani iuxta oceanum habitantes, hi usque ad Mæotin aliquando militiam egerunt. Ab his, qui Bosphorum incolunt Cimmerici uidentur nomen traxisse, quorum etiam Homerus meminit. Nam Græci non sine solœcismo hoc nomen ita efferunt.

Quòd Cimbrorum uxoribus in militandi societate coniunctis, consequentes nonnullæ diuinationis peritæ sacerdotes adhærebant. Quibus canus capillus erat, alba uestis, lintea è carbaso subter tunicam fibulis annexa, æreis incinctæ zonis, pedes nudæ, captiuis per castra strictis occurrebant ensibus, quos humi steruentes ad æreum craterem protrahebant, uiginti amphorarum capacem. Habebant & pulpitum quo agiliter conscenso tollentes in sublime captiuum, super lebete iugulabant. Tum profuso in craterem sanguine, inde, dum stillaret uaticinium edebant. Aliæ scisso uentre intestina speculabantur, suis uictoriam acclamantes. In ipsis uero certaminibus, extentas ad carrorum uelamina pelles tantis ictibus pulsabant ut ingenti cum horrore fragor efficeretur.

Quòd ueteres Græci Mysos & Getas qui Istrum accolunt Thraces opinati sunt. Item colonos Mysorum Thraciæ, eos qui in Asia inter Phrygas & Lydos & Troianos habitant. Et ipsi insuper Phryges Thracum genus sunt, Briges dicti, quemadmodum & Mygdones & Bebryces & Medobithyni & Bithyni & Thyni & Mariandyni. Sed hi omnes Europam deseruere prorsus, præter Mysos, quorum etiam Homerus meminit. sunt enim nonnulli è Thracibus illis & Mysis qui à carnium esu & nuptiis ob religionem abstinent, quos appellat ipse inclytos equorum

mul

mulfores, lactop
fit autem ut cum
Zamolxin poste
rens, quòd eos ad
qui nunc Euxini
puli qui tum illi
reloliti essent
mulieres ipsas, pr
etiam sunt. Nam
res autem Scythæ
Scytharum reges
& de frugalitate
machum Maced
uersus se bellum g
epiam, impune d
qui talem pauper
diuisa ea terra qu
pontum Euxinum
Vnde etiam num
tem Istri fluuij su
bium appellabar
ad Pontum ac pr
quam cum Geti
Getarum solitue
Darius Histasp
tionem suscepit, n
Quòd à Peu
pionem stadia su
xime australe est, u
centa. Est autem h
Quòd Leuc
educta, sacra Ach
nem & ortum H
rum sursum nau
offertur alioqui
Istrum fluuium &
getæ, mox Iazyg
aquilonaris tract
ad nostram utiq
habitantes bellu
trabentes Tasiun
sinus iaceant. Ite
sinus eodem nor
insulæ forma, hu

mulsores, lactophagos, & *Bios*, id est cælibem & absq; mulieribus uitam ducentes. fit autem ut cum pauperes hi sint, iustissimam uitam agant. Est itaque uerisimile Zamolxin posterioribus seculis persuasisse Getis, ut Pythagoricam uitam ducerent, quòd eos ad philosophiam promptos deprehendisset. Quòd Pontus qui nunc Euxinus dicitur, prius axinos, id est inhospitalis fuerit dictus, quod populi qui tum illū accolabant feri essent, & qui Tauricam colebant, hospites mactare soliti essent.

Quòd Scythæ omnia communia habere consueuerint, etiam mulieres ipsas, præter gladium solum & poculum. Cum autem sint *æbios* iustissimi etiam sunt. Nam iniustitia ob pecuniæ possessionem & cōtractus fieri solet. Veteres autem Scythæ erant pauperes. Testatur idem Homerus. Item Herodotus de Scytharum rege scribens, aduersus quem Darius Persarum rex duxit exercitum, & de frugalitate ipsorum ac simplicitate. Et Dromachetes rex Getarum, cum Lyfimachum Macedonum ducem, qui cum Alexandro quandoque militauerat aduersus se bellum gerentem uiuum cepisset, ubi suam gentisque suæ monstrasset inopiam, impune dimisit, illud addens, Non inferendum fuisse bellum hominibus qui talem paupertatem exercerent, sed ijs utendum ut amicis.

Quòd bifariam diuisa ea terra quæ inter Pontum Euxinum & Germanos iacet, quæ ad ortum & pontum Euxinum sita est, eam Getæ habitant. Ad occasum uero Daci & Dani. Vnde etiam nunc apud Athenienses seruorū nomen frequētatur.

Quòd partem Istri fluuij superiorem uersus fontem & usque ad Cataractas, antiqui Danubium appellabant, quæ plurima per Dacos fertur: inferiorem uero partem usque ad Pontum ac præter Getas uocabant Istrum. Habent autem Daci eandem linguam cum Getis. Quòd inter mare Ponticum ab Istro ad Tyram fluuium Getarum solitudo pertenditur, plana tota atque aquarum indiga. Quo in campo Darius Histaspis filius destitutus, quando traiecto Istro aduersus Scythas expeditionem suscepit, maximo in periculo fuit ne cum toto exercitu siti deleretur.

Quòd à Peuce quæ insula est, ostijs Istri comprehensa, usque ad Tyra eruptionem stadia sunt septingenta. At ab ostio Istri quod Sacrum appellatur, & maxime australe est, usque ad id quod maxime septentrionale est ostium, stad. sunt trecenta. Est autem hæc basis ipsius Peuces insulæ triangularem figuram habentis.

Quòd Leuca insula à Peuce uersus ortum stad. quingentis distat, in pelagus educta, sacra Achilli. Quòd deinde Borysthenes sit flu. mox ad septentrionem & ortum Hypanis flu. à Tyra flumine, ante hos Borysthenes insula. Cæterum sursum nauiganti Borysthenem ad stadia ducenta, eiusdem nominis urbs offertur alioqui Olbia dicta, amplum sanè emporium condidere Milesij. Inter Istrum fluuium & Borysthenem prima occurrit Getarum solitudo: deinde Tyra getæ, mox Iazyges Sarmatæ, & Basilæi appellati Scythæ.

Quòd uniuersus aquilonaris tractus à Germania usq; ad mare Caspium, campestris est regio, quæ ad nostram utique cognitionem peruenerit.

Quòd Roxoani circa Maotim habitantes bellum gesserint aduersus Mithridatis Eupatoris duces, imperatorem habentes Tasium.

Quòd Borysthenes flu. ostia in intimo recessu Tamyraci sinus iaceant. Itemq; Borysthenes insula. At Carcinites fluuius in secessu erumpit sinus eodem nomine dicti. Inter hos duos sinus Tauroscythia continetur, peninsulæ forma, huius pars australis rectum litus est, cursum Achillis appellant.

Quòd circa Mæotin loca præ magno frigore asinos non gignant. Est enim animal istud rigoris impatiens. Boues autem alij absque cornibus nascuntur, alijs amputantur. hæc enim pars à gelu oblæditur maxime. Equi pusilli apud eos nascuntur, pecudes magnæ. Traiectus autem Bosphori è Panticapæo ad Phanagoriam plaustris deambulatur, adeo ut tota uia cœnum efficiatur. Et fossiles illic sunt pisces, qui in glacie destituti lignonibus effodiuntur, præcipue Antacæi delphinis magnitudine æquales. Vitis per hyemem defoditur. Æstus per æstatem ingens est, forte quia corpora illic insueta sunt, aut quia nullæ spirant auræ, aut quia crassitudo aëris plus caloris concipit, quemadmodum in nubibus solis agunt radij.

Quòd post Borysthenis insulam ad ortum in continente nudus locus est, quem Achillis Sacrum lucum appellant: deinde Achillis cursus, & in mare porrecta Cherronesus. Est enim ad ortum fascia quædam in stadia mille producta, latitudine maxima stadiorum duum: minima, iugerum quaternum, distans à continente quæ utrinque ceruici huic adiacet, stadijs per mare sexaginta, harenosa, aquam tantum fossilem habens. In media hac, isthmi collum est circiter stadia quadraginta. Terminatur uero ad promontorium quod Tamyracen appellant, & stationem habet. Post illud sinus est Carcinites, magnitudine non modica, tendens in aquilonem ad stadia circiter duo millia, usque ad ipsum sinus recessum. Hunc sinum eodem quo promontorium nomine Tamyracen appellant. Hic isthmus ille est, qui lacum putrem uocatum, à mari separatur, stadiorum quadraginta, facitque Tauricam & Scythicam appellatam Cherronesum. Alij trecentorum sexaginta stadiorum isthmi latitudinem esse dicunt. Porro supra lacus stadiorum quatuor esse dicitur. Est autem pars Mæotidis uersus occasum, magnoque illius ore clauditur, paludosa uehementer & uix nauiculis subtilibus nauigari potest. Nam uenti cœnum facile detegunt, inde rursus opplent, adeo ut paludes ipsæ maioribus cimbis non sint peruiæ, sed illic detineantur.

Quòd Cherronesus urbs in Taurica, quæ antea proprijs legibus uiuebat, à Barbaris postmodum direpta è necessitatis adducta sit, ut Eupatorem Mithridatem præfulem sibi deligeret, aduersus Barbaros qui supra isthmum usque ad Borysthenem atque Adriam loca tenent, bella gesturum, quæ aduersus Romanos præludia parabantur. Ille igitur cum per has spes lubens exercitum in Cherronesum misisset, Scythijs bellum intulit, eosque subiugauit, ac Bosphoro potitus est, ultrò accepta eius loci ditione à Pirisade qui eum tunc obtinebat. Ex eo tempore Cherronesitarum ciuitas in hunc usque diem Bosphoranis regulis est subiecta.

Quòd Postpactorum portum in Taurica, qui uersus occasum ac boream iacet, Tauricum litus sequitur à Ponto Euxino uersus austrum, longitudinem habens stadiorum mille, asperum, montanum, & aquilonibus procellosum. Sita est urbs Theodosia in Bosphoro. Cæterum in medio huius litoris promontorium est quod arietis frontem appellant, ex aduerso Paphlagoniæ & Carambidos promontorij. Inter Carambin & Arietis frontem interuallum stadiorum habet duo millia quingenta. A Theodosia Panticapæum usque Bosphoritans metropolim regio tota agrum habet feracem, præcipue tritici, stadia continens quingenta triginta. Urbs Panticapæa in ore lacus Mæotidis est sita. Panticapæum autem collis est in circulum habitatus ad stadia uiginti, Milesiorum ædificium.

Quòd

Quòd dicitur
est eodem nomine
Panticapæum tamen
pergenti, Myrmecio
dicitur à Myrmecio
fretum, id est Bospho
loco angustissimo
uicium, Achilleum nomen
lam stadiorum est
præter Asiam ad d
septem millia prox
lunt. Huius pars
Cæterum Taurica
lis. Magnam eius partem
lebant, gens Scythica
isthmum est usque ad
et montanam ora
tris est & fertilis, in
sita est, triginta r
cis ad Græcos continet
Atheniensibus nomen
quod supra eos habetur.
Quòd dicitur
ut mansuetiores
belles. Quòd dicitur
quam colon appellatur,
eximia supra hanc
res ad dies seruatur
ris uniuersa extrahitur
ens, quæ ab Isthmo
Quòd quodammodo
Thracij montes, in
rectam. Huic lineæ
tes sunt sita loca.
que ad ipsos montes
magnitudine altitudinis
anicum uero, tota
huius lateribus, uel
modum mons per
gariatarum regionem
Gallicam & Illyriam
ad Iapodas portum
turque Albia. Intere
uocati. Porro Bospho
climate huius montis

Quòd duo ostia Tanais inter se distant stadijs sexaginta, quo loco urbs est eodem nomine cum fluuio, Emporium Barbarorum maximum, post Panticapæum tamen. A Panticapæo uersus boream ad stadia uiginti sursum pergenti, Myrmecium est oppidum exiguum. Deinde Parthenium uicus stadijs à Myrmecio quadraginta, à Panticapæo uero sexaginta. Iuxta Panticapæum, fretum, id est Bosphori traiectus, stadiorum est septuaginta: à Parthenio uero, quo loco angustissimum est, stadiorum uiginti. Habet autem illic oppositum in Asia uicum, Achilleū nomine. Ex hoc loco longitudo lacus ad Tanaim urbem & insulam stadiorum est duorum millium ducentorum. Hunc numerum paulò excedit præter Asiam ad dextram partem nauigatio. Ad sinistrā uero & iuxta Europam, septem millia proxime excedit, ut totius lacus ambitus stadiorum ferè sit octo millium. Huius pars quæ in Europam uergit, deserta est, quæ ad ortum, habitatur. Cæterum Taurica Cherronesus & magnitudine & figura Peloponneso est similis. Magnam eius partem usque ad isthmum scilicet ac sinum Carciniten, Tauri colebant, gens Scythica, appellabaturque olim regio hæc uniuersa, & ferè quæ extra isthmū est usque ad Boristhenem, parua Scythia. Huius Tauricæ Cherronesi, præter montanam oram maritimam usque ad Theodosiam, reliqua pars tota campestris est & fertilis, in primis autem frumenti. Vbicunque itaque fossore forte proficissa est, triginta reddit. Hi tributum pendebant Mithridati Eupatori. Ex his locis ad Græcos cōmeatus frumentarios extitisse aiunt. Et Leuconem traditum est Atheniensibus misisse modiorum frumenti myriadas quindecim. Quādo autem quis supra eos habitant pastores sunt omnes, hi peculiariter agricolæ nominabantur. Quòd Scythicæ & Sarmaticæ gentis peculiaris mos sit, equos castrare, ut mansuetiores ad parendum fiant. Sunt enim parui, at celeres admodum & rebelles. Quòd in Scythia aquilæ non nascantur. Inter quadrupedia belua est quam colon appellant, magnitudine inter ceruum & arietem, corpore albicante, eximia supra hos leuitatis ad cursum, naribus potans ad caput trahit complures ad dies seruans, ut per carentes aquis agros facile pabulum carpat. Huius generis uniuersa extra Danubium regio est, in medio Rheni, & Tanaidis spatio iacens, quæ ab Istro fluuio incipit, & mari Pontico terminatur.

Quòd quodam modo ad Istrum fluuium paralleli sint, Illyrici & Pæonici ac Thracij montes, iuxta unam lineam ferè iacentes, ab Adria ad Pontum usque porrectam. Huic lineæ ad septentrionem iacent, quæ inter Istrum fluuium & montes sunt sita loca. Ad austrum uero, Græcia & continentes Barbaræ nationes usque ad ipsos montes. Iuxta Pontum itaque, Æmus mons est, cæteros eius loci magnitudine altitudineq; superans facile, mediam diuidens Thraciam. Ad Adriaticum uero, tota ferè Ardea. Media iacet Pæonia quæ & ipsa tota edita est. Ex huius lateribus, uersus Thraciam quidem Rhodope, propinquus, & sublimis admodum mons post Ænum. Altera ex parte ad septentrionem, ora Illyrica & Angariatarum regio & Dardanica. Alpes autem usq; ad Iapodas excurrunt, gentem Gallicam & Illyricam. Oera uero humillima est alpium pars, quæ ex Rhetica usq; ad Iapodas porriguntur. Inde montes rursus attolluntur, iuxta Iapodas, uocanturq; Albia. Inter Oeram & Albia iuxta lineam rectam in Istria mōtes sunt Caruanga uocati. Porrò Bebia, adhuc magis uersus ortū sunt quàm Albia, ita ut in quinto climate hi montes sint iuxta rectam ferè lineam locati, Oera, Caruanga, Albia, Bebia.

Inde montes superioris Mysiæ. Mox Aemus Thracius usque ad Pontum Euxinum. Recta itaque linea iuxta hos montes eiecta Istro ferè ex æquo adiacet.

Quòd litoris Illyrici initium Istria est, Carnis & Italiæ continua. Sunt autem ab intimo sinu Adriæ usque ad Polam urbem stadia octingenta, ac totidem Anconem usque Italiæ urbem. Cæterum Istriæ circuitio tota usque ad Albios montes, stadiorum est mille trecentorum. Deinceps est Iapodum cursus, stadiorum mille.

Quòd Iapodes ad Albium montem sint siti, qui ultimus est alpium & altissimus. tendunt hinc ad Pannonas usque & Istrum, hinc ad Adriam. Sunt autem Stigmatiçi quemadmodum Thraces & Illyrici cæteri. Quòd post Iapodum navigationem Liburnica est circuitio, stadia habens mille quingenta. Huic, in insulæ adiacet quadraginta numero. Et ante Iapodas insulæ iacet, Cyrectica. Ante Istros, Absyrtides insulæ sunt, quo loco Medeam Absyrtum fratrem necasse aiunt. Præterea Tragurium & Pharos ante Liburniam iacet, insignes insulæ. Item Iassa insula. Quòd Dalmatis peculiaris mos sit, per octennium ab inquilinis tributum exigere, Et quod numismate nullo utantur, id ipsis inter eius litoris accolis rursus peculiare est, cum cæteris autem Barbaris permultis, commune.

Quòd mons Adrius mediam Dalmatiam diuidit, hinc uersus mare, illinc uersus terram. Post hunc Naro fluuius est, & ante hunc Nigra insula, quæ Corcyra dicitur, Cnidiorum colonia. Quòd multæ nationes defecerint, & indices deficiant, è Gallis quidem Boij & Scordistæ, Ex Illyrijs Autariatæ & Ardaei, & Dardanij: è Thracibus Triballi. Hoc autem tempore, ne nomen quidem Thracum aut Macedonum est. Quòd post Ardaorum & Pleræorum oram maritimam Rhizæorum sinus est, & Rhizon oppidum, deinde ad austrum Drilo fluuius, navigationem habens aduersam, ortum uersus usque ad Dardaniam. Propinquat Macedonia gentibus & Pæonicis ad meridiem: deinde Dyrachium urbs est, eodem nomine quo Cherronesus, Corcyreorum ædificium. Inde Apsus fluuius, ab hoc urbs Apollonia à Corinthijs ædificata. Mox Laus fluuius: deinde Baliaica urbs, & montes Ceraunij & Chaones, initium sinus Ionij, & insula Samo. Est autem propria appellatio Ionij, qua parte sinus incipit. Adriatici uero, qua interior eius sinus pars est. Hoc tempore, uniuersum eo nomine uocatur. Sunt autem è Liburnia ad Ceraunia usque per oram maritimam, stadiorum duo millia. Via à sinu Adriatico usque ad montes Ceraunios pedibus eunti, dierum est plus quàm quadraginta. Navigatio per mare, dierum sex. Vniuersa hæc ora maritima frugum atque rerum omnium ferax est, uinetis atque arboribus optime conlita.

Quòd quæ supra oram illam maritimam sita est, Illyria omnis montana est & frigida ac niuibus oppleta. Et quæ ad septentrionem spectat adhuc magis, ita ut raro uitem ferat. Hæc loca Pannonij tenent, ad austrum quidem usque ad Dalmatas & Ardaeos, ad septentrionem uero, usque ad Istrum fluuium. Ad ortum, Scordiscis proxima est, qua Macedonij & Thracum montes existunt.

Quòd in Autariatis insigni gente Illyrica aqua est, è uase quodam uerno tempore stillans. Hanc aquam haurientibus & dies quinque reponentibus coagulabatur & sal efficiebatur. Quòd post Scordiscorum regionem, Triballorum & Mysorum sit regio iuxta Istrum sita. Item paludes Scythiæ intra Istrum, quam minorem appellant.

Quòd ab Istri ostio maxime australi, quod appellant Sacrum, uersus austrum per oram Ponti maritimam eunti ad stadia quin

quingenta, Ister
tam aliud, Tom
dia ducenta octo
spatio, Odeffuse
sembria Megare
Ab Apollonia u
lo Thynias & Sa
aquilonem late pa
usque ad Cyanea
era Europæ, alte
diorum, aut circi
templo distant, qu

Quòd Thra
hos oppidum. Et Se
antij Poltyos op
conlulentibus De
num significans. I
decem & septem a
liorem locum Byz

Quòd pelan
leserit in Pontum
ris, ob exiguita
murn incipit, ubi
habet, & capitur
maris gurgitem a
modissime.

had cornu ceruino

Quòd qua
filiæ Pelops è P
lus nunc est dicta.

ges & nonnulli ali
cum Eumolpho
Phœnices qui cur
Hyantes atque ex
rops, Codrus, Ec
tem & Græciam t
loniam Cares &
iacet, & ad ortum

usque ad montem
bet iuxta unamq
& hi Illyrici mon
dope, Aemus, è q
bium hæc gentes
inferiores, Scordi
ten insulam prog

quingenta, Ister sit oppidum exiguum, Milefiorum ædificium: deinde oppidum aliud, Tomis, ad stadia ducenta quinquaginta. Inde urbs Callatis ad stadia ducenta octoginta, à Milefijis ædificata. In medio Apolloniæ & Callatidis spatio, Odeffus est. Postea mons Aemus usque ad mare progrediens: deinde Mesembria Megarensium colonia, postmodum Anchiale urbs, mox Apollonia. Ab Apollonia usque ad Cyaneas stadia sunt mille quingenta. In eo intervallo Thynias & Salmidessus est, litus desertum & lapidosum, importuosum, ad aquilonem late patens & apertum, longitudine stadiorum ferè septingentorum usque ad Cyaneas. Sunt autem Cyaneæ per exiguæ duæ insulæ iuxta os Ponti, altera Europæ, altera Asiæ contigua, freto disiunctæ quod latitudinem habet stadiorum, aut circiter, uiginti. Tantundem à Byzantium & Chalcedoniorum templo distant, quod est Bosphori Thracij & Ponti ipsius os angustissimum.

Quòd Thracū lingua urbs Bria appellatur. Vnde Mesembria, tanquā Mesios oppidū. Et Selymbria oppidū Selyos. Itē Aenos olim Poltyobria uocabatur tanquā Poltyos oppidū. Quòd Megarensibus aliquando oraculū de colonia consulentibus Deus responderit, ut urbem ex aduerso cæcorum locarent, Byzantium significans. Nam Chalcedonios appellabat cæcos, qui cum ad eum locum decem & septem annis prius appulissent, non aduerterint tanquam cæci, ut meliorem locum Byzantiū eligerent, sed Chalcedonem conderent quæ tenuior esset.

Quòd pelamis in paludibus lacus Mæotidis nascitur, inde ubi parum adoleuerit in Pontum descendit, atque ad Asiaticum litus Trapezuntem usque excurrrens, ob exiguitatem non capitur. Inde ad Sinopen usque uenatio ipsius primum incipit, ubi paulatim augetur iuxta Byzantium insignem magnitudinem habet, & capitur maxime. Nam in cornu quod iuxta Byzantium est & sinuosum maris gurgitem ad occidentem conuersum ingrediens capiendum se præbet commodissime. Quòd cornu iuxta Byzantium nomen acceperit, quia mare illud cornu ceruino simile est. Habet enim sinus quosdam ramis non absimiles.

Quòd quam nunc Græci regionem habent, à Barbaris prius habitabatur, scilicet Pelops è Phrygiâ populū in eam partem duxit quæ ab ipso Peloponnesus nunc est dicta. Danaus uero ex Ægypto. Dryopes, Caucones, Pelasgi, Leleges & nonnulli alij, regiones Græciæ inter se partiti sunt. Nam Atticam Thraces cum Eumolpho tenebant. Ex Phocidæ, Aulidem Tereius. Cadmeam autem, Phœnices qui cum Cadmo uenerunt, tenuere. Bœotiam, Aones, & Tembices, & Hyantes: atque ex aliquot uocabulis Barbaricum adhuc manifestatur, ut sunt Cecrops, Codrus, Eclus, Cothus, Drymas, Crinanus. Et nunc sanè totam continentem & Græciam ferè & Peloponnesum & Macedoniam, Scythæ Sclaui tenent. Ioniam Cares & Leleges tenebant.

Quòd sub sexto climate Alpium mons iacet, & ad ortum iuxta rectam ferè lineam dorsum eius montanum porrigitur, usque ad montem Aemum qui in pontum Euxinum desinit. Nomina autem habet iuxta unamquamque gentem hæc: Alpes, Oera, Caruanga, Albis, Bebia: & hi Illyrici montes sunt. Macedonici uero, Bertiscus, Scardus, Orbelus, Rhodope, Aemus, è quibus duo extremi Thracij sunt. Inter hoc dorsum & Danubium hæc gentes intersunt: Rheti, Vindelici, Norici, Pannonæ superiores & inferiores, Scordisci, Dalmatæ, Mysi superiores & inferiores, qui usque ad Peucecen insulam progrediuntur. Cæterum Illyrij & Macedones & Thraces ab hoc

dorso ad austrum tendunt. Quòd ex Apollonia in Adria, quæ Taulan-
 tiorum Macedoniae urbs est prope Dyrrhachium sita, uia Egnatia incipit uer-
 sus ortum per millia passuum dimensa, atque lapideis columnis notata, usque ad
 Cypselum & Hebrum amnes. Est autem milliariorum quingentorum triginta-
 quinque. Quod si in singula milliaria octo stadia computentur, uenient in hanc
 uiam stadiorum quatuor millia ducenta octuaginta. Sin milliare, ut uolebat Po-
 lybius, octo stadia duobus iugeribus, quæ stadij tertia pars est, superet, adijcienda
 erit stadiorum quatuor millibus ducentis & octuaginta tertia pars, è quin-
 gentis trigintaquinque milliariibus, id est, stadia centū septuaginta octo, ut in uni-
 uersum fiant quatuor millia quadringenta quinquaginta octo. Quòd Ptole-
 mæus latus Macedoniae septentrionale ait esse lineam per montem Bertiscum &
 Scardum & Orbelum eiectam, ad ortum quidē usq; ad mediam Propontidē, ad
 occasum uero, usque ad ostia Drilonis fluuij: ita ut partes horum montium & li-
 neæ huius septentrionales partim sit Illyrica natio, partim Thracica. Porrò Strabo
 non ita definit, sed uiam Egnatiam terminum Illyriæ & Epiri statuit, ab Apollo-
 nia usque ad Lychnidium urbem exiguam, & locum quem Pylonis appellant. Ce-
 tera huius uia per Heracleam et Lyncestas & Eordos, in Edeffam & Pellā usq; ad
 Theffalonicam. Sunt autem hæc milliaria ducenta sexaginta septem. Reliqua pars
 usque ad Hebrum fluuium totidem milliarium est. Quod ab urbe Apollo-
 nia uia Egnatia Epirum terminat, uersus austrum, cōtentam à mari Adriatico us-
 que ad sinum Ambracium. A sinu Ambracio uersus ortum usq; ad Ægeum, Hel-
 las est, habens Peloponnesum à meridie. Quòd Strimon flu. Macedoniae et
 Thraciam determinat. Thracia uero mari alluitur Ægeo, & sinu Nigro & Helle-
 sponto & Propontide & Bosphoro ac Ponto Euxino, atq; in Æmum montem
 finit. Septentrionale latus Thraciæ cōstituunt Æmus & Rhodope & Orbelus, mon-
 tes, occiduum uero, Strimon fluuius. Quòd Myrtoum pelagus continetur
 à Sunio usq; ad Corinthum & Sarconicum sinum. Deinde latere orientali Pelop-
 onnesi usque ad Maleam & Cythera ac Cretæ partem borealem. In hoc mari
 etiam Cyclades insule sitæ sunt. Quòd Dodona in Molossorum regione ia-
 ceat, qui Epirum tenent. Quòd à Ceraunijs montibus & Chaonibus præter
 terram nauigatio stadiorum est mille trecentorū, usque ad os Ambracij sinus, quo
 loco finitur Epirus. Quòd à Cassiope portu Corcyræ usq; ad Brundisiū sta-
 dia sint mille septingenta. Quòd os ipsum Ambracij sinus stadiorū sit qua-
 tuor, ambitus autē, trecentorū. Circumhabitant ipsum, à septentrione Amphilo-
 chi, ab ortu Acarnanes, ab occasu Cassiopæi, & Nicopolis ab Augusto cōdita. In
 intimo sinu hoc Ambracia urbs est, à qua sinus nomē habet, nec procul à mari ab-
 est. Hanc Pyrrhus Epirotarum rex, reddidit celebrem, regia sede illic constituta.
 Fuit autem à Gorge Cypseli filio edificata Ambracia. Quòd Actij ludi sint
 quinquēnales in Nicopoli. Quo loco Augustus Antonio nauali pugna deuictō,
 tum ipsam urbem appellauit Nicopolim, quæ prius Actium dicebatur, iuxtaq; il-
 lam ludos Actios instituit celebrandos. Quòd post Epigonorum aduersus
 Thebas expeditionē, Alcmeon à Diomede accersitus, cum eo in Ætoliam & Acar-
 nianiam est profectus. Cæterum cum illos ad bellum Troianum Agamemnon
 accerseret, Diomede proficiscente, Alcmeon in Acarnania remanēs Argos condie-
 dit, appellauitq; Amphilochicum cognomēto fratris. Inachum quoq; flu. qui per
 illam

illam regionē in si-
 iuxta Macedoniae
 & Penei fontes. D
 ferocida cognomi
 locus uates, quos p
 cet à dyrrhachio, tanqu
 tractus ait,
 à polo à sinu uero d'os
 à polo à sinu uero d'os
 appellat, sed de ciu
 locus initio à tribu
 nus sunt adhibere
 arbore deinde à q
 donam. Dabat aut
 Ammoniacū: fort
 cordes inspicent
 uorum lingua, anu
 uulgatæ columba:
 as Dodonē hinc
 nam habens tene
 triplum, catenulis
 limes, quoties sci
 mpus ab initio
 urbium cœpit, C
 & copijs naualib
 Postea à Romani
 solo pro uerbio o
 Macedonia ab oc
 huicitori parallel
 ne uero, linea rect
 pen atq; Æmum
 iuxta lineam rect
 magnam Cherro
 Ab austro autem
 sus Theffalonica
 Quòd Penei
 Theffaliam fertu
 mine, quem Hon
 saliam uero ad N
 continuus est, eru
 lios Theffalix.
 tur urbs Perrhæ
 Gyron à Tyrrh
 uos, Ephyros dict
 Dion non sit in l

illam regionē in sinum influit, ab eo qui in Argiua terra est appellauit. Quòd iuxta Macedoniam & Theffaliam, circa Pœum montem & Pindum Æthices sunt & Penei fontes. Dodonæum autem oraculū in Thesprotia est, & Dodonam Thesprotida cognominarunt. Iacet autem in radicibus Tomari montis, à quo monte Iouis uates, quos poëta uocat ἀνιπρόπιδας, Tomuri uocabantur, per syncopen scilicet à *τομοραροί*, tanquam Tomari custodes dicas. Hinc illud Odyssæ quod Amphimachus ait,

εἰ μὲν δὲ ἀνήσῳσι Διὸς μεγάλῳ θεμιστες, alij scribunt,

εἰ μὲν δὲ ἀνήσῳσι Διὸς μεγάλῳ τομουραί.

Nusquam enim Homerus oracula Themistas appellat, sed de ciuilibus & legitimis consuetudinibus id nomen usurpare solet. Is locus initio à tribus uiris tenebatur, qui uaticiniorum ministri erant, postea tres anus sunt adhibite. Prius apud Scotuffam urbem Pelasgicam istud oraculum erat, arbore deinde à quibusdam incensa, translatum fuit Apollinis oraculum Dodonam. Dabat autem responsa non uerbis sed per signa quedam, quemadmodum Ammoniacū: fortassis peculiari quopiam modo tribus columbis uolitantibus, sacerdotes inspicientes oraculum edebant. Aiunt in super Molossorum & Thesprotiorum lingua, anus appellari *πελιάς*, senes *πελιός*. Et fortasse uolucres non fuisse tres uulgatæ columbæ, sed mulieres uetulæ tres, quæ templo operā dabant. Quòd

as Dodonē hinc appellationem sumpsit. Lebes fuit æneus in templo, supra se statuam habens tenentem flagellum æreum, donum Corcyrensiū. Flagellum erat triplum, catenulis intextum, dependentes habens talos. Hi lebetem cōtinenter pulsantes, quoties scilicet à uento agitabantur, longum sonum edebant, ut metientes tempus ab initio soni usq; ad finem, etiam ad cccc. usque peruenirent. Vnde pro uerbiūm ccepit, Corcyrensiū flagellum.

Quòd Corcyra olim foelix extiterit, & copijs naualibus plurimum potuerit, sed à bellis ac Tyrannis aliquot sit deiecta. Postea à Romanis in libertatem restituta nullam laudem affecuta est, sed contumelioso prouerbio occasionem fecit, Libera est Corcyra, caca ubi uoles.

Quòd Macedonia ab occasu terminatur ora maritima Adriatici, ab ortu linea meridiana huic litori parallela, per Hebrum fluuium & urbem Cypselorū ducta, à septentrione uero, linea recta quæ per montem Bertiscum & Scardū & Orbelum & Rhodopen atq; Aemum duci intelligitur. Hi montes à mari Adriatico initium sumentes, iuxta lineam rectam sese ad Pontum usq; Euxinum porrigunt, faciuntq; ad Notū magnam Cherronesum, Thraciam scilicet ac Macedoniam & Eporū & Achaiā. Ab austro autem finitur uia Egnatia, tendente ab urbe Dyrrhachio ortum uersus Theffalonicam usq;. Est autem Macedonia figura parallelogrammo similis.

Quòd Peneus fluuius initio sumpto è Pindo monte, per Tempe perq; mediā Theffaliam fertur, item per Lapithas & Perrhæbos. Atq; assumpto Europo flumine, quem Homerus Titaresium uocat, Macedonia terminat ad boream, Theffaliam uero ad Notum. Cæterum Europi fontes è Citario monte qui Olympo continuus est, erumpunt. Est autem Olympus Macedoniae mons. Ossa uero & Pelios Theffaliae. Quòd sub radicibus Olympi iuxta Peneum flu. Gyrton habetur urbs Perrhæbica, & Magnetis, in qua regnarunt Perithousq; & Ixion. Distat Gyrton à Tyrrene urbe Crannoniorū. aiuntq; cum poëta dixisset τὸ μὲν ἄρ' ἐκ θεῶν κηρ, Ephyros dictos fuisse Crannonios, Phlegias autē Gyrtonios. Quòd urbs Dion non sit in litore Thermei sinus, in radicibus Olympi, sed circiter septē stadia

distat. Habet autem Dion oppidum, pagum uicinum, Pimplam, in quo Orpheus agebat. Quòd uates olim etiam musicen exercuerint. Quòd post Dion oppidum Haliacmon fluuius est, in sinum Thermæum egrediens. Ab hoc uersus boream ipsius sinus ripa, Pieria uocatur usq; ad Axium fluuium, in quo urbs est sita Pydna, quam nunc Citrum uocant. Deinde Methone et Alorus oppidū. Inde Erigon et Ludias fluuij. A Ludia ad urbem Pellam nauigatio est aduersa, stadiorū centū uiginti. Distat autem Methone à Pydna, stadijs quadraginta: ab Aloro, septuaginta. Pydna itaq; Piericum est oppidū: Alorus, Botaicum. In campo qui ante Pydnam est, Romani deuicto Persa regnum Macedonū euerterunt. In campo ante Methonam, accidit Philippo Amyntæ ut oculo caperetur, per obsidionē eius urbis catapultica sagitta ictus. Quòd Pellam urbem prius exiguam, Philippus in immensum auxerit, in ea educatus. Habet ante se lacū ē quo Ludias fluuius exit. Lacum hunc efficit ab Axio fluuiō diuisa pars. Deinceps Axius est, qui diuisa terra Bottaria atq; Amphatitide, assumptoq; fluuiō Erigone inter Chalestrā & Thermen in mare erumpit. Super hoc fluuiō locus situs est, quem Homerus Amydonem appellat, aitq; Pæonum auxilia ad Troiam inde uenisse,

τὴν δὲ πρὸς ἀμύδων ἀπὸ ἀξίου διρυρέοντι.

Cæterum quia Axius turbidus fluit, fons autem ex Amydone limpidissima aqua huic miscetur, sequentem uersum ἀξίου οὐ καλλιστὴν ὕδαρ ἐπικύδναται αἶμα ita mutandum esse censent, ἀξίου δὲ καλλιστὴν ὕδαρ ἐπικύδναται αἶμα. Non enim Axij aqua pulcherrima omnium per terram fertur, sed eius terræ aqua limpidissima Axio miscetur.

Quòd post Axium fluuium Thessalonica urbs est prius Therme dicta, à Cassandro ædificata. Is de nomine uxoris, quæ Philippi Amyntæ erat filia, urbem hanc ita appellauit, atque circumiacentia oppidula in eam deduxit, ut Chalestram, Æneam, Cissum, & quædam alia. Ex hac Cisso quispiam existimarit Amphidamantē Homeri fuisse, quem auus Cisseus, ut inquit, educauit in Thracia, quæ nunc Macedonia uocatur. Quòd Berrea urbs in radicibus Bermij montis est sita.

Quòd Pellene Cherronesus, in cuius isthmo iacet quæ prius Potidæa nunc autem Cassandra dicitur, olim Phlagra fuerit uocata. Eam incolebant fabulis celebrati gigantes, gens impia, & iniqua, quos Hercules sustulit. Habet urbes quatuor, Aphytīm, Menden, Scionem, Sanen. Quòd Olynthi nauale sit Meciper na, in sinu Toronæo. Quòd iuxta Olynthum locus cauus sit, ab euentu Cantharolethros appellatus. Nam scarabeus qui circa hunc locū nascitur, ubi eū attingit illico extinguitur. Quòd ex aduerso Canastri promontorij Pallenæ Derris est promontorium, iuxta portum Surdum, & hisce sinus Toronæus definitur. Rursus ad ortum iacet Athonis promontoriū qui sinum Singiticum terminat: ut deinceps sint siti in Ægeo mari hi sinus, hoc modo se sequentes, Maliacus, Pagasiticus, Thermeus, Toronæus, Singiticus, Strimonicus. Promontoria uero ita iacent. Possidium quidem inter sinum Maliacū & Pagasiticū. Deinde ad boream Sepias. Inde in Pellena Canastrū. Mox Derris. Ab hoc Nymphæū in Athone iuxta sinum Singiticū. Ad sinū uero Strimonicum Acroatho est promontorium, inter quæ est Atho, cui ad ortum iacet Lemnos. Ad boream uero, sinū Strimonicū Neapolis finit. Quòd Acanthus urbs est maritima in Singitico sinu iacens, prope fossam Xerxis. Habet autem Atho urbes quinque, Dium, Cleonas, Thyssam, Olophyxin, Acroathon, hæc ad uerticem montis est. Cæterū Atho mons est acutissimus excel-

lissim

lissimus, manille fo
ris antequā in litorea
gatio, ab Acantho ur
In hac Cherroneso la
Strimonis ostia. Mo
ll, qui Macedonia &
temporibus definit
nis, Argilus, Drabif
uum officinas, aurig
quam dicas & jacob
loco nunc sunt Phil
argentea metalla hab
Aliant preterea eos c

Quòd Strimo
Quòd qui apu
Macedonia fuisse
nes dicebatur.

gens Thracia, Le
pne, ubi sint ubi ad
gnomen Abderi h
periacet lacus inge
nunc Riginia dictū
& Dardanus frat
uersus Cererem pe
grauit, urbem Dar
cui que in Samoth

Quòd Cher
ne, Hellepontum
nomine ingreditur
Nigrum, Cardia: a
do isthmi stadioru
generes forte etiam

vo
lop
qu
ad
thi
continet ab intimo
stadiorum ferè qu
cidem uero Locro
Oetam & Trachi
las stad. ferè octin
eodem sinu Amb
rectus. Quò

ssimusq̄, mamillę formam habens. Qui in eius cacumine habitant, solę tribus ho-
ris antequā in litore appareat, orientē uident. Est autē Cherronesi in circuitu nauia-
gatio, ab Acantho urbe usq̄ ad Stagiram Aristotelis patriā stad. quadringentorū.
In hac Cherroneso lacus est, Caprus, & insula exigua eodem nomine. Deinde sunt
Strimonis ostia. Mox Phagras, Galepsus, Apollonia urbes. Inde sequitur os Nes-
si, qui Macedoniā & Thraciam separat, ut Philippus et Alexander huius filius suis
temporibus definiebant. Sunt autē circa sinū Strimonicū alię etiam urbes, Myrcia-
nus, Argilus, Drabiscus, Datū, quod regionem habet optimam & feracē, Item nau-
uium officinas, auricq̄ fodinas. Vnde prouerbiū est natum, Datus honorū, tan-
quam dicas ἀγαθὸν ἀγαθίδης. Quod multa metalla auri sint in Crenidibus, quo
loco nunc sunt Philippi, propemontē Pangeum. Et ipse mons Pangeus aurea &
argentea metalla habet, & quę ultra ac citra Strimonem est regio, usq̄ ad Pęoniam.
Aiunt præterea eos qui Pęonię agrum colunt, inuenire auri frustra quędam exigua.

Quod Strimon flu. ab Agrianis circa Rhodopen habitantibus initiū sumit.

Quod qui apud Homerū celebratur Asteropęus Pelegonis filius, ex Pęonia
Macedonię fuisse traditur. Vnde Pelegonis filius dictus sit. nam Pęones Pelego-
nes dicebātur. Quod urbs Philippi, Crenides olim uocaretur. Quod Sintia
gens Thracica, Lemnū insulā habitavit. Vnde Homerus Sintias eos uocat, dicēs,
ἐὶθὰ μὲν οἰοῦντο ἀνδρες.

Quod post Nessum fluuiū ad ortū Abdera sit ciuitas, co-
gnomen Abderi habens quem equi Diomedis esitarūt. Deinde urbs Dicea, cui su-
periacet lacus ingens, Bistoris. Inde urbs Maronea. Quod Thracię fluuius
nunc Riginia dictus, olim Erigon appellatus sit. Quod Samothracen Iasion
& Dardanus fratres coluerint. Ceterū cum Iasion fulmine ictus fuisset, quod ad-
uersus Cererem peccasset, Dardanus ē Samothrace ad radices Idę montis demi-
grauit, urbem Dardaniam appellans. Et Troianos qui illic sunt, sacramenta do-
cuit quę in Samothrace habebantur. Vocabatur autem Samothrace prius Samos.

Quod Cherronesus Thracię, tria maria efficiat: Propontidem à Septentrio-
ne, Hellepontum ab ortu, & sinum Nigrum à meridie, in quem fluuius eodem
nomine ingreditur. Quod in isthmo Cherronesi tres urbes sint sitę: ad sinum
Nigrum, Cardia: ad Propontidem, Patia: ad mediterranea, Lysimachia. Longitu-
do isthmi stadiorum est quadraginta. Quod urbs Eleus in masculino effertur
genere: forte etiam Trapezus.

LIBRI OCTAUI.

V O D Gręcia uniuersa, Cherronesis finitur. E quibus prima est Pe-
loponnesus quę isthmo quadraginta stad. clauditur. Secunda est
quę hanc ipsam continet, cuius isthmus est ē Pagis Megaricis usq̄
ad Nisęam Megarensium nauale: traiectus huius est à mari Corin-
thio ad mare Saronicum stad. centum uiginti. Quartus etiam hunc
continet ab intimo sinu Crissæo usq̄ ad Thermopylas, quā linea recta intelligitur
stadiorum ferē quingentorum octo, Bęotiā intra se totam cōprehendens, Pho-
cidem uero Locrosq̄ Epicnemidios oblique secans. Quarta à sinu Ambracio per
Oetam & Trachiniā in Maliacum sinum tendit, isthmū habens iuxta Thermopy-
las stad. ferē octingentorū. Est & alius isthmus, stad. plus quā milliū quatuor, ab
eodem sinu Ambracio, per Thessalos ac Macedonas usq̄ in Thermęum sinū por-
rectus. Quod Pilus & urbs sit, iuxta illud,

to Orpheus
post Dion
hoc uersus
quo urbs est
ppidū. Inde
rfa, stadiorū
ab Aloro, se-
mpo quian-
t. In campo
fidionē eius
iam, Philip-
dias fluuius
est, qui diui
Chalestrā &
merus Amy

pidissima a-
pe ita mutan-
qua pulchere
o miscetur.
rme dicta, a
t filia, urbem
Chalestram,
t Amphida-
ria, que nunc
tis est sita.
tidæa nunc
t fabulis ce-
urbes qua-
e sit Meciper
euentu Can-
ubi eū attige
llenæ Derris
efinitur. Rur-
inat: ut de in-
Pagaliticus,
a iacent. Pos-
n Sepias. In-
iuxta sinum
inter quę est
Neapolis sita
prope fossam
Olophoxin,
ssimus excelsi-
ssim

phæi uadum, eandem urbē appellat Homerus. Etenim illic Peraſimus fit Alphæus fluuius, ita dictus quod facultatē habeat uiriliginem perſanandi. Quòd Oechalia urbs Euriti Oechaliensis, quæ nunc Andania dicitur, in Arcadia ſit locata, habens cognomines ſibi urbes duas Theſſalicā & Euboicam. Quòd alię Pylī maritimæ ſint: ſed Neſtoris Pylus, quæ Triphylīaca Arcadica & Lepreatica dicitur, pluſquam triginta ſtadijs à mari diſtet, ut innuit Piſiſtratus & Telemachus, qui currum ab urbe deſcēctentes non ſunt ingreſſi. Quòd Telemachus procorū inſidias ueritus, primum boream uerſus nauigauit ad Elidem, inde per inſulas Echinadas uſq; ad ſinum Ambraciū, ad ortum ſcilicet deſcēctens, inde rurfus ad auſtrū diuertit, atq; inſidias declinauit. Quòd Iupiter Olympius, magnus ille in quā & eburneus, Phydīę Charmini Atheniēſis filij ſit opus, admiratiōe ſane digniſſimū, hunc Phydias, ut aiebat, ad exemplar effinxit quod apud Homerū habetur,

*ἢ κ' Ἰουάνησιμι ἐπ' ὀφρύσι νοδίσει Ἰερωνίου
ἀμβροσίαι δ' ἄρα χεῖται ἐπιφρώσαντο ἀάκτῳ
Ἰερατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, μέγαρον δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον*

Atq; ſupercilijs Saturnius annuit atris
Ambroſiæ fluxere comę de uertice regis,

Æterni, ac nutu magnū tremefecit Olympum. Oſtendit enim per hæc poteſtatis excellentiam, etiam coma aliquid ſimul patiente. De Iunone uero, ob poteſtatis imminutionem ait Homerus,

ἔισαρον δ' ἐν θρόνῳ μάκρον δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον.

Sederat in throno & longum reuoluīt Olympum. Nam multo eſt maius ſolo nutu olympum concuſſiſſe, quā totam in folio commoueri, atq; idem efficere.

Quòd qui cum Oxylo & Heraclidis in Peloponneſum deſcenderunt Ætoli, cum Epejs cohabitarunt. Iidemq; Olympiū agonem primi inſtituerūt, atq; Olympiadas unā cum Elejs quadriennio definierunt. Ceterum uſq; ad Olympiada uigeſimam ſextam ludis præſuerunt Elei. Deinde Piſani, recuperata ſuorum poſſeſſione, agonem receperūt, per multos annos certamina proponentes. Inde Lacedæmoni hanc gloriam à Piſatis ablatam, Epejs reſtituerunt, Pyloq; Neſtoris diruta, homines Lepream deduxerūt. Id Lacedæmoni fecerunt, quòd Piſatę & Pylī Meſſenios aduerſus ſe bello adiutarent. Quòd Salmoneus, Oenomaus, Pelops, & Pelopidæ Piſis habitarent, quæ nunc Biſa uocatur. Nunc ne nomen quidem Piſanorum ſupereſt, Scythiſ hæc omnia tenentibus. Quòd Peloponneſi fluuius Enipeus è Salmone fonte elabens Alphæum ingreditur. Eſt præter hunc alius Enipeus Theſſalię fluuius, qui ex Othri oriens Apidanū accipit ab urbe Pharfalo delatentem.

Quòd Ætolus à Salmoneo è Peloponneſo eiectus habitauit à ſe dictā Ætoliam. Ab hoc per generis ſucceſſionem procreatus Oxylus, familiaritate iunctus Heraclidis qui à Temeno deſcendebant, ijs Peloponneſum repetentibus dux extitit, & hoſtilem agrum illis partitus eſt. Pro quo officio hanc gratiam recepit, ut in Elæū regnū, quod illi auitū erat reduceretur. Ceterū cum Epej Ætolis qui cum Oxylo erant armati occuriſſent, delecti ſunt ex Ætolis quidē Pyrachmes, ex Epejs uero Degmenus, qui ſingulari certamine totum bellum finirent. Porrò cum Pyrachmes Degmenum funda occidiſſet, reddiderunt Epej Ætolis ſolum patriū, ac templi Olympiaci ac certaminis curā, quod Iphitus inſtituerat. Quòd Meſſonę contiguū ſit Acritas promontoriū, quod initium eſt ſinus Meſſeniaci. Ap-

pellatur autē Asineus ab Asina oppido in ipso sinu locato, quo nomine aliud etiā est Hermenicū. Ad ortum est promontoriū eiusdē sinus, quod Fenestras uocant, Tenaro Laconico finitimū. Deinde est Cardamile, inde Phera, mox Thurea quæ apud Homerū est Ἄργα. Ab hac Gereniū est, à quo Nestor Gerenius fuit dictus, quòd bello sub Hercule gesto illic seruatus, educatusq̄ sit. Quòd Ithome urbs Corintho similis sit. De hac Demetrius Phalereus ad Philippum Demetrii filium dicebat, Has ambas urbes te capeffere oportet, si Pelopōneso imperare cupis. Nam ubi cornu utrūq̄ obtinueris, bouem tenebis. Quòd Fenestræ in Messeniaco sinu sint intra Tenarū. Inter Tenarū uero & sinū Messeniacū Laconicus sinus est.

Quòd à Tenaro usq̄ ad Phyunta Cyrenes promontoriū uersus austrum, inter uallum est stadiorū trium millium. Ad Pachinum Siciliae quatuor millium sexcentorum. Ad Maleam uersus ortū sexcentorū quinquaginta, sinu ipso unā cōputato. Ad mandibulam asini, humilem Cherronesum intra Maleā, quingentorū uiginti.

Quòd Homerus quemadmodū appellat κεί τὸ κριθόν. i. hordeū, & δῶμα per apocopen δῶ uocat, sic ἀλκιμορ uocat ἀλκιμέδουσα, & Messenen Messen. Hesiodus itē βειράμ uocat βεῖρ, & βειθὺν eodē modo. Sophocles uero & Ion ῥάδιον dicūt ῥά. Epicharmus pro λίαμ λί dicit, et Syracusas Syracō. Empedocles uero una syllaba effert ὄψ, pro ὄψις. Et apud Antimachum habetur δῆμυτρός βιελδουίνης ἐρηῶψ, τοῦτ' ἐσιμὸψις, & ἀλκιμὸν ἀλφι. Euphorion autem ἥλιον dicit ἥλι, & δωδῶνιω, δωδῶνιω quispiam appellauit.

Quòd Malea promontoriū, inter duos sinus Laconicū & Argolicū est situs.

Quòd apud Homerū Argos multa significat, ut Argos urbs ipsa, ἀργος τε ἀργετι τε. Et Argo Peloponnesus, ut ἡμετέρω γῆν οἴκω γῆ ἀργε. Item Argos Thessalia, ut νυῦ αὐτοῦς ὄσοι τὸ πελάστικομ ἀργε γῆαιου. Et tota Græcia apud eum hoc pacto Argos uocatur. Argiuos enim uocat Græcos omnes, quemadmodum Danaos & Achæos.

Quemadmodum Crocilia Acarnaniae Homerus infulis adnumerat, sic Masetta Aeginæ tribuit quæ tamen urbs est Argolica. Quòd Crissæus sinus maris, Corinthius sit, à Phocide Bœotia & Megaride et isthmo, partibusq̄ Pelopōne si septentrionalibus atq̄ occiduis undiq̄ clausus. Cæterum Cytheron & Helicon montes à septentrione ad ipsum porriguntur: Cytheron quidē in Megaride ad ipsius isthmi initiū, Helicon uero ad occasum. Quòd cum Tegeates quispiam oraculum in Delphis consulisset, num satius esset Corinthum migrare, responderit Deus, scelix quidem Corinthus, cæterum Tegeates esse malim. Quòd Corinthius ager non sit fertilis, sed curuus & asper, unde pleriq̄ Corinthum ὀφρυόφυτα, id est superciliosam dixere. Et prouerbio dicitur, Corinthus alibi tumet, alibi caua est. Quòd Cromyonia sus mater fuerit apri Erymanthij.

Quòd Ægis quæ in Peloponneso sunt, nata sit capra quæ Ioui lac præbuerit. Hanc Aratus tradit fuisse Oleniam dictam. Est autem Olenus Ægis uicina.

Quòd in Delphis fons sit Castalius qui aquam propheticā habet. Quòd insignes Peloponnesi montes sint, Cyllene, Pholoe, Lycæus, Menalus, Parthenius, qui à Tegeatide ad Argiā tendit. Quòd Erasinus fluuius è Stymphalide lacu in Argiam exit: prius aut non apparebat, quòd è lacu in ipsum tendētes meatus essent occulti. Et Stymphaliorū urbs super lacu prius erat, postea quàm uero meatus ille terræmotibus fuit apertus, distare cœpit urbs à lacu stadijs quinquaginta.

Quòd post Heraclidarum in Peloponnesum, reditum, eius habitatores fuerint, Corinthi quidem Aletes: Sicyonis, Phalces: Achaia Tisamenus: Elidis Oxyalus

lus, Messene Cre
Temenus & Ciss

v
tu
tus
phie de Boveroi
etiam Megaris, qu
dicas, talem inscrip
lonia: ad boream,
quatuor filij esset,
esset diuisa, Niso
nium Atticæ insul
Quòd in At

Berellus, Licabett
die Crissæo & My
ad Sperchiū fluui
factis erga Bœoti
terru cū à Bœotijs
sponderūt, se nō,
Bœotios & Pelat
sacerdote, Pelasg
oporteret eos imp
sunt Bœotij uaten
itaq̄ mulierē in ign
collū, eam hoc pac
imperata hoc pac
nū, ut Tripodē ap
Pentilus ex Bœot
tū ad mare Eubo
thream Eubœe, i
ab Aulide stad. x
locus, mox Eurip
lic est sepultus, cog
militabāt, tanq̄ n
sturn. At ubi intell
pultura condider
è Nopia Thebaic
post Salganea ext
stad. centum uigi
Anthedone Glau
Quòd Bœo
tus cieat, unde m

lus, Messenę Creophontes, Lacedæmonis Euristhenes & Procles, Argorum uero, Temenus & Cissus: litorei tractus super Aegio, Deiphontes.

LIBRI NONI.

Quod iuxta Scironidas petras gesta fuisse aiunt quę historijs traduntur, ut de Pityocampe & Scirone Tyrānis quos interemit Theseus.

Quod decem & octo stadijs à Megaris distat iuxta Nisęam portus, quod nauale Megarensum est. Quod Homerus cum ait,

ἠθά δὲ βοιωτοὶ ἐὶ κίονες ἐλκεχίτωνες.

Athenienses appellat Iæonas, quorum pars est etiam Megaris, quemadmodum isthmi limes in Cromyone à Theseo locatus indicat, talem inscriptionem habens: ad austrum quidem, Hęc Peloponnesus est nō Ionia: ad boream, Hęc non Peloponnesus est sed Ionia. Et cum Pandionis regis quatuor filij esset, Ægeus, Lycus, Pallas, Nisus, atq; ob id Attica in partes quatuor esset diuisa, Niso Megaris sorte obuenit, Is Nisęam condidit. Quod ante Sulinum Atticę insula sit aspera & deserta, Helena dicta, de qua aiunt Homerū dixisse,

νήσω δ' ὅτι κραναὴ ἐμίγλυ φυλότητι κ' ἔβυν.

Quod in Attica montes sint celebres quinque, Hymettus, Parnes, Corydallus, Brilessus, Licabettus. Quod Bœotia tria maria habeat. alluitur enim à meridie Crissæo & Myrtoo, à Geraſto usq; ad Euripum, & Maliaco ab Euripo usque ad Sperchiū fluiū.

Quod prouerbiū sit, Thracū cōmentum. Thracēs enim factis erga Bœotios ad certos quosdā dies inducijs, noctu incursationes egerūt. Ceterū cū à Bœotijs fuissent propulsati, conquerētibus quod inducias fregissent, responderūt, se nō, ut noctu inducias seruarent, iurasse. Quod cum bellū inter Bœotios & Pelasgos esset, ab utrisq; legati Dodonam missi sint. Respondente autē sacerdote, Pelasgorū oraculū inueniri nō posse, Bœotiorū autē uaticiniū esse, quod oporteret eos impio facinore aliquo prosperū rerum successum querere: suspicati sunt Bœotij uatem Pelasgis ob generis propinquitatē fuisse gratificatā. Corruptā itaq; mulierē in ignem coniecerūt, animo reputantes, siue illa falsum reddidisset oraculū, eam hoc pacto supplicio adfectam, poenā luiturā esse. sin uerū reddidisset, eos imperata hoc pacto esse executuros, Ob hoc factū oraculo ipsis postea fuit imperatū, ut Tripodē apud suos furto sublatū, ad Dodonā quotānis mitterēt.

Quod Pentilus ex Bœotia Æolicā Coloniā deduxit. Quod terminus Atticę et Bœotię ad mare Euboicū sit Oropus & lacus Sacer quē Delphiniū appellāt, contra Erithręam Eubœę, interuallo LX. stad. Deinde Deliū Tanagraorū oppidulū, distās ab Aulide stad. xxx. postea portus Profūdus appellatione, inde Aulis lapidosus locus, mox Euripus, postea Salganeus, locus Salganei cuiusdā, uiri Bœotij qui illic est sepultus, cognomen habēs. Interemptus fuit à Persis qui sub Megabate duce militabāt, tanq; malitiose classē à sinu Maliaco per mare duxisset in uirū & angustum. At ubi intellexissent Persę, iniuria occisum fuisse Salganea, magnifice illū sepultura condiderūt.

Quod Amphiarai templū in Tanagra Bœotię sit, atq; ē Nopia Thebaica iussu oraculi in eum locū sit traducta. Quod urbs Anthedō post Salganea extrema sit totius Bœotię, atq; ab ipsa ad Ægas usq; Eubœę urbem stad. centum uiginti sit interuallū. Item prope Ægas sunt Orobia. Ex hac autem Anthedone Glaucus fuit, quem aiunt in Balenam mutatum fuisse.

Quod Bœotia, ob cauernas & meatus subterraneos, frequentes terræ motus cieat, unde meatus alij occęantur, alij aperiuntur, Itidem & lacus alij oriuntur

tur, alij desinunt. Quapropter Platea & Plateenses, iuxta lacum olim fuere, & ob remorum latitudinem ita sunt appellati. Item Helos à paludibus nomen habet. Nunc ab aquis hæc longius absunt. Quòd Cephissus fluuius è Phocicis montibus oriatur ex urbe Lilæa, & in Copaida lacum exit. Quo loco etiam Permessus & Olmæus ex Helicone fluentes, in eundem lacum exeunt prope Aliarton urbem. Ambitus ipsius lacus, stadiorum est trecentorum octuaginta. Quòd Copais lacus multa flumina excipiens exitum nullum habet, præter hiatum qui prope Cephissum, eum excipit. Quòd Scolus sit pagus Profopiæ sub Citherone locus asper, à quo prouerbiū dicitur, Ad Scolon neq; ipse uades, neq; alteri comes ibis. Hoc loco Penthea discerptum fuisse aiunt. Est & in Heraclea Trichinia uicus Scolus, quem Asopus fluuius præterit. Et in Sycione alius est Asopus fluuius.

Quòd Thespiæ urbs sit iuxta Heliconem, ad austrū uersa, super sinu Crisseo locata, & ipsa scilicet & Helicon. In propinquo Ascra est Hesiodi patria.

Quòd mons Parnasus multas speluncas sacras habet, è quibus est etiam Corycium, Nymphis sacrum, eodem nomine quo Cyclicum. Quòd occiduum Parnasi latus incolunt Aetoli & Ozolæ & Dorienses. Aetoli, iuxta Coram Aetoliæ montem: ad ortum uero Dorienses & Phocenses. Quòd Crissæus sinus usq; ad Actium finit. Quòd duæ sint insignes urbes Phocensium, Delphi & Elatea: altera ob antiquissimum oraculum Apollinis: altera uero, quòd iuxta Cyprium montem Perrhœbicum sit locata,

γυνὴς δ' ἐκ κούφου ἤγγυ. Quòd Perrhœbi occiduum partem Olympi habitarent prope Macedones. Quòd alius sit Mopsus à quo Attica Mopsopia sit dicta, alius cui Manto fuit mater Thyresis filia, à quo Mopsœstia urbs Siciliæ fuit dicta.

Quòd inter Sepiada & Castambiam promontoria Pelia litus desertū sit, ubi classis ipsa Xerxis ab Euro fuit deleta. Quòd Campus circa Larissam, Pelasgicus fuerit ante appellatus. Pyrrhæa uero à Pyrrha Deucalionis uxore: Aemonia ab Aemone: Thessalia à Thessalo Aemonis filio.

L I B R I D E C I M I.

V O D Eubœa longitudinem habet stadiorum mille ducentorum à Cenæo promontorio iuxta Thermopylas, ad Gerastū quod iuxta Sunium est. Latitudo autem ipsius maxima stadiorum est centum quinquaginta. Atticæ autem atque Bœotia & agro Locrensi medio Euripo respondet. Item Maliensibus. Cæterum ob angustiam ipsius formam olim Macris fuit dicta, postea Abantis. Quæ inter Caphareū & Gerastum continentur, caua Eubœæ appellantur. Quòd Orea Istiaea fuerit dicta, & Oritæ Istiaenses. Quòd Dium & Axius & Cerinthus & Artemisium & Budorus fluuius, uniuerfa hæc Eubœæ maritima loca sint, ad Bœotiam, & insulam Scyrum atq; Lemnum conuersa. Quòd Carystus & Styra & Eretria ad Notum sint è regione Atticæ. Quòd in Carysto lapis nascitur qui netur & textitur. Ex telis mantilia fiunt quæ ubi sordescunt in flamas proiecta non secus mundantur quàm tela linea dum lauatur. Cæterum Gerastus masculino effertur genere. Quòd circa Lelantū campū Eubœæ æris & ferri metalla fuerunt, quæ nunc defecere, quemadmodum Athenis argenti fodinæ. Quòd Eretria urbs potentissima fuerit olim, adeo ut cum pompam duceret armatorum tria milia essent, equites autem sexcenti, currus sexaginta. Imperauit infulis tum alijs, tum And

Andro & Teno.
menta, uelut gladij
tur, uelut sagitta au
bent, uelut contus
leus & Cereus, è qu
uellus atrum contr
nans, deinceps Ac
Ozola & mons Pa
Corinthium. Poste
in mediterranea pa
lopes et Pindus mo
bi ad boream sunt
tenent. Porro Aet
Crissæum iacet. Hi
Aetoliæ mons Oet
sime occiduum sinu
Cherronesus fueri
cat ætoliæ in ipso, id
quod est quam L
logo, prope Leuc
quod arte factū est
quæ nunc Cephal
vires. Sæd & Acarr
Sed & Acarr
mine urbs quæ in e
prius Taphus ap
sint à Same aut Sa
Echinadas sub M
Cylleniū Otum n
pellat. Quòd
themis, mox Part
sus postea est dict
montes Sameos u
stad. sint tria millia
Homerus appella
Quòd Taph
das. Quòd q
Astaco oppido qu
pocoonte e Sparte
unā cum ipso mul
runt. Itaque Tyn
learus Polycaster
nati fuere Peneloy
Troiam non mili

Andro & Teno. Quòd ex hastis, aliæ statariæ pugnae idonea sunt instrumeta, uelut gladij & oblongæ hastæ Homericorū Abantum, aliæ è manu iaciuntur, uelut sagitta aut iacula cuiusmodi erat Achillis Melia: aliæ utrunq; usum præbent, uelut contus & sarissa & hyffus. Quòd Euboici amnes duo sint Neleus & Cereus, è quorum altero si qua pecus potauerit, alba efficitur. Ab altero uero uellus atrum contrahit. Quòd à sinu Ambracio uersus ortum habitant Acarnanes, deinceps Achelous est fluuius. Postea Ætoli uersus ortum. Post hos Locri Ozolæ & mons Parnassus. Inde Helicon mons: ab hoc Cytheron iuxta isthmum Corinthium. Postea Hymettus, uersus ortum, ordine locati montes. Iacent autem in mediterranea parte ad septentrionem supra Acarnanas, Amphilochoi: deinde Pelopes et Pindus mons è quo Achelous fluit ad Echinadas. Supra Aetolos Perrhoe bi ad boream sunt siti, & Athamanes & Aenianorum quædam portio qui Oetam tenent. Porrò Aetolorum & Acarnanū latus australe, mare est quod iuxta sinum Crissæum iacet. Hic sinus ab ore Acheloi fluuij sumit initium. Quòd Corax Aetoliæ mons Oetæ monti iungitur. Quòd Actium promontorium est maxime occiduū sinus Ambracij. Quòd quæ nūc Leucas appellatur urbs, antea Cherronesus fuerit, à Corinthijs autem à cōtinente abscissa sit. Homerus illam uocat *ἄκτιον ὑπὲρ ποταμοῦ*, id est litus continentis, Acarnaniæ nimirum, cuius pars Neritos quoq; est quam Laertes se cepisse inquit: sed & Crocilia & Aegilips urbs in Catalogo, prope Leucada sunt, ita ut insula tota urbes habeat tres, Leucada in freto quod arte factū est, quæ prius erat Neritos: deinde Crociliā & Aegilipa. Quòd quæ nūc Cephalenia dicitur, Homerus nonnunq; Samon appellat, uelut hoc loco, *οἷτε Σάκκλωθρον ἔχουσι ἢ οἱ Σάκκωρον ἀμφὲν ἑμῶντο*. Nonnunquam uero Samen, ut *δουλιχίου τε Σάκκωρον τε*. Sed & Acarnaniam partem Cephaleniæ dicit & continentis, ut *οἱ τ' ἠπείρου ἔχουσι ἢ οἱ ἀντίπερην ἑμῶντο*. Et rursus, *δωδεκ' ἑνὴν ἠπείρου ἀγέλας*. Eodem uero cum insula nomine urbs quæ in ea est locata dicitur, Samos & Same. Quòd Mentæ urbs, quæ prius Taphus appellabatur nūc Taphius uocetur. Quòd Samei Cephalenijs sint à Same aut Samo. Iones uero à samo Ionici Samijs sint dicti. Quòd Epai Echinadas sub Megete habitabant, unà cū Phyleo ex Elide profecti. Quapropter Cylleniū Otum magnanimorū Epeorū principem, Phylidæ sociū Homerus appellat. Quòd Samos Ionica, prius Melamphyllos fuerit appellata, deinde Anthemis, mox Parthenia à fluuiio qui in ea est Parthenio, qui mutato nomine Imbrasus postea est dictus. Postremo Samos à montium altitudine. Nam prisca excelsos montes Sameos uocabant. Quòd à Zacyntho insula ad Hesperidas Libyæ stad. sint tria millia trecenta. Quòd insulas Echinadū quæ nūc dicuntur Oxææ Homerus appellat *βοῶς*. Dulichia itaq; ad Alphæi ostium & ad Oeniadas iacet. Quòd Taphij & Telebog insulas eodem nomine habitabant prope Echinadas. Quòd qui iuxta Nicomediā, Bithyniæ sinus est, Astacenus uocatur, ab Astaco oppido quodā in eo sinu iacente. Quòd Tyndarus & Icarus ab Hippocoonte è Sparta pulsi ad Thestium Pleuroniorū dominum sese receperunt, atq; unà cum ipso multam regionem Taphiorum & Echinadum insularum occuparunt. Itaque Tyndarus accepta in uxorem Thestij filia, Leda, domum redijt. At Icarus Polycasten Lygæi filiam duxit, atque Acarnaniæ parti imperauit. Ex his nati fuere Penelope ac fratres ipsius. Quòd Acarnanes cum Aetolis ad Troiam non militarunt. Qua ratione multis annis post Romanis persuaserunt,

ut libertatem suam ac proprium uiuendi morem retinerent, quia soli cum cæteris Græcis aduersus Troianos non militassent, à quibus descēdissent Romani. Nam Æneas è Troianis fuit.

Quòd Curetes Ætoli non fuerint, propter hos uersus, *κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ αἰτωλοί.* At Prothēi tres filij, Ætoli erant, ac Pleurona Calidonaq; habitantes, Curetes erant. Nam Pleuronij Curetes sunt. Id enim uerius est. Et Homero mos est partes adnumerare toti, uelut,

οἱ δ' εὐβοϊακὸν ἔχον κὶ χαλκιδά.

Etrursus,

πρωῆς καὶ λυκίοι καὶ μυρμηδῶνες καὶ ἄχαιοι.

Eiusdem generis erat & illud,

κουρήτες αἰτωλοί. Aiunt itaq; cum Curetes nūc Ætoliā dictam habitarent, Ætolas cum aliquibus Epeis ex Elide profectus regioni quæ eius nomine Ætolia fuit appellata, imperauit. Curetes autem in Acarnaniam migrarūt. Post decem itaque secula Oxylus cum Heraclidis in Elida tanquam paternam possessionem descendit, ueluti etiam epigramma ad Ætoli statuam indicat,

χώρης οἰκιστῆρα, παρ' ἀλφειῶ ποτὲ δίναις

πρεφθῆντα, σαδίων γετον' Ὀλυμπιάδος

εἰδ' υμίωνος παῖδ' αἰτωλοί, τόνδ' ἀνέθηκαμ

αἰτωλὸν σφετέρως μνήμ' ἀρετῆς ἔσορᾶν.

Alterum ad Oxylis statuam sic habet,

αἰτωλὸς ποτὲ τόνδε λιπὼν ἀντόχθονα δῆμον

κτίσατο κουρήτιν γῆν, δορὶ πολλὰ καμῶν

τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δ' ἐκατόσπορος αἰμονος ἕως

ἔφυλος ἀρχαίῳ κτίσατο τὴν δ' ἐπὶ πόλιν.

Hanc olim Ætulus linquens ab origine gentem

Curetum terras hastæ sudore parauit

Idem annis decimus stirpis satus Eumone forti

Oxylus hanc ueterem construxit mœnibus urbem.

Quòd Chalcidenses Eubœæ cum sæpe uincerentur dum bellum contra Eretrienfes gererent in Balantēo campo, quod hostes anteriorem cæsariam captantes eos distraherent, coeperunt eam capitis partem tondere. Eaque propter ab Homero *ὀπίθην κομόωντες*, id est à posteriore parte comam gestantes, appellati fuerunt. Hī postea in Ætoliā migrarunt & deuictis qui ipsam incolebant, ultra Acheloū fluuium eos sunt persecuti. Quare illi quidē Eubœenses Curetes à tondendo sunt appellati. Eiecti autem, Acarnanes, tanquam non detonsi. Quòd Thestius socr fuerit Tyndari & Oenei, pater Ledæ & Althææ. Ceterum cum bellum haberēt Thestiadēs & Curetes aduersus Oeneā & Ætolos ac Meleagrū, aut de agrorū finibus, aut, ut fabulatur Homerus, de suis capite ac spolio, Meleager fratres Althææ interemit, quam ob rem Althæa, *πολλὰ κατηράτο, συγχερὰς δ' ἐπεκικλετ' ἐριννῆς.*

Quòd quadrifariam Curetes Ætolicī possint deriuari. aut enim à tonsura occipitis, ut dictum fuit, aut à Curio monte Ætoliæ, aut quod molles essent tanquam puellæ, quemadmodum Iaones *ἐλκεχιτῶνες*, id est longistolæ dicuntur. Aut à Curetibus dæmonibus armiferam saltationem ducentibus, ut dicat quispiam fortissimos & in armis saltare doctos. Nam & Homerus Aeneam inducit dicentem,

μηριὸν τετὰρα κεν σε καὶ ὀρχίσσω περ ἔοντα.

Quòd Græcis & Barbaris com-

mune sit, cum festiua saltatione sacrificia peragere, alia quidem cum numinis afflatione, (*εἰθουσιασμόν* appellant) alia sine tali inspiratione. Et alia cum musica, alia absque ea. Item alia in abdito, in publico alia. Musica enim philosophia est quædam, & ad morum emendationem magnopere conducit, ut in-

quit

quæ Plato, attribuant, cerem Choricum & M apud louem uerfæ ros dæmones sunt Naiades & Nym mus et ceteri Phry & Deam Phrygi letam & Pellinur dem nomine quo apud Thracēs sim gentem habuerunt stam, in Macedon hum tendens appe in Cretam duxit. sim bellicosi, ut nom dicuntur Abc fluuiū scilicet uici lla Creta, ceterum ri tate centum u num. Nam per il Catalogo non al lar. Quòd q licet illis qui lou perit in eos qui se rntes magna clafi Siphnus infula te ob tenuitatem scil postea his alia ad i sta, de qua Homer nou d' ἡ κρηναὶ κίμυ Sunt autem hæ, C thus, Vliarus, Pa des autem infulæ n hydria, Lerus, & P

v ui li d a Armenia & Cap te continentur. stadium est trit fus est, quæ com

quit Plato. Quòd Græci Baccho & Apollini & Hecate & Mursis & Cererî attribuunt, ceremoniale negotium omne, quod Orgia uocant & Bacchanalia & Choricum & Mysticum. Quòd Curetes dæmonum sit genus quoddam apud Iouem uersans, ita appellatū quòd infantem eum aluerit. Bacchi uero sectatores demones sunt, Satyri & Sileni & Bacchæ & Lenæ & Thyre & Mamillones & Naiades & Nymphæ & Tityri. Quòd Berecynthes Phrygiū quoddam genus et ceteri Phryges omnes Rheam colūt illiq; sacrificāt: Dcorū matrē, et Agestin & Deam Phrygiā magnā appellantes. A locis autē, Idæam & Dindymenā & Pylenam & Pessinuntā & Cybelem. Græci autem eius ministros Curetes dicūt, eodem nomine quo Iouis ministros. Eisdem & Corybantes nomināt. Quòd apud Thraces sint *φθυσιασμοί*, Cottytia & Bendidia, apud quos etiam Orphica originem habuerunt. Quòd Olympus mons est iuxta Idam Troiæ, alius in Mysiam, in Macedonia alius, & rursus qui apud Homerum *ὑπερθεγάνιος*, id est ultra cælum tendens appellatur. Quòd Talhybius post tēpora Troiana coloniam in Cretam duxit. Quòd Trichaices appellati sint Dorienteses in Creta, aut qui sint bellicosi, ut *κορυθαίικι*, aut à tribus galeæ conis, aut quia saltatores. Eteocretes autem dicuntur Aborigines. Quòd Cnossus urbs, prius Ceratus fuerit dicta, à fluuio scilicet uicino. Quòd Dicta mons stadijs mille orientior sit quàm Ida Cretæ, cæterum Ida nunc Chrysomallos uocatur. Quòd Creta Homeri ætate centum urbes habuerit. Est autem hæc posteriore quàm bellum Troianum. Nam per illud tempus nonaginta urbes tantum Creta habebat. Nam in Catalogo non alium introducens, sed in sua persona loquens, *ἑκατόμπολις* appellat. Quòd quæ in armis fit saltatio à Curetibus adinuenta sit, dæmonibus scilicet illis qui Ioui assistunt, uocaturque Pyrricha. Quòd prouerbiū cœperit in eos qui se nescire simulāt quæ nouerunt, Cretensis mare ignorat. Nam Cretenses magna classe olim instructi, maris imperium primi tenuerunt. Quòd Syphnus insula tenuis sit, à qua prouerbiū ortum habet, Syphnius astragalus, ob tenuitatem scilicet. Quòd Cyclades insule numero duodecim prius erant: postea his aliæ adiectæ sunt. Incipiunt ab ea quæ ante Sunium est sita, Helena dicta, de qua Homerus inquit,
νῆσος δ' ἢ κραναὴν ἐμίγλω φιλότητι καὶ γῆνῃ.
 Sunt autem hæc, Ceos, Cythnos, Seriphus, Melus, Syphnus, Cimolus, Præpessinus, Vliarus, Parus, Naxus, Syrus, Myconus, Tenus, Andrus, Gyarus. Sporades autem insule magis orientales sunt quàm Creta, Quales sunt Nisyros, Cos, Calydna, Lerus, & Patmus.

L I B R I V N D E C I M I.

Quòd Taurus mons, qui Asiam iuxta longitudinem bifariam diuidit, latitudinem habet multis, in locis usq; ad stadiorum tria millia. Longitudinem uero quanta est Asia tota, stadiorū scilicet quadraginta quinque millium, à continente quæ Rhodo opponitur atq; ad Indiæ extrema. Quòd Parthorum regio & Media et Armenia & Cappadocum quidam & Cilices & Pisidæ, in ipso Tauro monte continentur. Quòd isthmus à Ponto Euxino ad mare Hircanum stadiorum est trium millium. Ab hoc uersus septentrionem magna Cherronesus est, quæ comprehenditur ab occasu Euxino Ponto & Mæotide, & Tanai

flumine, & deserto quod deinceps est situm, terrarū incognita usque ad oceanum. Quod si oceanus etiam à septentrione amplectitur terram, ab hoc ipso mari uersus austrum eunti usq; ad Caspium mare & Albanix confinia terminus erit.

Quòd Pompeius Posidonio fuerit amicus. Cum itaque Rhodum uenisset quando ad Mithridaticū bellū est profectus, ac cum eo congressus interrogasset quæ cupiebat audire, discedens rogauit num quid iuberet, Posidonium autem respondisse aiunt, *ἀπὸ τοῦ ὄρους ὄντων καὶ τῶν εἰρησυχῶν ἐμμεναι ἄλλω.* Ex hoc etiam didicit quæ ad Iberiam & Albaniam atq; Armeniam pertinebāt. Quòd Asiam uniuersam Strabo in quinque partes diuiserit, quarum prima est Cherronesus, ab Iberix isthmo incipiens uersus boream. Secunda, ab hac Cherroneso, ad ortū tendens Taurorū diuisa terra, quæ est Asia septentrionalis usq; ad Indos. Tertia, quæ inter Taurum montem ac mare Caspium interiacent: sunt autem Media & Armenia, & usq; ad Halym fluuium. Quarta, quæ inter Halym flu. & Taurum continetur terra, usq; ad mare Cilicum, Ioniam & Chalcedonem. Quinta, India est & Ariana, quæ deinceps ad occasum iacent usque ad Ciliciam & Nilum & sinum Arabicum.

Quòd Colchis inter Moschicos & Caucaſi montes iaceat. Quòd à Bosphoro Cimmerio usque ad Alopeciam insulam stadia sint bis mille ducenta.

Quòd in latere orientali Mæotidis fluuius est, maior Rombites, deinde Theophanius, Inde minor Rombites, mox Vardanes. Hi omnes ex Hippicis montibus & Caucaſijs deferuntur. Quòd Cimmerij olim qui in Mæotide, potentiam maximam habuere, unde & Cimmerius Bosphorus est appellatus. Inde ad stadia xx. uicus est Achilleus, quo loco angustissimum est ostij Mæotidis fretum. Habet enim stadia xx. habens in ulteriore regione Myrmeciū uicum. Quod autem ad austrum & Apeliotem iacet os Bosphori, Corocondamen habet: quod ad austrum & Africum, uicum quempiam Panticapensis agri habet, Acram nomine. Longitudo Bosphori stadiorum est septuaginta. Quòd Phanagoria & Hermonassa urbes sunt Asianorum insignes. Quòd urbs est maritima, Sindica, Sindorum regia. Quòd qui in Europa sunt Bosphoranorum metropolis est Panticapæum, Asianorū uero Phanagoria. Quòd Heniochi & Achæi & Zygij sterilem terram colentes, per mare Ponticum latrocinia exercent. Lembos habent paruos leuesq; humeris portari aptos, atq; in syluis abscondi. nam mare quòd illic est, importuosum est, finiturq; extremis Caucaſi montibus. Hos lemboſ Græci camaras uocant. Quòd Caucasus mons à septentrione duo maria Caspium scilicet & Ponticum, claudit, ac Sarmatas & Mæotas ab Iberis & Albanis separat. Est autem aptissimis arboribus plenus mons. Huius extrema quæ ad austrum tendunt, iuxta secessum Euxini finiunt, quo loco urbs est Dioscurias, à qua initium est isthmi qui inter Euxinum & Hircaniam iacet. Est autem Emporium hoc, gentibus uersus ortum sitis omnibus cōmune. Aiunt enim in hanc conuenire nationes diuersis inter se linguis utentes plures quàm septuaginta.

Quòd à Phasi flu. usq; ad Amisum & Sinopem, nauigatio est dierum trium. Hæc regio bona est, præterquam quod mel hic nascens, amarum est. Quòd Moschorum regio tripertita est, atq; aliam eius partem tenent Colchi, aliam Iberi, aliam Armenij. Quòd unà cum cæteris Phthirophagorū etiã natio Dioscuriade Emporio utitur. Hi à sordibus & fame id nomē habuerūt. Quòd Sæones fame nihilo meliores sint Phthirophagis. Cæterum aurī metalla habent, quæ

tor

torrentibus defertur.
Vnde fabula de
fluuius ex Armer
fluuiis aquis
ditur. Inter quam
flumina recipit, e
nauigabiles omne
Armenia delaben
nomine dictam in
clopes, optimam
mentem, inquiring
quæritijs putata fi
semel fatus bienni
riguam, sicut Nilu
bania. Pecora quo
cunctidine sunt ex
reſciant. Quicq;
iuxta Albaniam, r
oto anno duos m
gratia. Reliquos d
tur, si femella sit, ap
Arrianus inquier
bono dedit. C
lunt aut hæ ad All
luma, hyeme in a
in tympani modu
per pelle delapsi:
montem fit, ubi so
maris Hyrcani na
rum est quinq; mil
Hyrcanos usq; ad
xarem fluuium d
Quòd Prisci
uicq; expeditio, Ite
ta palam fecere.
peſtris. Quòd
est, præter Indicos
cania ripæ quæ dar
ces, ex uero superio
pam peruenerint, a
quentia, ut etiam e
uranq; Armeniar
phratis & Tigridi
stant. Est autem E
Armeniam usq; ac

torrentibus deferuntur, ea Saones perforatis tabulis & lanosis pellibus excipiunt. Unde fabula de Æete conficta est, quod aureum uellus haberet. Quòd Corus fluuius ex Armenia initium habens, atq; Aragone qui è Caucaſo delabitur, alijsq; fluuijs aquis assumptis, per angustam fluminis regionem in Albaniam egreditur. Inter quam & Armeniam multus illatus per uberes campos, complura in se flumina recipit, è quibus est Alazonius & Sandobanes & Rhocctaces & Chanes, nauigabiles omnes, atq; in Caspium mare egreditur. Quòd Phasis fluuius ex Armenia delabens, flumina accipit Hippum & Glaucum, ac prope urbem eodem nomine dictam in Pontum egreditur. Quòd Albani terram colunt, ut Cyclopes, optimam qualemq; ille appellat, ἀλλ' ἡγε ἀσπαρτὸν ἢ ἀνήγαλτον λαγφορεῖ. citra se mentem, inquiring, atq; arationem fructum præbet, uineæ manent ineffossæ, ac quinquennijs putatæ fructum ferunt. Ager ipse non ferro scinditur, sed aratri ligno, ac semel satus biennium & triennium integrum fructus fert. Flumina terram faciunt irriguam, sicut Nilus & Euphrates. Et simpliciter fertilitate agri nulli loco cedit Albania. Pecora quoque foetus edunt permultos. Homines ipsi magnitudine & pulchritudine sunt excellentes, moribus simplices, adeo ut ipsorum nonnulli numerare nesciant. Quiq; norunt, non ultra numerum centenarium id possunt. Quòd iuxta Albaniam, regio Amazonum sit, prope Gargara & montes Caucaſi. Hæ è toto anno duos menses solum Gargarenſes adeunt, liberorum procreandorum gratia. Reliquos decem domi agunt solæ, rem bellicam exercentes: foetum qui nascitur, si femella sit, apud se retinent: si masculus, Gargarenſibus mittunt. Testatur id Arrianus inquiring, Quòd Alexandro regi Pharesmones quingentas Amazonas dono dedit. Quòd altissimæ Caucaſi partes sint quæ maxime ad austrum tendunt, sunt autem hæ ad Albaniam & Iberiam & Colchos & Heniochos. Quòd Caucaſi summa, hyeme inaccessibilia sunt. Æstate propter glaciem ac niues bubulis caligis in tympani modum latis calciati, ascendunt. Descendunt autem cum oneribus suis per pelle delapsi: quod etiam circa Atropateam Mediæ, & Masium Armeniæ montem fit, ubi soleas quasdam ligneas caligatas pedibus supponunt. Quòd maris Hyrcani nauigationis ambitus, præter Albanos quidem & Cadusios stadio rum est quinque millium quadringentorum. Præter Arianos autem & Mardos & Hyrcanos usq; ad os Oxii fluuii, quater millium octingentorum. Inderursus ad Iaxartem fluuium duum millium quadringentorum. Reliqua hæcenus ignorantur.

Quòd Prisci descriptionem locorum ignorabant, donec Alexandri ad Indos usq; expeditio, Item Romanorum ac Parthorum imperium, permulta prius ignota palam fecere. Quòd Hyrcania fertilissima sit regio & magna ex parte campestris. Quòd Oxus fluuiorum omnium quos uiderit Alexander, maximus est, præter Indicos tamen, qui magnitudine cæteros excellunt. Quòd in Hyrcania ripæ quædam cauernosæ ante mare stant, inter quas atq; mare humile litus iacet, ex uero superioribus rupibus flumina decurrunt tanta uide delata, ut cum ad ripam peruenerint, aquam in mare iaculentur, subiectum litus aspergine intactum relinquentia, ut etiam exercitui unda tecto peruium sit. Quòd Euphrates fluuius, utranq; Armeniam magnam, scilicet & paruam inter se disternat. Quòd Euphratis & Tigridis fontes stadiorum millibus duobus & quingentis inter se distant. Est autem Euphrates Tigride maior, atq; plus terræ obit. Cæterum per magnam Armeniam usq; ad minorem occasum uersus fluens, à sinistra habet Taurum mon-

E P I T O M A E

tem, regionemq̄ Balisenen, Aclisenen & Sophenen. A dextra uero, Armeniam minorem, Cappadociam, Taurum montem, & Melitenen regionem, quo loco Melas fluuius è Tauro monte in Euphratem effunditur. Deinde ad meridiem conuersus primum Commagenen, mox Curesticen iuxta Amanum montem, inde Palmyrenen magis occiduam ac meridionalem relinquens, iuxta Suram urbem ad initium Syriae iacentem ad ortum conuertitur, à dextra quidem, uersus austrum scilicet Arabiam habens desertam, ac Babyloniam regionem beatissimam, à sinistra uero ad septentrionem scilicet Antitaurum montem ac deinceps Taurum ipsum iuxta Tespitida & Choriæam regionem magnæ Armeniae. Deinde post Taurum montem iuxta Mesopotamiam scilicet, Edessam urbem & Anthemusiam regionem & Chalcitida, itémque Angobaritida quæ desertæ Arabiae opponitur, Tigri que fluuius prope Mesenen Susianæ regionem committitur. Postremum uero Characinen regionem obiens, iuxta Teredona urbem atque Elymaitida Susianæ regionem, medium sinum Persicum egreditur. Quòd Euphrates iuxta Seleuciam magnam urbem rursus ad ortum conuertitur proxime urbem Ctesiphontem super Tigride iacentem, ut interuallum quod utrunque fluuium atque urbes ambas interiacet stadiorum sit duodecim. Quòd ab Antitauo monte minoris Armeniae, nonnulli montes abscinduntur septentrionem uersus, alijs atque alijs nominibus dicti, è quibus est qui Polyarren uocatur & Scordiscus, & montes Moschici, qui per mediam Armeniam maiorem usque ad Iberiam porriguntur. Quòd in Mesopotamia Taurus est, contiguus Cappadocico Tauro qui diuidit Armeniam & Mesopotamiã. Inde ad ortum Gordiaei montes sunt & Niphates è quibus fluit Tigris, item Malsius mons supra Nibisin urbem iacens. Deinceps ad ortum Choathra montes, inde Zagrus: ab hoc Orontes, mox Coranus qui Hyrcaniam à Parthia diuidit. Deinde Saripha Margianæ montes, è quibus Oxus fluuius egreditur. Ab his sunt qui proprie Caucasi montes dicuntur, Paropanifadas ad occasum, ad ortum Indos claudentes. Postmodum Imaus est, Sogdianos & Indos disterminans. Hi montes unà sumpti, Taurum constituunt qui Asiam totam in duas partes diuidit, ab Mycale Ionica initio sumpto usq̄ ad Indos extremos. Quòd portæ Caspiæ Mediam ad occasum definiunt, Parthiam ad Eurum, Ad Cæciam uero uentum, Hyrcaniam. Quòd extra Taurum montem nulla pars est neque Mediæ neque Armeniæ. Quòd Media bifariam diuiditur. Et est altera pars ipsius orientalis, quæ magna uocatur, cuius Metropolis Ecbatana sunt, regia olim sedes Medorum, quo etiam loco æstate degerebant Persarum reges, hyemabant in Seleucia. Occidua Mediæ pars Atropatena, ab Atropata Satrapa, qui obstitit ne regio ab Alexandro & Macedonibus subiugaretur, sic dicta. Hæc Armeniae & Matianæ ad ortum iacet, magnæ Mediæ ad occasum, ad septentrionem ambabus. Atropatenæ pars est Cadusia & quam Xenophon Carduchiam uocat, & Geli & Mardi usque ad Araxum fluuium qui Armeniam & Atropatenen terminat. Cæterum portæ Caspiæ magnæ Mediæ, Parthiæ atque Hyrcaniæ, limes est. Quòd Atropatenæ regioni Atropates imperauit usque ad fluuium Araxum, post obitum scilicet Alexandri: atque ad multos annos durauit huius imperium. Cæterum in Matiana lacus est salem ferens. Quòd nationes latrocinia exercentes quatuor fuerint, Mardi Persis uicini, Vxij & Elymæi Persis & Susijs, Cossæi Medis. Hi omnes tributa exigebant

ban ab Asia reg
 batanis acta, rec
 diam. Quò
 Quòd qua
 excepto oleo.
 iuxta mare eode
 sunt portæ Caspi
 feus campus est,
 pulcherrimos op
 nos medicam dic
 renaico longe infe
 ueritatem, siue qu
 atq̄ conficiunt.
 dicat id tiara & ci
 gentibus ob frigi
 habere quam qui
 mant si nuptæ fir
 cum reliqua Me
 montana profus
 malis fassis ac triti
 dam uinum expri
 Quòd reg
 maxime atque ni
 es in summis mo
 Vnde baculos ha
 gratia exerant, &
 propter sæpe effo
 diderunt, aquam
 quoque concre
 nationem tal
 rum. Q
 mus estate
 appellent
 niæ D
 que
 ge

bant ab Asiæ regibus. Cossæi præterea dona accipiebant, quoties rex, æstate in Ec-
batanis acta, redibat. Quòd alij sint Elymæi in mari rubro, alij iuxta Me-
diam. Quòd Sitiacenen Assyriæ, nonnulli Apolloniaten uocant.

Quòd quæ Caspijs portis subest regio, humilis est ac beata, omnium ferax,
excepto oleo. Quòd duæ sint gentes Caspiæ, altera magis occidua Cadusijs,
iuxta mare eodem nomine & fluuium Cambyfen: altera Parthis uicina, in qua
sunt portæ Caspiæ. Quòd iuxta portas Caspias quæ Parthis uicinæ sunt, Ne-
sæus campus est, equis pascendis aptissimus, è quo Persarum reges Nesæos equos,
pulcherrimos optimosue habebant. Hic campus herbam fert plurimam, quam
nos medicam dicimus. Fert etiam silphium ea regio, è quo fit succus medicus, Cy-
renaico longe inferior. Nonnunquam etiam illo præstat siue propter locorum di-
uersitatem, siue quòd stirps speciem mutet, siue propter eos qui succum exprimunt
atque conficiunt. Quòd Medi Persis multarum rerum auctores extiterunt, in-
dicat id tiara & citaris & manicatæ tunicæ, & anaxyrides quæ septentrionalibus
gentibus ob frigiditatem peculiare sunt. Quòd Medorum est nō pauciores
habere quàm quinque uxores. Eodemque modo, mulieres calamitatem existi-
mant si nuptæ sint uiro pauciores quàm quinque uxores habenti. Quòd
cum reliqua Media tota prorsus foelix sit, quæ ad septentrionem uergit natio
montana prorsus est sterilis: eaque propter ex arborum fructibus nutriuntur. E-
malis siccis ac tritis massas cōficiunt, ex amygdalis tostis panes, è radicibus quibus-
dam uinum exprimunt, carnibus utuntur ferinis, mitiora pecora non alunt.

Quòd regiones Armeniæ Chorzene & Cambyfene septentrionales sunt
maxime atque niuibus obsitæ, Caucaſo & Iberiæ continentes: quo loco iter agen-
tes in summis montium cacuminibus niue obrui dicunt. Nam ibi plurima cadit.
Vnde baculos habent ad eiusmodi pericula, quos in summam niuem respirandi
gratia exerant, & ut eo signo auxilium ab aduenientibus consequantur. Quæ
propter sæpe effossi seruantur. In niue glebas quasdam concauas congelascere pro-
diderunt, aquam optimam tanquam in tunica continentes. In niue animalia
quoque concreari, quæ ruptis tunicis ebibuntur. Horum animalium ge-
nerationem talem putant qualem culicum ex flumine & bractea metallo-

rum. Quòd Tigris fluuius è Niphato monte erumpens, celeris-
mus est atque impermixtus, ut indigenæ Medorum lingua sagittam
appellent tigrim ob uelocitatem. Quòd in Acilesina Arme-
niæ Dea colitur Anaitis, cui seruos & seruas dedicant, itém-
que filias nobilissimæ gentis, quas apud Deam lon-
go tempore prostitutas nullus in matrimonium
auerſatur. Huiusmodi quædam Hero-
dotus de Lydis commemorat.

E P I T O M A E
L I B R I D V O D E C I M I.

V O D Cappadocia terminatur ad austrum Tauro Cilicio dicto, ad ortum Armenia & Colchide, & quæ interfunt diuersarum linguarum gentibus, ad septentrionem Euxino usque ad Halis ostia, ad occasum uero Paphlagonia & Galatica regione, Phrygiæ finitima, usq; ad Lycaonas & Cilices Ciliciã Tracheã incolentes.

Quòd terram quæ ad occasum intra Taurum montem est proprie appellant Asiam. Quòd Cappadociã in duas partes diuidunt, satrapias uocantes, è quibus alteram maiorem appellant Cappadociã quæ Taurum uersus est, Alterã, quæ minor est, Pontocappadociã. Atq; utraq; in quinque præfecturas diuiditur. Maior quidẽ, in Melitenen, Cataoniã, Ciliciã, Tyanitin, Garsauritin; minor in quinque alias, Lauinasenen, Sargysenen, Sarauenen, Chamannenen, Moramenen.

Quòd Commagena & Cyristica Sarauna australiores sint, magis autem occidua quàm Anthemulia & Chalcitis Mesopotamię regiones, magisq; orientales q̃ Cilicia iuxta Iffum sita: septentrionaliores tandẽ quàm Chalcidica & Palmyrena iuxta Amanũ montẽ iacentes. Hic pars est Cilicij Tauri includens sinum Ifficũ, atq; Antitauo monti æque adiacet, itemq; Scordisco monti qui iuxta Pontum est.

Quòd Pyramus fluuius per Cataoniam regionem fluit, è medio campo fontes habens. Est etiã fossa quẽdam memoratu digna per quã aqua purissima magno spatio occulte sub terrã fertur, deinde tanta uis in summũ exoritur, ut si quis hastã superne demiserit, aquę impetus ita obsistat ut uix immergi queat. Ceterũ profunditate latitudineq; immodica delapsus, ubi Tauro se iunxerit mirum in modum cõtrahitur. Mira est præterea montis cõsura, per quam alueus ducitur. Nam quemadmodum in petris rimam trahentibus & per mediũ scissis, contingit, partis unius eminentias alterius partis depressionibus ita conuenire, ut coniungi possint, sic uideat est imminentes flumini petras, utrinq; fere usq; ad summa montis pertendentes, duorũ triumue iugerum spatio, concauitates quasdã eminentijs oppositas habere. Solum uero quod interiacet totum saxum ualde profundã & angustam rupturã in medio habet, ut eam canis ac lepus transiliat. Longitudo est stad. circiter mille aquæ ductus instar. Tantumq; limum è campo in mare deducit, quemadmodum & Nilus, ut huiusmodi de eo oraculum editum feratur,

*ἔοικε τῶν ἑσπερίων, ὅτε πύραμος ἀργυροδίνης,
νύκτα προχέειν ἐπὶ τῷ δὲ λυπρῶν ἰκνύται.*

Tempus erit rapidis olim cum Pyramus undis

In sacram ueniet congesto littore, Cyprũ. Quòd mons Cappadociæ Argæus omnium qui illic sunt altissimus est, ut summa eius nunq; niue careant. Qui cõ conscendunt, utrinq; pelagus uident Ponticũ & Ifficum. Quòd cum Cappadocia fere tota lignis careat, Argæus tamen circumcirca syluam habet. Sed sub terra frequentes ignes habet, qui noctu apparent. Ac rursus nõ procul frigidæ aquas habet sub terra occultas. Qui itaq; locorũ periti sunt caute lignantur. Ignaris periculũ est, præsertim pecori, dum in obscuras ignis fossas incidunt. Quòd Mazaca Cappadocię distant à mari Pontico stad. octogentis, ab Euphrate mille quingentis, à portis Cilicij itinere dierum sex, à Cybistris stad. trecentis: nunc uocatur Cæsarea.

Quòd Cappadocię latitudo à Ponto ad Taurum usq; stadia continet mille octingenta. Longitudo uero, à Lycaonia & Phrygia usq; ad Euphraten fluuiũ uersus

his ortũ & Arme
scitur, quẽ ideo S
hãc Iberica. Hab
Quòd Hal
Mithridates Eup
ge Bithynię dege
padoces, intra Ta
lunã & orientaliõ
phlagoniam tern
auitro, Phrygia &
quã sit Halys fl
Amaltride sit dic
fratris Darij eius
dicitur Selamus p
ipsa Selamo.
quos Homerus ap
Erythrini dicti.
quidem, at desert
ἔσθ' ἄρα ἐκ ἑσπερίων
Est autem uersus
olim potens fuit
rũ dominatu fui
nope. Quò
postmodum à L
Nam Bachides à
suspiciatus, tan de
perduxit, ut nec f
Quòd oraci
netam adulterare
& Timotheum I
Batonem. C
tes eius è magna
post Halyn fluui
ferax. Oues habe
cium, regionem c
urbem atq; ad ip
Amalia fuerit ur
eas propter semp
tos & agrestes fru
Quòd quiri
nunc sunt Chal
Homeri contene
ἄλλοι δὲ τῶν ἑσπερίων
ἄλλοι δὲ τῶν ἑσπερίων
Hinc & Halizon

sus ortū & Armeniā, stad. millia tria. Quòd in Cappadocia optima rubrica na-
scitur, quæ ideo Sinopica dicitur quòd eā mercatores in Sinopen portent. Imitatur
hæc Iberica. Habet etiā iuxta Galatas metalla, et onychiti lapidis et crystalli crustas.

Quòd Halys fluuius Paphlagonas & Cappadoces disternat. Quòd
Mithridates Eupator Ponto imperauit usq; ad Heracleam. Occidua magis, sub re-
ge Bithyniæ degebant. Quòd Leucosyri uocantur qui litus Ponti tenent Cap-
padoces, intra Taurum constituti, ob colorem ita dicti: sit enim ut qui australiores
sunt & orientales quàm sit Taurus, nigri sint: hi autē candidi sunt. Quòd Pa-
phlagoniam terminant à septentrione quidem Pontus: ab ortu, Halys fluuius: ab
austro, Phrygia & Galatia: ab occasu, Bithynia. Leucosyri uero orientales sunt
quàm sit Halys fluuius, iuxta mare habitantes. Quòd Amastris ab muliere
Amastride sit dicta. Hæc uxor fuit Dionysij Heracleæ tyranni & Oxyathris filia
fratris Darij eius qui ab Alexandro fuit deuictus. Quòd quæ nunc Amastris
dicitur Sefamus prius appellata sit, deducta autem fuit è Cromna, Cytoro, Tio &
ipsa Sefamo. Quòd Cytorus urbs à Cytoro Phryxi filio dicta sit. Quòd
quos Homerus appellat præcelsos Erythinos, duo scopuli sint colore rubri, nunc
Erythrini dicti. Quòd Harmena uicus sit & portus iuxta Sinopen, munitus
quidem, at desertus, de quo prouerbiū natum est,
ὁ σφραγὶς ἀπὸ ἀγγυ ἀρρωδίω ἐτέχισεν.

Est autem uersus iambicus. Quòd urbs Sinope Milesiorum est colonia. hæc
olim potens fuit, ac multas sub se regiones habuit. Postmodum sub Armenio-
rū dominatu fuit usq; ad Mithridatem Eupatorem. Is & natus est & sepultus in Si-
nope. Quòd Sinope bis capta est, primū à Pharnace ex improviso ingruente,
postmodum à Lucullo & insidente Tyranno, cum intus & foris obsessa teneretur.
Nam Bachides à rege custos impositus, ac semper aliquam proditionem à ciuibus
suspiciatus, tandem multis flagris & cæde usus eousq; homines ad desperationem
perduxit, ut nec strenue se tueri neq; hostem ex composito adoriri possent.

Quòd oraculum in Sinope fuerit, à quo Diogenes accepit responsum, ut mo-
netam adulteraret. Viros claros tulit Sinope: philosophos, Diogenem Cynicum,
& Timotheum Patriciō: poetas uero, Diphilū comicum: ex rerum scriptoribus,
Batonem. Quòd Halys fluuius ab Halibus qua perlabitur, nomē habet. fons
eius è magna Cappadocia quæ iuxta Pontū est habent originem. Quòd
post Halyn fluuiū Gadilonetica est regio, scelix tota & campestris atq; omnium
ferax. Oues habet mollis pellis & lanæ. Quòd Amifus, Milesiorum est ædifi-
cium, regionemq; habet beatam. Quòd Iris fluuius per mediam Comanorū
urbem atq; ad ipsa Amasiæ mœnia labitur. Quòd Strabo hic geographus ex
Amasia fuerit urbe Pontica. Quòd Themiscyra regio fluminibus perluitur,
easq; propter semper herbida est. Eius montana ora consita est arboribus & mansue-
tos & agrestes fructus ferentibus, ita ut nullo anni tempore illic desit fructus.

Quòd qui nunc Sami dicuntur, antiquitus Macrones uocabantur. Et qui
nunc sunt Chaldæi, prius uocabantur Chalybes. Quòd Strabo hos uersus
Homeri contendit enarrare,
*ὠπταρ ἀλιζωνων ὀδίσθη ἐπίστροφος ἦρχον,
τιλόβην δὲ ἀλίβης.*

Hinc & Halizonos Hodiusq; & Epistrophus unā

usque ad Nicomediam. Quòd Cius socius erat Herculis, ex Argonautis unus. Is è Colchis reuersus urbem à se Cium appellatam, ædificauit.

Quòd à Prusa oppido nomen gentile deriuatur Prusienfis.

Quòd Ascania à duabus gentibus seorsim habitabatur, Phrygibus & Mys-
sis, testatur id Homerus inquitens,

*μυσῶν ἀγχεμάχων ἠγῆτορα
οἱ ῥα δὲ ἀσκανίης ἐριβόλακος ἦλθον ἀμοιβοί.*

Alyforumq; ducem bellantum comminus armis,

Illi ex Ascaniæ campo uenere feraci. Et rursus,

*φῶρεος αὐτὸς φρύγας ἦγε Ἐ ἀσκανίης
τῆλ δὲ ἀσκανίης.*

Phorcys & Ascanius Phrygiæ duxere cateruas,

Longe ex Ascania. Intelligit autem Nicæam. Quòd Homerus Æsapum ter-
minum statuit Troadis & Mysiæ. Videtur autem Pindarus Cyzicenus fuisse.

Quòd Nicæa ab Antigono ædificata sit, Philippippi Macedonum duce, qui bello aduersus Nicatara Seleucum interijt. Postea Lysimachus illam auxit, qui cū Alexandro scilicet ad Indos militauit. Hic Nicæam appellauit, de nomine uxoris quæ Antipatri erat filia, soror Cassandri. Quòd quæ nunc Otrœa dicitur re-
gio, ab Otreo Phryge uocata sit, cuius meminit Homerus,

λαοὺς ὀτρῶν.

Otræi populos. Quòd Hipparchus & Theodosius, atque huius liberi ma-
thematici, & Asclepiades medicus, Bithyni fuerint. Quòd qui in Asia sunt Ga-
latae, Celtarum sunt coloni, atque sub Leonorio duce in Asiam traiecerunt.

Quòd post Galatiam ad austrum lacus est Tatta nomine, Cappadociæ maio-
ri adiacens, & pars est Phrygiæ maioris. Item quæ huic continua est usq; ad Tau-
rum. Cæterum Tatta lacus salis sponte nascentis fontes habet atq; a deo faciliter sal-
rebus immersis circungelascit, ut sæpe cum funalem torquē demiserint, salis coro-
nas educant. Volucres ipsæ alis aquas contingentes facile capiuntur, cum propter
salis concretionem cito decidant. Quòd Isaura urbs sit, à qua & regio Isauria
& uocabulum gentile Isaurensis dicitur. Quòd circa Sipylon loca Phrygia
prius appellabatur. Item Tantalū & Pelopem Phrygas esse aiunt, & Nioben quo-
que. Nam Pergamena & Elaitis ad quam Caicus exit, & Teuthrania inter hec me-
dia in qua Telephus habitabat olim, inter Hellespontum sunt & regionem Sipy-
lo & quæ sub hac est Magnesia, circumstantem. Quòd Mysos, alij Mysorum
Scythiæ colonos esse affirmāt. Alij uero quod Lydorū lingua, fagocissima arbor,
Mysos uocatur, eiusmodi arborem in Olympo Mysio copiose nasci, eaq; propter
gentem Mysos fuisse appellatā. Quòd Miletus Cariæ, colonia sit Miletī que
est in Creta. Quòd Lycus Pandionis filius, Solymis conditis regionē à se Ly-
ciam appellauit. Quòd Bithyni septentrionales iuxta Olympum iacent, Item
Mygdones & Doliones. Reliquum tenent Myfi & Epiēteti. Doliones autem
sunt, qui circa Cyzicū à fluuio Æsapo usque ad Rhyndacum fluuiū & Dascyliti-
dem lacum. Mygdones post hos sunt, usq; in Myrleanorum Apameorum agrū.

Quòd supra Dascylitidem lacū alij duo lacus sunt, Apolloniaticus & Mileto-
politianus. Quòd delubrū in Cyzico Dindymenes matris deūm, Argonau-
tarum ædificiū est. Quòd potentes olim atq; pulcherrimis legibus instructæ
ciuitates fuerint Cyzicus, Rhodos, Massilia, Carthago, Roma, Sparta.

E P I T O M A E

Quòd Phrygiæ Epicteticæ sint Axiani, Nacolia, Cotyaium, Mydaium, & Dorylaium urbes, & Cadi. Quòd Mysiæ pars mediterranea, ab Olympica regione in Pergamenam descendit, & in Caici campos. Quòd supra Epictetum ad austrum maior Phrygia est, quæ à sinistra Pisinuntem & Lycaonas, à dextra Lydiam & Cariam relinquit. In ea est Phrygia quæ prætermontana dicitur, & Pisidia & Amorio & Eumenia & Synnada: deinde Apamia quæ Cibotus dicitur et Laodicea & Colossæ. Quòd Marfyas fluuius ex Apamia urbe magna ortum habens, in Mæandrum egreditur. Quòd cursus Mæandri adeo est flexuosus, ut obliquitates omnes ab eo mæandri dicantur. Quòd quæ circa Mæandrum fluuium est regio ferè tota à terræmotibus quatitur & aquis atque ignibus peraratur, à campis incipiens usque ad Magnesium & Hierapolim. Quòd Prienen quæ prius ad mare erat, Mæander, facta limi aggestione, mediterraneam effecit, ad stadia ducenta quinquaginta. Quòd Typhonis casum & Arimorum, per hanc exustam Phrygiam & Lydiam euenisse aiunt. Alij autem affirmant, etiam quæ inter Mæandrum ac Lydos sunt, omnia eiusmodi esse.

LIBRI DECIMITERTII.

Quòd à Cyzico & locis Æsapo & Granico uicinis Abydum usque Propontidis ora sit maritima. Ex Abydo autem Lectum usque, Ilij et Tenedi & Troianæ Alexandria regio. His omnibus Ida imminet. A Lecto uero usque ad Caicum & Canas dictas, Assus est & Adramyttium & Atarneus & Pitana & sinus Elaiticus. Quibus omnibus Lesbos insula ex aduerso confurgit: deinde Cumanus ager usque ad Hermum & Phocenses, hæc Æolia est, quam sequitur Ionia. Quòd à Cyzico & Æsapo fluuius, usque ad Caicum fluuium, regio est quam Homerus Troianam dicit, in octo principatus diuisa, sed Æolorum colonia aliter hanc diuisionem fecit, per totam Troianam oram dispersa, & usque ad Hermum fluuium extensa. Quatuor autem seculis Æolica colonia, quam Ionica antiquior est. Nam Agamemnonis filius Orestes Æolica classi imperauit, quo in Arcadia mortuo Penthilus eius filius successit, & usque in Thraciam processit annis post Troiam sexaginta, quo tempore Heraclidæ in Peloponnesum redire: deinde Archelaus illius filius cum Æolica classe in eam quæ circa Cyzicum & Dascylium est regionem traiecit. Graus uero filius eius iunior usque ad Granicum fluuium progressus est, & traiciens in Lesbum eam occupauit. Cleuas item & Dorus & Malaus, qui & ipsi ab Agamemnone erant profecti, primum quidem Locrida & montem Phricium, longo tempore obtinuerunt. Postea transgressi Cumanas condiderunt, Phriconidas à Locrensi monte appellatas. Quòd Priapus fluuius est iuxta Cyzicum, aduersus Artacen Cyzicenam urbem confurgens.

Quòd Æsapus fluuius Cyzico urbe orientior est. Quòd à Pario oppido usque ad Practium oppidum occasum uersus stadia sunt CCC. Quòd Idamons scolopendræ formam habet, atque in mediterraneam, promontorio quod circa Zeleam est terminatur, in pelagus autem Lecto, quod in Ægæum descendit.

Quòd Zelia urbs, Cyzicorum est ditionis. Quòd Homerus Idam montem Lecto terminat, quod primum est à mari, & Zelia, inquit,

Ἰσθαί ποδὸς αὐτοῦ νεῖκος Ἰδῆς.

Idæ

Idæ pede sub ext
montorium, sinu
bæi Hypoplaci,
Hanc è Lyrnesso
bis Chryseidem
Nos Thebam a
Troianorum pri
sunt legenda,
Vercq; nobis, tu
Alitgo Thebis. S
Vercq; ex Troia,
gum principatus,
Maximus Altes
Sub cuius Leleg
Hector item Tr
quoties dicit,
Troianos appell
cuntur. Ponunt
mi filius,
Quæ scilicet parite
Comprendit Ph
Quòd Lyci
qui Dascilyticus
ta. A proximo m
Quòd Zeli
ta. Circa Zeliam
Quòd inter Aes
Adrastræ campo

Idæ pede sub extremo. Quòd Lectum Idæ promontorium, & Canæ pro-
 montorium, sinum Idæum faciunt. Quòd duplices sunt Cilices, alteri The-
 bæi Hypoplaciæ, unde Chryseis erat: alteri Lyrnessi, è quibus erat Briseis,

πλὴν ἐκ λυρνηκῶν ἐξέλετο πολλὰ μογισσας.

Hanc è Lyrnesso capiens multū laborabat. Hæc urbs erat diui Mynetis. E The-
 bis Chryseidem fuisse, sic inquit,

ἀρχόμεθ' ἐς θήβην ἱερὴν πόλιν.

Nos Thebam aduecti sacram. Ex hac etiā Andromache fuit. Sunt itaque duo hi
 Troianorum principatus. unde quæ de Andromache dicuntur, in hyperbato
 sunt legenda,

ἑμφοότεροι σὺ μὲν γὰρ τροίην

αὐτὰρ ἐγὼ θήβην.

Vterq; è nobis, tu per Troiam
 Astego Thebis. Sic enim est legendum.

ἑμφοότεροι γὰρ τροίην, σὺ μὲν πριάμης ποτὶ δῶμα,

αὐτὰρ ἐγὼ θήβην.

Vterq; ex Troia, sed patris in laribus Priami tu, Astego Thebis. Tertius est Lele-
 gum principatus, qui & ipse Troianus est,

ἄλτρωος λελέγῃσι φιλοπόλεμοισιν ἀνασσει.

Maximus Altes

Sub cuius Lelegum populi ditione tenentur. Et sub Hectore Troiani erant,

πρωσὶ μὲν ἠγεμόνδην.

Hector item Troas duxit. Quiq; sub Ænea fuere Dardani Troiani erant, uelut
 quoties dicit,

ἀνεία πρώων βελήφορε.

Ænea Troium dux consultissime. Sexti sunt sub Pandaro Lycij, quos proprie
 Troianos appellat. Septimi, qui inter Aesapum & Abydum sunt Troes di-
 cuntur. Po nuntur autem sub Asio Abydeni Troes. Democoon quoque Pria-
 mi filius,

ἂβυδὸθεν ἦλθε παρ' ἱππων ἀκείων.

Is ab Abydo aderat tunc à pernicipibus equis. Et Hicetaonis filius apud Percoten
 boues pascebat, nec ipse alienas, & qui Adrastiam usque imperabāt Meropis duo
 filij Troiani erant, octauus hic principatus est. Nonus Troiæ principatus est,
 qui sub Eurypylo Telephi filio censetur. Quod autē omnibus his Priamus
 imperaret, Achilles declarat, inquit,

ὄσον λέσβου ἄνω μακάρων ἔδ' ὄφρ' ἴτος ἔεργα

καὶ φρυγίης καδ' ὑπερθε καὶ ἑλλάποντος ἀπείρων.

Quæ scilicet pariter Lesbos complectitur, & quæ
 Comprendit Phrygiæ tellus ac Hellespontus.

Quòd Lycij qui sub Pandaro fuerunt Aphnij dicti sint ab Aphnitide lacu,
 qui Dascilyticus lacus est. Zelia à Cyzico distat uersus ortū stadij centū nonagin-
 ta. A proximo mari uero, in quod Aesapus flu. egreditur, stad. circiter octuaginta.

Quòd Zelia mediterranea est, eiq; subiacent Cyzico & Priapo adiacentia lo-
 ca. Circa Zeliam Tarsus est fluuius, qui uiginti locis transitur, sicut Heptaporus.

Quòd inter Aesapum fluuium & Priapum Granicus fluit, magna ex parte per
 Adrastiae campos. Priapus autem urbs est super mari sita, & portus.

Quòd Adraestia urbs inter Priapum est urbem & Parium, super Aefopo flu-
uio. Priapus hæc portum habet minorem quàm Parium. Quòd Pityga urbs
sit mediterranea inter Parium & Priapum urbes. Quòd inter Lampfacum
et Pariū Pefus urbs sit et fluuius. Homerus tribus syllabis eam appellat, inquit,

ὃς δὴ μὲν ἀπαισὶ,

gentemq̄ quoque Apæsi.

Item,

ὃς δὲ γὰρ ἀπαισῶ.

habitabat mœnia Apæsi.

Quòd in Cumea regiōe locus est, foeminino genere
numeroq̄ plurali dictus Gergithes. Est etiā urbs à qua in agro Lampfaceno Ger-
githius ager est dictus.

Quòd Practium apud Homerum nō est urbs, sed flu-
uius inter Abydum fluens & Lampfacum.

Quòd Xerxis pons in Abydo,
paulo magis ad ortū fuit locata quàm sit Abydus, magisq̄ ad occasum quàm Ses-
tus. Id notatu dignum maxime est.

Quòd Strabo consentit fabulæ de Hero,
quod in Sesto fuerit ipsius turris, quodq̄ casus Leandri illic euenerit.

Quòd
aurea metalla in Pactolo Lydiæ nunc defecerint.

Quòd ab Abydo ad Aefa-
pum fluuium, stadia sint septingenta: itinere scilicet pedestri, recta uero nauigatio-
ne, pauciora.

Quòd Ilus post diluuium primus ausus est urbem in planitiem
locare, quæ ab eo dicta fuit Ilium. unde in campo est sepultus,

οἱ δὲ παρ' Ἴλιον σῆμα

μύσον καππεδίου.

Hi uero ad tumulos Ili

Per campum medium. Sunt qui dicant, quæ nūc ostenditur urbs, non esse Ilium
Homeri. Sed aliam esse, magis humilem. Antiquam enim magis editam fuisse, pro-
pe Idam stad. quadraginta.

Quòd quæ nūc Alexandria Troas dicitur, urbs
deserta, prius Antigonía dicebatur. Nam ab Antigono habitata fuit qui ex Ale-
xandri magni ducibus imperauit Phrygiæ. Postmodū à Lysimacho Alexandria
fuit appellata, quod magis uideretur operepretiū esse, ut ab eo cognomē acciperet,
qui totius uictoriæ de Persis habitæ author extitisset, ab ipso uidelicet Alexandro.

Quòd Fimbria Romanus bello aduersum Mithridatem gesto, cum Iliū ad-
moto ad urbē exercitu undecimo die cepisset, atq; inde gloriaretur, quā urbē Aga-
memnon decimo anno uix cepisset, cum mille nauium classē & uniuersam Gre-
ciam secū haberet, se undecimo die obtinuisse, Respondit quidā ex Iliensibus, Nō
enim Hector aderat qui pro ciuitate pugnaret.

Quòd inter Abydum & Dar-
danum urbem, Rhodius fluuius labitur, ex aduerso sepulchri Hecubæ quod Cas-
nis dicitur. Quòd sepulchrū Hectoris in Ophryneo est loco excelso Troadis.
Deinde Rhœtium urbs deserta, inde Aegialus, postea Aiæcis sepulchrum, inde Se-
gium urbs deserta, postmodum Achillis sepulchrum & Patrocli & Antilochi: de-
inde nauium statio & castra Græcorū, mox Simoentis & Scamandri ostia stagnan-
tia & paludes, & lacus qui Os dicitur. Quæ omnia Iliō subsunt.

Quòd Priamus exiguo inuento Troianorum regno, ita ut Hercules, Cumq̄
uiris paucis & sex cū nauibus ipsa Pergama diripuerit, illud in immēsum auxerit,
ut rex regum appellaretur, quemadmodum significat illud,

ὅσοις ἴσθ' ἄνω μακάρων ἐδ' ὅ.

Quæ foelix pariter Lesbos cōplectitur.

Quòd Campus Troianus à mari usq̄
ad Idam porrigitur, cuius partes australes in Scepsim, septentrionales in Zeliā
fini

finiunt. Qu-
Ilium appellatur,
orientalior quæ u-
dem ipfius superfl-
se non debet. Ten-
quendam morem
rent, eamq̄ ob ca-
simillimum & hu-
crationes effugeru-
porus autē Poly-
Nekenas euntibu-
uor, altitudinem
lier inter se distan-
nem duorum iug-
uis à Malunte la-
nediorum agri. In
in Æmum influit
ipfius in Tenedo-
ruius in ipfius
Smintheu præcla-
thei Apollinis in
dum, Calydnæ u-
Lariffa & Color
Quòd in Si-
Sminthei Apollin-
funt q̄ uentis Etes-
co locat Lelegas e-
uius, qui torrens
funt, ac supra eos
ad Palæceptim, q̄
promontorio, usq̄
Quòd post
ab hac Atarneus
gratificantes hos
uā d' ἄνω μακάρων
At genus Aeneæ
scus Socraticus, d-
uit, & successor fu-
storeles & Biblio-
scimus libros cō-
stus uero eam tra-
fanē imperitis, q̄
rum regū sub qu-
eam Bibliothecā
& tineis & hum

finiunt. Quòd permultis & fide dignis argumentis Strabo ostendit quæ nūc Ilium appellatur, non esse ab Homero decantatam urbem, sed hac excellior est & orientior quæ uere Ilios dicitur, Hectoris scilicet patria. Quòd si ne uestigia quidem ipsius supersunt, sed quæ uisuntur nunc, humilioris sunt uestigia, mirum esse non debet. Tempus enim permulta eiusmodi facit. Quòd iuxta uetustum quendam morem Agamemnon male imprecatus est ijs qui Ilium instaurare audent, eamq; ob causam posteris religione ducti, locum elegerunt uicinum, antiquo simillimum & hunc ædificatum Ilium appellarunt, hoc pacto Agamemnonis execrationes effugerunt. Quòd Rhesus fluuius nunc Rhoites appellatur, Heptaporus autē Polyporus, ortum habens à locis pulchræ pinui finitimis ad uicum Melænas euntibus. Cæterum pulchra pinus ambitum habuit pedum uiginti quatuor, altitudinem à radice sexaginta septem pedū. Postea in tres partes scissa æqualiter inter se distantes, rursus in unum uerticem contrahitur. Totam uero altitudinem duorum iugerum & cubitorum quindecim habet. Quòd Carefus fluuius à Malunte labitur, qui locus inter Palæsepsim iacet & Acheium ulterioris Tenediorum agri. Immittit autem in Æsapum. Rhodius uero à Cleandria & Gordo in Æmum influit. Quòd Smintheus Apollo à Tenedijs colitur. Et tēplum ipsius in Tenedo est, unde illud dicitur,

τὸν δὲ οἰοῦντες ἔπι ἀνακτοῦσιν σμινθεῶν.

Smintheu præclare Tenedi domator Apollo. Quòd aliud templū est Sminthei Apollinis in Troade, iuxta mare situm. Quòd insulæ exiguæ iuxta Tenedum, Calydnæ uocantur. Quòd circa Troadem Achæus locus sit: deinde Larissa & Colonæ & Chrysa nunc dicta in loco excelso super mari sita.

Quòd in Sminthei templo mus sit æreus, pedi statuæ subiacens. Sunt autem Sminthei Apollinis permulta templa. Quòd circa Lectū promontoriū sales sunt quæ uentis Etelsijs sponte congelascunt. Quòd Homerus in sinu Adramytti colat Lelegas et Cilices utrosq; quo loco Pedasus urbs est deserta & Satinois fluuius, qui torrens est, & Thebæ ac Lyrnessus urbes. Quòd Amaxitæ maritimi sunt, ac supra eos Neandrenses. Deinde Cebrenij supra hos, mox Dardani usque ad Palæsepsim, quibus imperauit etiam Æneas. Inde Scepsis. Quòd à Lecto promontorio, usq; ad Gargara uersus ortum sita, stad. sunt ducenta sexaginta.

Quòd post Adramyttium Coryphantis & Heraclia uicus sint: inde Attea, ab hac Atarneus & Pitane, & Caici fluuij ostia. Quòd nonnulli Romanis gratificantes hos uersus Homeri de Aenea hoc pacto transscribunt,

νῦν δὲ δὴ ἀνεῖχο γυῖος πάντας ἠνέξει.

At genus Aeneæ cunctis dominabitur oris. Quòd è Scepsi urbefuerit Coriscus Socraticus, & huius filius Neleus, qui & Theophrastum & Aristotelem audiuit, & successor fuit Bibliothecæ Theophrasti in qua Aristotelica inerat. Nam Aristoteles & Bibliothecā & scholam Theophrasto reliquit, & primus omnium quos scimus libros cōgregauit, & Aegypti reges bibliothecæ ordinē docuit. Theophrastus uero eam tradidit Neleo, Neleus Scepsim detulit, ac posteris dedit hominibus sanè imperitis, qui libros inclusos, ac negligēter positos tenebāt. Cumq; Attalicorum regū sub quibus erant, studiū sentirent cōquirendorū librorū, ad instruendā eam Bibliothecā quæ Pergami erat, eos in fossa quadā sub terrā occuluerūt, quos & tineis & humiditate labefactos, tandem qui ex eo genere erant Apelliconi Teio

Aesopo flu
Pityea urbs
amplacum
at, inquiring,

nino genere
faceno Ger
arbs, sed flu
in Abydo,
m quam Se
læ de Hero,
Quòd
do ad Aesop
o nauigatio
in planitiem

n esse Ilium
m fuisse, pro
dicitur, urbs
qui ex Ale
Alexandria
nē acciperet,
Alexandro.
cum Iliū ad
ā urbē Aga
uersam Gre
ensibus, Nō
lum & Dar
æ quod Ca
so Troadis.
um, inde Se
ntilochi: de
tia stagnan

ules, Cumq;
um auxerit,

à mari usq;
in Zeliā
fini

E P I T O M A E

tradiderūt, magno emptos argento, Aristotelicos scilicet ac Theophrasticos. Apellicon, ut qui magis librorū esset studiosus quā sapiētīe, uolens corrosiones emendare, eos transcribendos dedit, scriptura non recte suppleta, quapropter libros edidit erroribus plenos. Sed antiqui Peripatetici post Theophrastū, cum omnino libris ordinarijs carerent, paucis duntaxat exceptis exteriorum sermonum, nihil habebāt in quo firmiter philosopharentur, sed positiones quāsdā lucubrābāt. Posteriores, postquam hi libri in lucem uenerunt, Aristotelem imitantes longe melius quā illi philosophati sunt. nam propter errorum multitudinem consentanea dicere necesse habuere. Multum ad hoc Romani contulerunt. Nam continuo post Apelliconis obitum Sylla qui Athenas cepit, allata illius bibliotheca huc eam transtulit. Tyrannion quoque grammaticus incepit, cum Aristotelis amantissimus esset, eo sibi conciliato qui bibliothecæ præerat. Item librarij quidam scriptoribus utentes non bonis, nec scripta conferentes, quod in his libris præsertim fieri solet qui uendēdi transcribuntur, tum hic tū etiam Alexādrīa. Quòd post Scepsim urbem Andera sunt, & Pionia et Gargaris. Iuxta Andera lapis est qui uetus in ferum mutatur: deinde cum terra quadam in fornace excoctus, pseudargyrum exudat, quæ terra si æs assumat, fit mixtio quam nōnulli uocant orichalcum. Fit etiam circa Tmolum pseudargyros. Quòd Assus urbs scelix sit & munita, à mari & portu rectum & longum ascensum habens. Vnde illud Stratonici commode dictum est, *ἄσσυρον ἢ ὄσσυρον θᾶσσυρον ὀλέθησεν πείραθ' ἰκναυ.* Hic Cleanthes fuit stoicus philosophus, q̄ Zenonis Citiensis scholę successit, quā postea Chrisippo Solensi reliquit. Hoc in loco Aristoteles aliquandiu permāsit, propter eam affinitatē quā cum Hermia Tyranno contraxerat. Fuit autem Hermias Eunuchus, trapezitæ cuiusdam famulus, qui Athenas profectus Platonem Aristotelemq̄ audiuit, postea ad dominum reuersus, cum ipso imperauit primū, Atarnenses & Assenses aggresso: deinde illi successit & Aristotelem & Xenocratem ad se accersitos diligēter curauit. Aristoteli etiam fratris sororem dedit. Per id tempus Memnon Rhodius cum Persis ministraret, & exercitū duceret, simulata cum Eunucho amicitia hospitalitatis nomine & tractandarū rerum gratia illum ad se uocat, quem cum comprehendisset ad regē misit ibiq̄ suspensus est. Quòd circa Assum & Gargarū loca & Scepsim Lelegum sunt, qui inter Cilices & Dardanos habitabant, urbem habentes Pedasum. fugientes autem Achillis incursionem in Cariam uenerunt, & urbem Pedasum condiderūt eodē nomine quo patria. Quòd post Lelegas, sequens litus Homeri tempore habebant Cilices, quo loco nunc est Adramyttium & Atarnitæ & Pitanaei usq̄ ad Caici ostia: horū duæ sunt urbes Thebæ Hyppoplacię & Lyrnessus. Quòd Thebæ & Lyrnessus in Thebano campo sitę ab Adramyttio urbe distant, illa quidē stadijs sexaginta, hæc uero octuaginta. Caterum in Adramytteno agro Chrysa est & Cilla. Sunt autem circa Antandrū hæc. Quòd Cillus Pelopis fuerit auriga, à quo Cilla urbs & Cilices sunt dicti. Quòd in Pitana Æolica lateres aiunt aquæ supernatare, quemadmodū in Tyrannia. Nam terra quā aqua sit, leuior est. In Iberia uero Posidonius ait se uidisse ex quadā creta lateres factos supernatare. Quòd Caicus fluuius post Pitanen se in Elaiticū sinū influit, ex aduerso Elææ urbis. Quòd Elæa urbs nauale est Pergami urbis, à Pergamo distans stadijs centū uiginti. Quòd Cana promontoriū est assurgens cōtra Lectū promontoriū & Adramyttenū sinū efficiens. Cuius pars etiam Elai

Elaiticus est sinus
promontorium e
Quòd inter
à nulla harum ult
circa Caicum, Eu
his interemit.
Vnde forte dictu
ambitus stadiorū
peratore fuerit.
Theophrastus pr
Quòd E
Assiam est & Lesb
ne uocantur, que
Halonnelus. habe
tur tanq̄ Apollon
Pardoselena sit, ur
es Poroselena ips
in eo templum est,
da & Perdicca &
Homerus in Cata
Achille extin
Quòd Pelaf
licet que circa Cu
Quòd Cum
bis aedificatione
rent se iuxta mare
tur & aliter, quòd
cum pecuniam co
cum pluuia essent
ni porticus subire
uerbium Cuman
per præconem ac
laris, qui Histori
ne & Mytilene.
& Agathoclis, qu
erant talentorum
do erat, in quadā t
rus erat Lysimach
accusauerat, defec
à malis familiarib
cus uero Nicator
no dolo occisus.
niam, pollicitar
fratres duo Eume
fuit. Is Pergami si

Elaiticus est sinus. Quòd Cana numero etiam plurali Canæ dicitur: circa hanc promontorium est Æga. Cæterum *γὰρ* ipsum oportet ut longum sit accipere.

Quòd inter Elçam & Pitanen & Atarnea & Pergamum, Teuthrania sit urbs, à nulla harum ultra septuaginta stadia distans, intra Caicum. Quòd in locis circa Caicum, Eurypylus Telephides imperasse uidetur quem Pyrrhus Achillis filius interemit. Quòd in Elaitide fluuius sit torrenti similis, Cetus nomine.

Vnde forte dictum est *ἡ τρεῖς κτείνοντο γυνάκων ἕνεκα δάσπων*. Quòd Lesbi insulæ ambitus stadiorū sit mille & centū. Quòd Strabo sub Tiberio Romanorū imperatore fuerit. Quòd Phaniās & Theophrastus Aristotelici ex Ereſso fuerint. Theophrastus prius Tyrtamus dicebatur, cæterum ab Aristotele sic appellari cepit. Quòd Hellanicus historicus, Lesbius fuerit. In freto quod inter

Asiam est & Lesbum, insulæ sunt quadraginta. hæc composito uocabulo Hecatonnesi uocantur, quemadmodum Peloponnesus, & Myonnesus & Proconnesus & Halonnesus. habent nō duplex è consuetudine. Quòd Hecatonnesi uocantur tanq̄ Apollonnesi. Nam Apollo Hecatos est dictus. Quòd ante Lesbum Pardoselena sit, urbem habens eodē cognomento, ceterū nominis infamiā fugientes Poroselenā ipsam appellant. Mons circa Pergamū Aspordenus fuit. Et quod in eo templum est, Matris Asporenæ. Quid igitur dicemus de Pordali & de Saperda & Perdicca & *σωπορδακισσι*, quod idem significat quod madidis? Quòd Homerus in Catalogo Lelegum & Cilicum & Cauconū iure non meminit. Nam ab Achille extincti erant, Eetion & Mynes & Epistrophus atq̄ ipsorum populi.

Quòd Pelasgorum princeps Hippothous Larissam patriam habuit, eam scilicet quæ circa Cumam Æoliæ est sita. Cæterum Pelasgi ab Æolis interierunt.

Quòd Cumæ carpuntur ut insulæ & hebetes, quod annis CCC. demū post urbis ædificationem portus uectigalia exegerint, tanquam tum primum intelligerent se iuxta mare sitos esse, ac huius prouentum antea nō animaduertissent. Dicitur & aliter, quòd publica pecunia mutuo accepta porticus construxerunt, postea cum pecuniam constituta die non reddidissent, à deambulatione arcebantur. Sed cum pluuia essent, in dedecus quoddam creditores edictum emittebant, ut Cumani porticus subirent. Et cum præco ita in clamaret porticus subire, dictum esse pro uerbiū Cumanos non sentire, quòd in pluuia porticus subeunda sit, nisi aliquis per præconem admoneat. Cumanus fuit Hesiodus & Ephorus Isocratis familiaris, qui Historias scripsit. Cuma dicta fuit ab Amazone quadam, sicut Myrene & Mytilene.

Quòd Pergamus urbs Gazophylacium fuerit Lyſimachi & Agathoclis, qui ex Alexandri successoribus fuit unus. Pecuniarū custodia, quæ erant talentorum nouem millia commissa erat Philetæro Tyanensi, qui à puero spado erat, in quadā turba oppressus cum nutrice, eaq̄ propter eunuchus. Is initio charus erat Lyſimacho, sed cū ab Arsinoe illius uxore diffideret, propterea quod eum accusauerat, defectionem parauit uidens nouas res permultas. Nam Lyſimachus à malis familiaribus coactus fuit proprium filium Agathoclem interimere: Seleucus uero Nicator reuersus, illum sustulit, & ipse interemptus est, à Ptolemæo Cerano dolo occisus. Cæterum Philetærus annos uiginti Dominus fuit arcis & pecuniarum, pollicitando semper ac ualidioribus propioribusq̄ obsequendo. Erant ei fratres duo Eumenes & Attalus. Ex seniore itaque Eumene, filius Eumenes natus fuit. Is Pergami successionem habuit, & iam loca circuncirca tenebat, unde apud

Sardes Antiochum Seleuci filium superauit, cum eo cōgressus. Obijt cum duobus & uiginti annis imperasset. Attalus ex Attalo & Antiochide natus in imperio successit, & primo rex est nūcupatus. Hic Galatas praelio maximo superauit, & Romanorum amicus fuit, & cum eis in classe Rhodiorum aduersus Philippū pugnavit. Obijt iam senior cum annis quadraginta & tribus imperasset. Filius quatuor reliquit, Eumenem, Attalum, Philetarum, Athenæum. Ex his iuniores priuatum statum duxerunt. Eumenes uero imperans cum Romanis aduersus Antiochum magnum & contra Persen bellum gessit. Et à Romanis totam eam regionem accepit, quæ sub Antiocho circa Taurum erat. Nam initio regionem non multum tenebat. Hic imperium multum auxit & ædificijs & donis & bibliothecis, imperauit annos quadraginta nouem, ac imperium Attalo filio reliquit, dum puer adhuc esset, & huius tutorem Attalum proprium fratrem. Is cum annis xx. & uno imperasset, tanquam tutor, multis rebus foeliciter gestis senex admodum interiit. Nam aduersus Demetrium Seleuci filium, cum Alexandro Antiochi filio bellum gessit, & cum Romanis aduersus Pseudophilippum pugnavit. De igylim quoque regem cepit ducto in Thraciam exercitu. Item Prusiam interemit præfecto illi filio Nicomede. Caterum qui sub tutela erat Attalus, cum annis quinque imperasset Philometor appellatus, morbo defunctus est, Romanis hæredibus relictis, qui eam regionem prouinciam fecerunt, Asiam appellantem eodem nomine quo et continentem. Quòd Caicus fluuius Pergamū præterfluit, per Caicum campū foelicem. Quòd ex Tmolo Pactolus fluit, habens auri ramenta, quæ hoc tempore defecere. Exit in Hermū fluuiū, in quem etiam Hyllus fluuius egreditur, qui nūc Phrygius dicitur. Quòd lacus quædam apud Homerū Gygeus, postea Colous fuit appellatus. Quòd Arimos alij in Lydiâ fuisse aiūt: alij in Cilicia, nōnulli in Syria, alij in Pythecusis, quo loco etiam Typhoea fuisse dicūt. Quòd in Hierapole calidæ sunt aquæ & Plutonium, ambo non paruam admirationem præstantia. Nam aqua adeo facilliter in tophum duratur, ut qui aquæductus deducunt, integra septa ex eo aquis conficiant. Plutonium, os est in paruo quodam imminentis montis supercilio, ita commensuratum ut hominem possit suscipere, mira profunditate. Huic propositum est uallum quadratum, ambitu ferè semijugeri, quod nebulosa & crassa caligine plenum est, ut uix solum discerni possit. Ad septum appropinquantibus, aër innoxius est, purus ab illa caligine, in tranquillitate uentorū. Nam caligo intra ambitum manet. Si uero animal intro progrediatur, statim moritur. Quapropter tauri introducti cadunt, & mortui educuntur. Nos passeris immisimus qui subito mortui ceciderunt. Galli uero exacti illæsi accedunt, ut etiam usque ad os appropinquent, introspiciant, & immergantur, quousque possunt spiritum continentes. Videbamus enim ex aspectu æstuosæ cuiusdam passionis indicium, siue quòd omnes id experiantur, siue soli sacerdotes, siue diuina prouidentia, quemadmodum uerisimile in ijs est qui numine sunt afflati, siue quòd hoc uiribus quibusdam reluctantibus contingat. Quòd Caballenses credant Solymos esse, unde collis qui Termesi promontorio imminet Solymus uocatur, & ipsi Termenses Solymi dicuntur. Proximum est Bellerophontis uallum, & Pisandri eius filij sepulchrum, qui in bello contra Solymos gesto cecidit. Quòd Cebyrensis administratio, inter maximas totius Asiæ censetur. Vtebantur Cebyratae linguis quatuor, Pisidica, Solymorum, Græcorum & Lydorū. Quòd

Quòd apud

allumpra. Qu
que nunc Samos
nemus, inde Mel
eam laudat, prou
Samiorum tyrann
inde natum fit qu
nenses per Pericle
Necles fuit Epic
feruam Athenis
Homeri Samius f
mon Pygela con
dum. Nam quid
ac locum Pygela u
cum Amphiarao
lorem se iuxta C
erat filia, præ trit
ta effert,
Mirabor sane pot
Quot numero hæ
Dixit, & inuentu
Continuo mortis
Pherecydes aut
porcos haberet, h
Nopius uera loc
libus opibus, & e
ue suffragio siue
operi imponeret
fuit, pro eo quod
cum quispiam ali
eos qui speculant

Quòd apud Cebyreos proprium sit ferrum facile tornari.

LIBRI DECIMI QVARTI.

Quòd Ionum Coloniae praefuerit Androclus Codri Athenarum regis filius, postmodum Æolicae. Is Ephesum adificans, Regiam Ioniae assignauit. Sunt autem Ionum ciuitates haec: Miletus, Mius, Lebedus, Colophon, Priena, Teos, Erythrae, Phocaea, Clazomeng, Chius, Samus, in uniuersum duodecim. Postmodum Smyrna fuit assumpta.

Quòd Apollinis oraculum apud Branchidas in Mileto sit. Quòd quae nunc Samos appellatur in insula Ionica, prius dicebatur Parthenia, deinde Anthemus, inde Melamphylus, postea Samus. Quòd Samus adeo sit ferax, ut quae eam laudat, prouerbio dicere consuerint, Fert & auium lac.

Quòd ob Solyfontis Samiorum tyranni amarulentiam Samus adeo uiris fuit destituta, ut prouerbum inde natum sit quo dicitur, Solyfontis opera locus amplius est.

Quòd Athenienses per Periclem Samo potiti, municipes in eam miserunt, e quorum numero Neocles fuit Epicuri philosophi pater, ludimagister. Is in Samo nutritus, adolescentiam Athenis egit cum Menandro comico.

Quòd Creophylus hospes Homeri Samius fuerit. Caeterum o magnum hic scribitur. Quòd Agamemnon Pygela condidit: fuit autem a parte quadam gentium illius habitatum oppidum.

Nam quidam Pygalij nominati, calamitatibus defatigati illic remanserunt, ac locum Pygela uocarunt. Quòd post Troiae captiuitatem Calchas uates cum Amphiarao pedester in Colophonem peruenit.

Caeterum cum in uatem meliorem se iuxta Clarum incidisset, Mopsus scilicet Mantus filium, quae Tyresiae erat filia, praeter tristitia perijt. Caeterum Hesiodus etiam carmine hunc sermonem ita effert,

*δαίμα μ' ἔχει κατὰ θυμόν, ἔρμεις ὄσους ὀλύνθους
αὐτὸ ἔχει μικρὸς πρὸ ἔων, εἰ ποὺς ἄν ἀειθμόν.*

Mirabor sane poteris si dicere ficus

Quot numero haec caprificus habet, per parua licet sit. Hunc uero respondisse,

*μύριοι εἰσιν ἀειθμόν, ἀτὰρ μέτρον γέ, μέδμνθ
εἰς δὲ πρὸς ὄνει, ἄρ' ἐπελθέμεν οὐκ ἐδ' ὕψαιο.
ὡς φάτο καὶ σφίω ἀειθμός ἐτήτυμθ εἶδ' ἐτο μέτρον,
ἔ τότε δὴν κάλχανθ ὑπὸ θανάτοιο κάλυψεν.*

Mille quidem decies, modius mensura, super quae

Vna fit, hanc nullo poteris comprehendere pacto

Dixit, & inuentus numerus mensurae certa est,

Continuo mortis Calchanti somnus obortus.

Pherecydes autem inquit, praegnantem suae oblata, Calchantem interrogasse, quot porcos haberet, hunc respondisse tres, atque ex his unam esse foeminam. Et cum Mopsus uera locutus esset, illum obiisse.

Quòd Colophonij aliquando naualibus opibus, & equestribus tantum excelluerunt, ut in quancunque partem siue suffragio siue auxilio equestri, aut pedestri, aut nauibus incubuissent, finis operi imponeretur, adeo ut prouerbum inde sit natum, Colophonem imposuit, pro eo quod est finem.

Quòd prouerbum sit Corycaeus auscultauit, cum quispiam aliquid secreto aut facere aut dicere uideretur, neque tamen lateat ob eos qui speculantur & scire student quae minime conuenit. Id quod Corycaei

prædones in portibus facere solebant, interrogantes à mercatoribus in portum applicantibus, quid in nauibus portarent. Quòd Anaxagoras physicus, Anaximenes Milefij fuerit familiaris. Præceptor autem fuit Archelaus physicus & Euripides poëta. Quòd Melas fluuius iuxta Smyrnæ murum labitur.

Quòd Dolobella Trebonio in Smyrna obfesso, interemit quempiam ex ijs qui Cæsarem per insidias interfecerant. Quòd quatuor sint Lethæa flumina: aliud iuxta Magnesium, quæ ad Mæandrum est sita: aliud in Gortyne oppido Cretæ: aliud iuxta Triccam urbem Theffaliæ, super qua Æsculapius fuit natus: aliud apud Lybas Hesperios. Cæterum urbs Magnesia prope Lethæum est iuxta Mæandrum, ubi dicunt crucifixum fuisse Daphitam, propterea quod reges uersibus incesferet,

Purpurei stimuli, fæx ultima diuitiarum,

Lysimachi, Lydos subditis atq; Phrygas. Quòd Magnetes in Asia Anaxenoræ Cytharædo æneam imaginem erexerunt hac inscriptione,

*ἦτοι μὲν τὸ δὲ λαλὸν ἀκούεμεν δὲν ἀοιδῶν
τοίου γ' οἶον ὅδ' ὅτι θεοῖς γὰρ ἀλίγκι αὐδῆ.*

Est operæ pretium, tales audire canentes

Qualis hic est, qui uoce deos exæquat & ode. Vbi qui epigramma inscripsit, cum non satis considerate animaduertet, ultimam secundi uersus literam prætermisit, cum basis latitudo non sufficeret. Quæ res ciuitatem ignorantia condempnari exhibuit propter ambiguitatem quæ oritur ex scriptura, num ultima dictio in nominatio casu sit accipienda, an in datiuo. Nam multi datiuos sine iota scribunt.

Quòd Stratonicus citharædus uidens Caunios colore admodum uiridi, dixit hoc illud esse quod poeta inquit,

ὅτι περ φύλων γενεῆ, τοῖνδ' αὖδ' ὄν.

Tale quidem genus est hominum quale est foliorum. Cum uero illum incusarent, quòd urbem ut morbidam carperet, Ego inquit eam morbidam dicere ausim, ubi mortui ambulat. Quòd Rhodij, bonis legibus instructi, maximam curam habuerunt circa res nauales. Vnde permulto tempore maris imperium obtinuerunt, & latrocinia sustulerunt, atq; Romanis amici fuere & regibus quicunq; Romanorum & Græcorum forent studiosi. Vnde suis legibus uixerunt, atq; per multis donarijs urbs eorum honestata fuit. E quibus optimus Colossus Solis fuit quem poëta qui Iambum effingit sic describit,

*Κολοσσὸν ἡλίου ποδ' ἐπὶ γῆνις δέκα
χάρης ἐποίησεν ἡγεῖωρ ὀλίνδου.*

Colossus solis quandoq; septemdecim

Chares fabrefecit cubitorum Lindius.

Quòd Protogenes in Rhodo perdicem pinxit tam fœliciter, ut perdicum pulli accedentes canerent & congregi gestarent, homines autem admirarentur. Quòd in Rhodo tanta fuerit de plebe cura, ut legem sanxerint ut diuites singulis diebus pauperes alerent, cogentes munera quædam ciuitatis peragere. Quòd in Rhodo stationes quædam nauium fuerint absconditæ & clanculariæ, quas qui inspicere audebant, morte multabantur.

Quòd quemadmodum in Cyzico & Massilia sic etiam in Rhodo instrumentorum & machinarum fuerint officinæ. Quòd Rhodij & Halicarnassæi &

Cnid

Cnidij & Coi, De
dia, deinde Telch
natores & malefi
nici gratia inspe
metallis generatio

Quòd post
rum uno, Cercap
minibus dictas co
rum uiginti.

no sacer. Qu
Apamienfis, ex ur
gonautica scriptis

Eudoxus mathen
licarnassus, princi
et, Mausoli sepulc
struxit. Hinc fuit

in Thurios missæ
fuerint, Mausolus
missam Mausolus

sol Artemisia imp
sufficit. At Pix
unionem impe
legit Ada, ac filii
rum suscepit.

mera fabulæ hab
sim urbem. C
uice fuerint Chri
sophia ac cæteris

modum superaret
solia uirum, crepi
Phrygiam & Sipy
gau: & Priami ex

ga apparent. Mul
signa sunt. Mydæ
Gygis & Alyattis

tameum ac Perga
quisitionem.

Quòd India

Cnidij & Coi, Dores sunt. Quòd Rhodus prius Ophiusa fuerit dicta & Stadia, deinde Telchinis, à Telchinis eam insulam incolentibus, quos nonnulli fascinatores & maleficos dicunt, quòd Stygiam aquam animalibus & stirpibus, pernicii gratia inspergerent. Alij uero, artifices mechanicos, qui primi æris & ferri ex metallis generationem reppererint. Venerunt è Creta in Cyprum, inde in Rhodum.

Quòd post Telchinas Heliadæ fabulis traduntur insulam tenuisse, è quorum uno, Cercapho filij nati sint tres, Lindus, Ialysus, Camirus. hi urbes de suis nominibus dictas condidere. Quòd Rhodi ambitus stadiorum est septingentorum uiginti.

Quòd Atabyris mons sit excelsissimus è Rhodijs, Ioui Atabyrio sacer. Quòd Posidonius Rhodi uixit & sophisticen exercuit. Fuit autem Apamiensis, ex urbe Syria.

Quòd Dionysius Thrax & Apollonius qui Argonautica scripsit, Alexandrini fuerint, quamuis Rhodij uocarentur. Quòd Eudoxus mathematicus Cnidius fuerit, Platonis discipulus. Quòd urbs Halicarnassus, principum Cariæ regia sedes fuerit, Zephyra prius appellata. Hoc loco est Mausoli sepulchrũ, unum è septem orbis spectaculis, quod Artemisia marito cõstruxit. Hinc fuit Herodotus, quem deinde Thuriũ uocarunt, eo quòd coloniae in Thurijs missæ fuisset particeps.

Quòd Hecatomo Carum regi tres filij fuerint, Mausolus, Idrieus, & Pixodarus. Item filia duæ, è quibus seniore Artemisiam Mausolus duxit: Adam uero, secundus frater Idrieus. Post mortem Mausoli Artemisia imperauit. Ea deinde mortua, Idrieus: cui Ada & soror & coniunx successit. At Pixodarus cum Medicarum partium esset, Satrapa è Persis ad communionem imperij accito, Adam eiecit. Aduentante uero Alexandro ad eum confugit Ada, ac filium adoptiuum fecit achæredem, atque hoc pacto Carum imperium suscepit.

Quòd circa Cragum Lyciæ montem traduntur quæ de Chiamara fabulæ habent. Quòd Solymi montes Pisidarum sint, circa Termesum urbem.

Quòd Crocos, genere fœminino effertur. Quòd è Solis Ciliæ fuerint Chrisippus stoicus & Aratus. Quòd Tarsus olim adeo in philosophia ac cæteris disciplinis sese exercuerit, ut & Athenas & Alexandriam prope modum superaret: & qui discebant, Tarsenses erant.

Quòd, Res iuuenũ, consulta uirũ, crepitus seniorum. Quòd Pelopidarum diuitiæ à metallis circa Phrygiam & Sipylum prouenerunt: Cadmi uero, circa Thraciam & montem Pangæũ: & Priami ex auro quod circa Abydum effodiebatur, cuius nunc uix ulla uestigia apparent. Multa tamen eiectio & loca effossa, priscae metallorum inquisitionis signa sunt. Mydæ quoque opes ex metallis fuere quæ circa Bermium montem erant: Gygis & Alyattis & Cræsi ex ijs quæ apud Lydium oppidum desertum, inter Artarneau ac Pergamum, quod quidem loca effossa habet propter metallorum inquisitionem.

LIBRI DECIMIQUINTI.

Quòd India rhombi figuram præ se fert, cuius latus septentrionale Caucasus mons est, ab Aria incipiens usque ad terminum eius maxime orientalem. Hic mons Sacas terminat & Scythas & Seras, septentrionem uersus, Indos autem, uersus austrum. Latus occidentale, Indus fluuius est, è Caucaaso delatus, uersus occidentem hyperbænum. Latus autem ipsius orientalis & australe mare rubrum est.

Quòd India tota fluminibus permeatur, è quibus duo maximi sunt, Indus

& Ganges, ac multo maior est Ganges. Quòd Ganges fluuius, è montibus Caucaſi ad auſtrum fluens, poſtquam campum attigerit, ad ortum redit uſq; ad urbem maximam Polibathra, atq; hoc modo tandem ad auſtrum in mare rubrũ exit: Indus uero, duobus oſtijs in ſulam Patalenen amplectens, in mare rubrum egreditur. Quòd multi imbres Indiã madefaciunt, per quos linum ſeritur & milium, & ſefamus, & oryza & boſmorus. Hyberno tempore ſeritur triticum, ordeũ, legumina, & fruges aliã, nobis ignotã. Quòd in mari Indico naſcuntur cetera ancipitis uitã, alia bobus, alia equis, alia alijs animalibus terreſtribus ſimilia.

Quòd boſmorus, frumentum eſt minus quã ſit triticum, naſcitur inter amnes, torretur cũ in area excutitur, ſed iurant ne prius eum ex area moueant quã igni concoxerint, idcirco ne ſemen exportetur. Indiã multis terremotibus concutitur, & flumina translata nonnunquam adiacentes urbes alias quidem ſubmergunt, alias ſterilitate & ſiti perdunt. Quòd Indiã fruges bis in anno proueniunt, qui ſeminantur inquam & qui ex arboribus naſcuntur. id ſit tum ob imbrium copiam, tum ob ſolis uehementiam. Quòd in quibuſdam ramis arborum Indiã, lana naſcitur, propter ligni humiditatem, ex hac ſindones texuntur. Eſt & cortex quidam arboris illic, è quo ueſtes uariã conficiuntur. Item arbores apud eos ſunt, abſq; animalibus mel conficientes, è quibus inebriantur eſtantes. Sunt etiam arbores illic, quorum folia non ſunt minora ſcuti: aliã arbores ſunt, quarum rami cum ad paucos cubitos excreuerint, reliquum incrementum pronum faciunt flexi quouſq; terrã contingãt: deinde terram ingreſſi radices agunt ueluti propagines, mox rurfus in truncum exeunt, à quo poſtquam aucti fuerint, inde ſectuntur, & aliam propaginem efficiunt, deinde aliam, & ſic deinceps, ut ab una arbore umbraculũ fiat, tabernaculo multicolumnio ſimile. Sunt arbores aliã, quarum trunci à uiris quinque uix comprehendì poſſint. Quòd Ariſtoteles tradit, mulierem Ægyptiam ſeptenos pueros peperiffe. Nam Ægyptiorũ uxores fecundã ſunt. Quòd Alexander cum Taxila appuliſſet, Indorum urbem, & ab incolis perhumaniter ſuſceptus fuiſſet, atque ob id plurimum eis benefeciſſet, Macedones inuidia moti dicebant, Alexandrum non habuiſſe quibus bene faceret prius quã Indum traicere.

Quòd ſimix & elephantes animalia ſunt quã ad hominis captum proxime accedunt. Cuius ſignum eſt, inſultus in bello ordine ab utriſque factus. Quòd ſimix ab Indis hoc modo capiuntur: Catinum aqua plenum in conſpectu ponentes, faciem ſibi ea abluunt: atque in propinquo aliud catinum uiſco plenum. Cæterum ubi lauerint, abeunt. At ſimix ſuper arbore ſedentes ſublimes, descendunt inde, atque imitantur homines. Eoque modo uiſco ablutã, capiuntur. Eſt & modus alius: Culeolos ſubligaculi modo induunt, inde diſcedunt relictiſ alijs interius uilloſis. Cæterum illã imitantes id, capiuntur. Quòd aliqui Indorum, unã cum maritis defunctis uxores comburunt, ne per occasionem adulterij alios uiros amantes, proprios ueneno tollant. Quòd apud Indos canes ſunt ualentiffimi. Sopithes itaq; cum Alexandro dediſſet canes centum quinquaginta, ut periculum de ijs fieret, leone obiecto duos canes immiſit, quibus illum tenentibus alios duos ſoluuit. Qui cum in certamine conſiſterent, Sopithes iuſſit ut unus ex canibus abſtraheretur à morſu, & niſi pareret, crus amputaretur. Canis itaq; prius ſibi crus incidendi paſſus eſt, quã morſum dimitteret, ac leonẽ retinuit donec obiret. Quòd

in

in India aër ſit ſal
& triginta annos
uuntur neq; arger
centur preter medi
leſicos efficiant. Lu
hac in nobis non
leaque cauendum
India Tigrides na
ge præſtantiffimi.
bus dulciores. Itẽ
nes ſint robuſtiſſi
datur: nonnullis
re: leonem & tau
quam dimitatur.
nihil innat.
uehantur. Fortaſſi
beſit ſubuolantia,
aliquã eiſmodi u
nera diuiſa ſit: è qu
tur unoquoq; eor
ſeruatũ, ubi qui
indicatur: qui ue
dum genus eſt ag
ta. Regio tota ip
parte. Tertium ge
paſcere licet: hi uag
cem & ſeptem uer
quam ducentis. L
la dericiunt, & arb
deo, ut lapidem ia
rterã, terram effo
quibuſdã inuẽtis
magnitudinem e
pentes, parui quic
Magni uero, quin
di. Medentur illis
dã ſunt, minores
es exercent & cat
pus otioſi agunt, &
quorum munus e
nent. Septimi ſun
& rerum omnium
hi, nec ſtudium au
Quòd Indi

in India aër sit saluberrimus, uitæ autē longissimæ homines ipsi, ita ut supra centū & triginta annos durent. Syssitia apud eos sunt sicut apud Laconas. Auro non utuntur neq; argento, pro seruis utuntur iuuenibus. In nulla disciplina exacte exercentur præter medicinam solam, tanquam aliæ si ultra mediocritatem discantur maleficos efficiant. Ius apud eos non dicitur, præterquam de cæde & iniuria. Nam hæc in nobis non sunt ne patiamur. Quæ uero in cōtractibus fiunt, in nobis sunt. Itaque cauendum esse, neque implendam esse urbem controuersijs. Quòd in India Tigrides nascuntur, magnitudine leonibus duplo maiores, & robore longe præstantissimi. Quòd in India lapides effodi aiunt, colore thureo, ficibus dulciores. Itē serpentes membranaceis alis, & scorpios. Quòd in India canes sint robustissimi, qui non antè morsum dimittant quàm aqua naribus infundatur: nonnullis præ studio in morsu oculos distorqueri: alijs præterea excidere: leonem & taurum à cane detineri: taurum mori rictu comprehensum prius quàm dimittatur. Quòd in regione montana India, Silas fluuius est, in quo nihil innatat. Quòd aères quidam sint adeo tenues ut nulla in eis uolatilia inuehantur. Fortasse autem exhalati uapores ad se trahunt & quodammodo absorbent subuolantia, quemadmodum electrum paleam, & sideritis ferrum. fortasse & aliquæ eiusmodi uires in aqua sunt. Quòd Indorum multitudo in septem genera diuisa sit: è quibus primi sunt philosophi, honoratissimi paucissimiq;. Vtuntur uno quoq; eorū publice & priuatim qui maçant & sacrificant, quiq; uaticinia scrutantur, ubi qui ter mendax deprehensus fuerit, ei per totā uitam ex lege silentiū indicitur: qui uera dixerit, immunis & omni tributo exemptus habetur. Secundum genus est agricolarum, qui plurimi sunt & mansueti ob immunitatem militiae. Regio tota ipsius est regis, ipsi eam conducti operantur, in quarta fructuum parte. Tertium genus est pastorum ac uenatorum, quibus solis uenari & pecora pascere licet: hi uagi errabundiq; in tugurijs uitam degunt. Elephantes menses decem & septem uterum gestant: apud matrem annos sex aluntur. Viuūt annis plus quàm ducentis. Libycis Indici maiores sunt, & robustiores: hi rictu propugnacula deiciunt, & arbores radicitus euellunt in posteriores pedes erecti. Mansuescunt adeo, ut lapidem iacere & armis uti & optime natate discant. Ceterum formicæ auriferae, terram effodiunt quemadmodum talpæ, auraceam existentem, hanc Indi quibusdā inuētis clām rapiunt: nam timent ne à formicis deprehensi interimantur: magnitudinem enim habent uulpibus maiorem: celeritate lepores superant. Serpentes, parui quidem & spithames magnitudine, ob uiolentiam periculosi sunt. Magni uero, quindecim cubitos excedentes roboris potentia magis sunt timendi. Medentur illis, incantationibus & radicibus herbarū. In Indo flumine crocodili sunt, minores quàm qui in Nilo nascuntur. Quartum genus eorum est qui artes exercent & cauponariam. Quintum genus est bellatorum, qui reliquum tempus otiosi agunt, & gratis aluntur, belli tempore egrediuntur. Sexti sunt Ephori, quorum munus est, ut quæ perperam aut bene aguntur inspiciant, ac regi renuntiant. Septimi sunt consiliarij & regi assidentes, à quibus & magistratus & iudicia & rerum omnium administratio fit. Nec licet cum alio genere connubia contrahi, nec studium aut artem imitari, nec eundē plura exercere nisi philosophiā solam.

Quòd Indi uinum non bibunt, præterquam in sacrificijs, potum è succo ory-

zæconferunt, non autem hordei. Quòd Indi tãtum habent simplicitatis, ut ne domos quidem custodiant. nam diffidentiam, malorum aiunt magistratibus esse. Quòd Indi ueritatem & uirtutem exercent maxime, & qui super falso testimonio conuictus sit, extremis decurtatur. Quòd Indorum reges emptitiæ mulieres curant. Quòd si mulier quæpiam regem ebrium interemerit, honoribus afficitur. Quòd sapientum apud Indos duo sint genera, quorũ alij Brachmanes uocantur, alij Germanes. Brachmanes ab animalibus & uenere abstinent, serijs sermonibus intenti. Auditori non licet nequeloqui nec sternutare nec excreare, sed compositis moribus utens silet prorsus. Et cum triginta & septem annos sic uixerit in sua secedit, & laxius licentiusq; uiuit, aurũ gestans & carnibus animalium uescens. Quòd Indi putant hanc uitam quasi quendam hominum conceptũ esse, mortem uero natiuitatẽ ad ueram illã & beatam uitam, ijs qui recte sunt philosophati: Mundum hunc ortum & quandoque interiturum esse, item sphericum: quòdque conditor & administrator omnium deus uniuersum peruadit: & quòd animæ immortales sint, & de iudicijs quæ apud inferos fiunt.

Quod Germanes ciuilem partem philosophiæ tractent. Medicina utuntur non ea quæ medicamentis, sed quæ uictus ratione peragitur. Ex medicamentis, maxime unctiões probant & cataplasmata. Quòd Indorum sapientes omnes constantiam exercent, tum eam quæ in laboribus, tum quæ in tolerantia consistit, adeo ut totũ diem in eodẽ gestu immoti perseuerent. Quòd qui sunt in Taxilis Indi, defunctos absq; sepultura proiciunt. Quòd sapientes Indorũ, cum semorbo adfectos senserint, turpe id esse autumantes, igni sese e uita tollunt.

Quòd Porus quidam Indorum rex, ad D. Cæsarem dona miserit, hominem à puero brachia ab humeris exectum, item uiperas ingentes, ac serpentem cubitorum decem, item testudinem fluuiatilem trium cubitorum, & perdicem uulture maiorem. Quòd ab Indo fluuius occasum uersus Aria sit, ad austrum uero Arachosia & Gedrosia. hæc quatuor habet latera, e quibus australe latus mare rubrum efficit: orientale, Indus fluuius: occidentale, sinus Persicus: septentrionale, montes Tauri qui Bagoi dicuntur & Parsynti. Longitudo maris, tredecim miliarium est stadiorum. Quòd in mari rubro cetæ nascuntur cubitorum septuaginta duorum.

Epigramma quod in sepulchro Cyri regis uisitur,

ἐγὼ κῆμα κῆρ βασιλεὺς βασιλῆων.

Ille ego regum rex, hoc claudor marmore, Cyrus. Super Darij sepulchro ad hunc modũ, Optimus amicus amicis fui, eques & sagittator optimus, uenatores superauit, omnia facere potui. Quòd Susis, uigente æstate, urbs ipsa tantum habet beatæris meridianum calorem, ut lacertæ & serpentes urbis uias transire non possint, sed in medio interceptæ concremantur. Aqua frigida aëri exposita, illico calescit. Aiunt insuper hordeum in sole sparsum, ita frigi quemadmodum in furno miliũ, quapropter ad duo cubita terrã tectis imponunt. Domus ipse propter onus angustæ fiũt & longæ, cum longis trabibus careant, & magnis domibus indigent propter æstũ. Palmaceæ aut trabes peculiare quiddã patiũtur. Nam cũ solidæ sint, quando inueterascũt, non cedunt in inferiore partẽ, sed in superiorem panduntur contra onus, unde melius tectũ sustinẽt. Quòd Persæ nec statuas nec aras erigunt: solem uenerantur & lunã & uenerem & ignẽ & terrã et uetos et aquã: si q̄s in ignem

ignem inspirat, a
uolantes, flamm
celentes, flamm
aminetur sanguin
nec abluuntur, nec
Persæ præmia pro
mis rebus consulta
te fiunt. Qu
nam ante hunc qua
tum, equi.

vo
ne
Ar
qu
me
fuerit Babylone m
uictio Lyco flum
bet trecentorum &
inginta duorum:
num ipsarum sex:
horri pensiles.
Ita: Est autem Bab
ud Comici de ipsa
Magna ciuitas m
facta est ingens ill
cum Gaugamela. I
phthæ fons & ign
uero flumine nau
Quòd regio
Epalma uinum fi
carbonibus utun
Dicunt esse carne
itates narrantur.
aliud liquidum ef
hac glebæ maxim
fiunt. Porro liqui
admotum, ipsum
guitur autem luto
tæ gratia in balne
gians autem puer

ignem inspirarit, aut mortuum quicquam aut coenum immiserit, morte plectitur: uentilantes, flammam excitāt. Aquæ autem, ad lacum aut fluuium aut fontem accedentes, fossam effodiūt, in quam iugulant hostiam, cauentes ne aqua uicina contaminetur sanguine. Quòd Persæ in fluuiū neq̃ mingunt, neq̃ inde lauantur nec abluuntur, nec mortuum iniiciunt, nec alia quæ sunt immunda. Quòd Persæ præmia proponūt ijs qui plures filios ediderint. Quòd Persæ de maximis rebus consultant ebrj, putantes ea consilia esse firmiora quàm quæ in sobrieta te fiunt. Quòd Darius Longimanus, primus omnium tributa instituerit, nam antehunc quæ unaquæque regio producebat pendebantur, uelut frumentum, equi.

L I B R I D E C I M I S E X T I.

U O D Syria uocatur à Babylone usque ad sinū Issicū atq̃ inde cōtinenter usque ad Pontum, id est usque ad Leucosyros & loca circa Amisum. In quorum medio ambo Cappadoces sunt qui intra quicq̃ extra Taurum sunt. Cæterum Taurus usque ad Amanum montem porrigitur. Quòd Ninus urbs Assyriorum, longe fuerit Babylone maior in campo Aturiæ. Cæterum Aturia prope Arbela est, interiecto Lyco flumine. Quòd Babylon Mesopotamiæ, muri ambitum habet trecentorum & octuaginta quinque stadiorum: eius crassitudinem, pedum triginta duorum: altitudinem uero inter turres cubitorum quinquagenūm: turrium ipsarum sexagenūm. Vnde & hoc è septem spectaculis unum dicitur. Item horti pensiles. Quòd Babylon à Seleucia Mesopotamiæ stadijs trecentis distat. Est autem Babylon hoc tempore deserta, Seleucia uero nomine caret. Vnde illud Comici de ipsa diceret licet, quod de magna urbe dicit,

ἰρημία μεγάλην ἔστιν, μεγάλην πόλιν.

Magna ciuitas magna solitudo est. Quòd prope Arbela urbem Assyriæ facta est ingens illa ac postrema pugna Alexandri aduersus Darium, iuxta uicium Gaugamela. Non longe abest Lycus fluuius & urbs Demetrias, item Naphthæ fons & ignes. Quòd Tigris à mari usque ad Opida & Seleuciam aduerso flumine nauigatur, Euphrates autem Babylonem usq̃ stad. tribus millibus.

Quòd regio quæ circa Euphratem est hordeum fert supra trecentos modios. Palma uinum fit & acetum & mel & panis. Palmarum nucleis fabri ferrarij pro carbonibus utuntur. Iidem aqua macerati ouibus & bobus in pabulum dantur. Dicunt esse carmen quoddam Persicum, in quo trecentæ sexaginta palmarum utilitates narrantur. Quòd iuxta Babylonem multum nascitur bitumen: cuius aliud liquidum est, quod naphtha dicitur: aliud aridum, iuxta Euphratem. Ex hac glebæ maximæ concreantur, ad ædificia idoneæ, quæ ex coctilibus lateribus fiunt. Porrò liquidum, quæ naphtha est, admirabilem habet naturam. Nam igni admotum, ipsum corripit: & si corpus eo illitum igni admoueris, deflagrat: extinguitur autem luto & aceto & alumine & uisco multo. Vnde Alexander experientia gratia in balneo puero cuidam naphtham inspersit, ac lucernā admouit: deflagrans autem puer ferè periit, nisi circumstantes aqua multa infusa flammam euicis-

sent. Quòd uarie id effertur, haphthas & haphtha & naphtha tū fœminino genere tum masculino. Quòd Adiabene Babylonix pars est & prouincia.

Quòd Tigris fluuius, Thopitin lacum perfluit iuxta latitudinem medium, atque ad alterum os usque euectus, sub terram magno cum strepitu demergitur, ac per magnum spatium subter terra labens, iuxta Gordyæam urbem rursus emergit.

Quòd Tigris fluuius adeo est uelox, ut Thopitidi lacui, qui salus est & piscibus caret, non misceatur. Quòd è Thapsaco Babylonem usque stadia sint quater mille octingenta. Quòd à ponte in Commagena, urbs est Samosata. Et est istud initium Mesopotamix stadiorum bis mille usque ad Thapsacū.

Quòd Thapsacus Arabix urbs est, Nicephorium uero Mesopotamix, & distant hę urbes inter se stadijs centū. Quòd Mesopotamia haphthā fert & gantem lapidem. Quòd inter Euphratem & Tigrin, alius etiam fluuius labitur, Basilæus nomine. Item iuxta Anthemusiam urbem rursus alius, Aboras dictus.

Quòd Syriam terminat, à septentrione quidem Cilicia & mons Amanus. Latitudo est à mari ad Euphratem. Sunt autem à sinu Issico usque ad pontem iuxta Cōmagenen, dictum latus terminantia stadia minus quàm quadringenta: ab ortu, Euphrate flumine & Arabibus Scenitis qui intra Euphratem sunt: ab austro, Arabia fœlici & Ægypto: ab occasu mari Ægyptio & Syriaco usq; ad Issum. Partes eius sunt, à monte Amano, Cōmagene, Seleucis, caua Phœnice, Iudæa, & reliquæ prouinciæ.

Quòd Cōmagena urbem insignem habet Samosata. Seleucis uero Tetrapolis dicitur. Habet enim inter ceteras permultas urbes, quatuor insignes, Seleuciam Pieriam à Nicatore conditore, Antiochiam super Daphne, à patre ipsius, Laodicæam ab eius matre, Apamiam ab uxore. Has omnes Seleucus Nicator condidit.

Quòd Orontes fluuius è Mesopotamia erumpens, deinde sub terram occultatus, circa Apamenen emergit rursus, atque hoc pacto in mare quod iuxta Seleuciam est egreditur. Quo loco uicinus mons est Pieria uocitatus: deinde ad austrum Cassius mons iuxta urbem Laodicæam, quo loco Dolabella à Cassio obsessus, oppetiit.

Quòd Apamia urbs, Cherronesus uocatur, comprehenditurq; Oronte fluuiio, & lacu magno qui huic est uicinus, ac paludibus. Prius Pella uocabatur, à Macedonibus qui illic habitauerunt: postea Nicator Seleucus instauratam eam de uxoris nomine uocauit. Hoc ipso in loco Nicator quingentos elephantes aluit, item equi aiebantur & regis equæ numero supra triginta millia. Ex Apamia fuit Posidonius, philosophorum sui temporis eruditissimus.

Quòd in Arado insula fons est dulcis aquæ, sub marinis fluctibus exoriens, è quo aquantur scapha in aquã demissa, plumbea, ore lato, in angustum fundū coacta. Quòd Tripolis è tribus urbibus coacta est, Tyro, Sidone & Arado. Tripoli continens est Dei facies, in quam Libanus mons finit.

Quòd cauam Syriam montes Libanus & Antilibanus efficiunt, initium habentes ille quidem è Tripoli, hic uero è Tyro, paralleli inter se locati. Finiunt autem prope montes Arabicos qui super Damascenam sunt. Latitudo regionis stadiorum est ducentorum, longitudo dupla. Est autem regio hæc beatissima fluminibus irrigua, tum alijs, tum etiam Iordane flumine.

Quòd Posidonius tradit in caua Syria draconem uolantem uisum fuisse, mortuum, longitudine ferè unius iugeri, crassitudine tanta ut equites

utrin

utrinque astantes
nem equo insiden

Quòd reg

ria uocatur, prop

Orthosia Pelusiu

uero supra hanc e

Arabas, Iudæa uo

per obidionem, p

Quòd Sido

philosophix & ar

tura & nauigatio

res perhibentur.

Quòd post T

quo tempore præl

beret, pelagi afflu

aqua, rursus abscel

Quòd que de

Hierosolyma lopp

Ægypti urbem sta

pena, à Gaza urbi

tal, per heremum

ocellum sinus A

ibus plena.

de appellationē h

ne plectentes, eò h

quam redire non a

taet circa Serboni

be Phœnicix Pel

litum se inferenti:

Orontem fluuiur

Ab Oronte fluuic

lortum æstiuur

gyptijs unus fuer

commigravit, ac p

laudat tanquam re

ribus temporibus

um eius interdictu

horis sicca est. Foss

pis excisus structu

fundus est, ambitu

longitudine paulè

tionē opus nō sit,

est bitumine, quo

is aquæ efflatur. I

tum emittit, fumo

utrinque astantes se intueri mutuo non possent. Hiatus oris tantus erat, ut hominem equo insidentem acciperet. Exuuiarum squama quaelibet clypeo maior.

Quòd regio tota à Seleucide ad Aegyptum usque & Arabiam, caua Syria uocatur, proprie uero ea quæ Libano & Antilibano terminatur. At ab urbe Orthosia Pelusium usque regio maritima, Phoenicæ dicitur, angusta existens. Quæ uero supra hanc est mediterranea regio, inter Gazam & Antilibanum usque ad Arabas, Iudæa uocatur. Quòd Tyrus, cum prius fuerit insula, aggesta terra per obsidionem, peninsula est effecta. Purpura quæ illic fit, pulcherrima habetur.

Quòd Sidonij multarum atque optimarum artium magistri perhibentur, philosophiæ & arithmeticiæ & computationum & astronomiæ periti. Item mercaturæ & nauigationis nocturnæ, quemadmodum Ægyptij geometriæ inuentores perhibentur. Quòd Sidon à Tyro uersus boream distat stadijs ducentis.

Quòd post Tyrum Ptolemais urbs sit, de qua mirus casus traditur. Nam quo tempore prælium cõmittebatur, cum in hoc litore insignis fuga habitatorum fieret, pelagi affluxus inundationi similis fugientes obruit, ac paulisper cõmorata aqua, rursus abcessit, relicti per caua loca mortuis hominibus & piscibus.

Quòd quæ de Andromeda traduntur, circa Ioppen accidisse aiunt. Ceterum Hierosolyma Ioppe pro nauium statione utuntur. Quòd à Cassio Pelusium usque Ægypti urbem stadia sunt trecenta. Quòd Gaza urbs à mari distat stadijs septem, à Gaza urbe ad urbem Asela, quod signum est sinus Arabici maxime orientale, per heremum stadia sunt mille ducenta & sexaginta. Et usque ad occidentum recessum sinus Arabici (Heroum oppidum uocant) à Pelusio uia deserta est, & serpentinibus plena. Quòd post Gazam, Rhaphia & Rhinocorura sunt urbes, quæ inde appellationem habent. Quòd Ægyptij homines maleficos captos, nasi mutilatione plectentes, eò habitatum mittebant, qui postmodum hac nota cognobiles in Ægyptum redire non audebant.

Quòd Pompeij magni corpus in Cassio monte iacet circa Serbonida lacum, iuxta urbem Pelusium. Quòd ab Orthosia urbe Phoeniciæ Pelusium usque, stadiorum sunt tria millia sexcenta quinquaginta, in sinum se inferenti: hoc iter ad occasum hybernum tendit. Ab eadem Orthosia ad Orontem fluuium stadia sunt mille centum & triginta, uersus ortum æstiuum.

Ab Oronte fluuiio ad cõfinia Syriae & Ciliciæ, stadia sunt quingenta uiginti, uersus ortum æstiuum. Quòd Moses apud Iudæos celebris, ex sacerdotibus Ægyptijs unus fuerit, qui cum eorum superstitionem ferret moleste, in Palaestinam commigrauit, ac permultos ex Ægypto unam abduxit. Cæterum Strabo Mosen laudat tanquam religiose & iuste talia molientem. Quòd post Mosem sequentibus temporibus superstitio inter Iudæos inualuerit, uelut circuncisio & carnisum esus interdictus. Quòd Hierosolyma urbs interiora habet aquis plena, foris sicca est. Fossa urbis non est fossilis, sed in lapidem excisa, profundo saxo. Lapis excisus structuræ urbis materiam præbuit.

Quòd Serbonis lacus profundus est, ambitum habens stadiorum mille. Is secus maritimam oram extenditur, longitudine paulò plurius quam ducentorum stadiorum, aqua grauissima ut nata tione opus non sit, uerum qui tenus umbilico in eum procedit mox attollitur. Plenus est bitumine, quod è medio fundo temporibus inordinatis cum bullis quasi feruentis aquæ efflatur. In summo autem incuruatus montis speciem præbet, fauillæ multum emittit, fumosus & aspectu ater, æri & argento & nitidis ac ter sis omnibus ru

biginem inducit, usque ad aurum. Vnde cum uasa situm contrahunt, iam accolæ intelligunt bituminis eruptionem incipere, ac sese arundineis ratibus ad id inquirendum accingunt. Bitumen est terræ gleba quæ à calore liquefacta efflatur atque diffunditur, rursusque in glaciem fortissimam ab aqua frigida immutatur, unde sectione & incisione opus est. Id postea ob aquæ crassitiem in summo fluitans, inciditur & aufertur.

Quòd Hebræorum urbs Sodoma, urbium duodecim fuerit metropolis, & cū terra subtus ignibus plena esset, ex terremotibus & igneis exhalationibus, euersæ fuerunt & exustæ omnes. Et emerfit lacus qui nūc Serbonis dicitur sulphure & bitumine plenus.

Quòd Ægyptij ad mortuorū cōditurā, bitumine utūtur. Quòd ex Armozo Carmaniæ promontorio, Arabiæ promontorium conspicitur quod est Macis proximum, id initium est sinus Persici. Nam ab eo loco ad ortum & occasum primo, inde ad septentrionem sinus Persicus in latum porrigitur usque ad Teredonem urbem & Euphratis fluuij ostia.

Quòd mare Persicū, magnū est, adeo ut Ponto Euxino magnitudine multo minus non sit. Quòd in parte sinus Persici maxime australi & occidua urbs est Gerra in locis salis, ubi domus ex salibus cōstructæ sunt, quas cum salis squamæ propter solis ardorem separatae cōtinue cadunt, crebro aquis aspergunt atque eo pacto cōtinuant parietes.

Quòd in sinu Persico insule sint Tyrus & Aradus, à quibus Tyrj & Aradj Phœniciæ, coloni sunt profecti.

Quòd per totam Rubri maris oram maritimam arbores in profundo nascuntur, lauro & oleæ persimiles, quæ in refluxibus ex toto deteguntur, in affluxibus nonnunquam ex toto obruuntur, id fit, quamuis ulterior terra arboribus careat, adeo ut admirandum sit.

Quòd in mari rubro cetus eiectus fuerit cubitorum quinquaginta.

Quòd in paludibus, quas Euphrates effusus efficit uitis nascitur, terra in arundineis cratibus imposita quanta stirpem recipiat, ut sæpe etiam ab aqua deferatur, quam rursus in pristinam sedem contis propellunt.

Quòd in Arabia fœlice lex est, ne filius à patre regnum suscipiat, sed qui primus è nobili genere post constitutum regem puer nascitur, is ex lege assumitur, & ad regni successionem regaliter educatur.

Quòd mare rubrum profunditatem non habet. nam duas orgyas non excedit, unde herbida est superficies, dum plantæ sese exerunt. Item arbores extra superficiem apparent. habet canum maritimorum insignem multitudinem.

Quòd Astaboras fluuius parte quidem maxima Nilo miscetur, exigua portio in sinum Arabicum egreditur. Quòd regio Arabiæ maritima, cuius magnam partem Troglodytæ tenent, oliueta, palmeta & laureta habeat.

Quòd elephantes Arabici, quoties flumina caloribus arefiunt, dentibus & proboscide puteos effodiunt.

Quòd Strabo Trogodytas absq̃ litera lenuntiat. Quòd Posidonius affirmat per Erembos apud Homerum, Arabas intelligendos esse, tanquam ueteres ob discrimen hoc nomen uitarent, ut pro Arabibus Erembos appellarent. Nam hæ nationes tres inter se finitimæ, eandem ferè appellationē fortiūtur. Ad eundē modū per Arimos Syros esse audiēdos idem affirmat. Nam Arimæi sunt qui in ea habitant, & fortasse Græci eos Arimæos uel Arimos uocabant. Nominum enim mutationes permultæ sunt. Nam & Dariacem Dariū uocabant, Pharzen autem Parasitum.

ab sacerdotibus sum

exercentes: milite

meridiam fluit, ut

uque. Dextra qu

tem Ægyptus inf

tem est eodem n

fallis nauigatur, t

Quòd ipsius I

Quòd i

uicis sese exerentib

Hoc fit dies quad

diebus uiginti. In

para Delta longitu

rent: ubi Nilus pe

Quòd ab im

pro occupata usq̃

Meroen sororem

tantum usq̃ ad m

irrigat. Quòd

sum mille trecenta

Quòd urbs Æ

italis uero Maria

proletur. C

benæus rapuit cog

fectus. Is cito exci

esse cepit.

exercuit, adeo in e

Hunc Alexandri

que reditum est a

Dionysius filius. Æ

Magnus è Pharfal

familiaribus dolo

mit, & Cleopatra

gnam in Philippi

unā bellum Actia

ambo sunt euersi,

Quòd prim

das autem iuxta F

V' O' D minor Cataractes supra Syenen & Elephantinam urbs sit, quo loco Ægyptiorum & Æthiopum est terminus. Quòd Æthiopes infalubrem uitam agūt, ob nimiam aëris intemperiem: quapropter pauperes etiam sunt. Ægyptij uero beatam uitam ducunt. Quòd Ægyptij in tres partes seipsos diuiserunt. Nam alij sacerdotes sunt in rebus diuinis occupati: alij agricolæ, quæ ad pacem spectant, exercentes: milites, belli negotia curant. Quòd Nilus semper ab austro ad meridiem fluit, usque ad magnum Delta. Inde in multas partes diuiditur, ad mare usque. Dextra quidem usque ad Pelusium: sinistra uero, Canobum usque. Fit autem Ægyptus inferior insula triquetra, quod Delta uocatur. Locus qui ad uerticem est eodem nomine uocatur. Item uicus eodem loco positus. Insula ea tota fossis nauigatur, tanta facilitate ut nonnulli testaceas scaphas habeant.

Quòd ipsius Delta ambitus insulæ formam præbet, stadiorū habens tria milia. Quòd in Nili incrementis tota insula undis obruitur, solis urbibus & uicis sese exerentibus, eo quod in collibus aut natura, aut arte factis locum habent. Hoc fit dies quadraginta. Deinde paulatim decrescit, quemadmodum creuerat, diebus uiginti. In diebus sexaginta campus omnino denudatur. Quòd supra Delta longitudo est stadiorum quatuor millium uersus austrum usque ad Syenen: ubi Nilus per unum alueum rectà labitur sicubi insula non occurrat.

Quòd ab imbris Æthiopicis Nilus crescit. Quòd Cambyfes Ægypto occupata usque ad Meroen progressus est, & nomen urbi & insulæ imposuit, Meroen sororem ibi mortuam hoc honore adficiens. Quòd Antiqui à Syene tantum usque ad mare Ægyptum uocabant, id est quantam partem Nilus fluius irrigat. Quòd à Pelusio usque ad Canobicū os, quæ basis est ipsius Delta, stad. sunt mille trecenta: à Canobo autem usque ad Pharum, centum quinquaginta.

Quòd urbs Alexandria in Mareotide est, cuius pars septentrionalis mari, australis uero Maria lacu, comprehenditur. Hic lacus è Nili fossis & ab incrementis repletur. Quòd Alexandri Cistæ alueolum aureum in Alexandria, Ptolemæus rapuit cognomento Coccas, qui idem Paris factus fuit dictus, è Syria profectus. Is cito excidit imperio, quòd nihil non auderet. Alueolus deinde uitreus esse coepit. Quòd Ptolemæus octauus cognomento Auletæ, choraulam exercuit, adeo in ea glorians ut non contaretur certamina in Regia celebrare. Hunc Alexandrini eiecerunt. Vnde Romam profectus Pompeio supplex fuit, atque reditum est assecutus: nec multo post morbo est absumptus. Successit ei Dionysius filius. At Cleopatra Auletæ filia, in Syriam fugit. Interea Pompeius Magnus è Pharsalo fugiens, in Casium montem ac Pelusium uenit, ibique à regis familiaribus dolo obruncatus est. Cæsar cum aduentasset Dionysium interemit, & Cleopatram ab exilio reuocatam Ægypti reginam constituit. Post pugnam in Philippis Antonius in Ægyptum profectus, Cleopatram duxit, atque unà bellum Actiacum gessit, fugitque cum ea. Superueniente deinde Augusto, ambo sunt euerfi, & Ægyptus sub Romanorum imperium est redacta.

Quòd primus Cæsar circa Pharsalum urbem Pompeium deuicit, Secundus autem iuxta Philippos uicit Cassium & Brutum. Quòd septem Nili

ostia hæc sint, Heracleoticum, Bolbitinum, Sebeniticum, Phatnitium, Mendesium, Taniticum, Pelusiacum. Quòd inter Pelusium urbem & recessum sinus qui iuxta Heroum urbem est, desertum sit stadiorum mille, totum siccum, animalibus noxijs ac serpentibus plenum.

Quòd in Momemphide sacra uacca alitur, quemadmodum in Memphide Apis, atque in Heliopole Mneuis Bos.

Quòd circa initium ipsius Delta Bubastus urbs est & Memphis & Heliopolis & initium fossæ quæ in mare sinus Arabici tendit, quod iuxta oppidum Heroum iacet. Latitudinem habet hæc cubitorum centum, profunditatem uero, quanta nauigio satis sit decem millia ferenti.

Quòd quæ olim Thebæ Ægyptiæ, nunc magna Diospolis sit uocata.

Quòd magnus ille Plato cum Eudoxo discipulo in Ægyptum profectus est, in qua annos treis sunt uersati, in geometria & astronomia, atque omnino in philosophiæ cognitione sese exercentes, circa Thebas quæ nunc Diospolis uocatur.

Quòd Apis idem est cum Osiride, ac pro deo habetur.

Quòd Memphis secundum ab Alexandria locum habet. Ab hac stadijs quadraginta, regio quædam montana abest, in qua multæ sunt pyramides, regum sepulchra, ac tres insignes, è quibus duæ inter septem orbis spectacula censentur. Altitudinem habent stadij unius: figuram autem quadratam. Quòd ex multis signis existimarunt antiqui Ægyptum inferiorem totam usque ad Serbonidem lacum, & Mæridem, & regionem Ammoniacam pelagus extitisse, fortasse etiam sinui Arabico continuum, aut non ita, sed non procul abiunctum.

Quòd admirandus ille labyrinthus in superiore Ægypto est, itaque in ipso labyrintho pyramis, sepulchrum Maindi regis qui labyrinthum ædificauit. Nam Maindes hunc condidit.

Quòd *κατήρα* usurpat rerū scriptor, pro eo quod est absorpsit, contra quam *ἐξηραση*, id est ex imo extulit. Quòd in Arsinoe urbe quæ prius Crocodilorum urbs uocabatur, mansuetus crocodilus colebatur. In Herculis urbe colitur Ichneumon, qui crocodilo & aspidi inimicus est. Nam eorum oua uocat Ichneumon, atque aspides interimit, dum luto incrustatus in flumen protrahit: crocodilum uero dum ore hiantem dormit, furtim ingressus, arrosi uisceribus interficit.

Quòd in Cynopoli Anubis colitur, & canibus honos & sacer quispiã cibus statutus est. Quòd in Oxyryncho urbe & præfectura eodẽ nomine Oxyrynchus colitur in sacro septo. Sed & cæteri Ægyptij omnes oxyrynchum piscem colunt. Nam quædam animalia sunt quæ Ægyptij uniuersi colunt, quemadmodum ex terrestribus tria, bouem, canem, felem: ex uolatilibus accipitrem atque ibim: ex aquatilibus lepidotum piscem & oxyrynchum. Sunt alia quæ quisque seorsum colit, ut Saitæ & Thebani, ouem: latum uero, qui piscis quidam in Nilo est, Latopolitani: lupum, Lycopolitani: cynocephalum, Hermopolitani: cepum Babylonij, qui sunt iuxta Memphim: (Cepus faciem habet Satyro similem, cætera inter canem atque ursum. nascitur in Æthiopia) aquilam Thebani: leonem Leontopolitani: caprum & hircum Mendesij: murum Araneum Athribitæ. Item alij aliud.

Quòd Ptolemais urbs est maxima omnium quæ sunt in Thebaide, & Memphi non minor. Supra hanc est Abydus, in qua Memnonis est regia mirabiliter constructa.

Quòd antiqui & diuinationem & oracula plurimum uenerabantur, nunc earū

carum rerum maxim
& Hetrusca diuinatione
oraculū quasi ex toto
Alexander profectus, se
phis & Branchidis, se
admodum & Home
is diuinatione in Ægypto
Ammit & uultu pate
men uerbis ad regem
in Abydo urbe Osiri
diuini Deo psallere,
urbe supra quam ap
bus beluis inimicissim
modum Pnyli apud C
tra serpentes, ut nihil
crocodilos, ut nihil ab
Quòd longitud
uocata, stadiorum et
Quòd Astronc
horis fuit tanta dili
quod Græcos Pallad
affectiones cum Nil
nem aut minorem fer
la sit annona: sin par
ne copia aut tenuitas
riorem, putei nullam u
supra Elephantinam
Candace quædam, ui
bus imperarit. Hæc a
Quòd Candace
Ægypti prætorem be
guete austro harena
ac canes, exiguo corp
fabule. Nam quæ de
ut Deos, qui plerunq
dem nomine quo & i
do mille. Vrbes habet
Ambitur illic Nilus u
na, continuis præcipi
Astapode & Astafol
nam mulieres arma
bent. Sunt autem pe
portant. Nonnulli n
pes Deum putant alt

earum rerum maxima negligentia est. Nam Romanis Sibyllæ responsa satisfaciunt, & Hetrusca diuinationo per auguria, per exta & Iouis signa. Quapropter Ammonis oraculum quasi ex toto deficit, prius in honore maximo habebatur, ad quod etiam Alexander profectus est, responsum petiturus. Quo loco non uerbis sicut in Delphis & Branchidis, sed magna ex parte nutu & signis reddebantur oracula: quemadmodum & Homerus ait,

ἢ ἢ λυαίνουσι π' ὀφρύσι νεβίσε λεγόντων.

Annuit & uultu pater illi clara sereno. propheta scilicet Iouem effingente. Aiunt tamen uerbis ad regem à propheta dictum fuisse, quod Iouis filius esset. Quod in Abydo urbe Osirim colunt. In Osiridis autem templo non licet nec cantori, nec tibicini Deo psallere, quemadmodum Dijs alijs mos est. Quod in Tentyra urbe supra quam apud cæteros Ægyptios crocodilus dedecoratur, & ex omnibus beluis inimicissimus habetur, atque ab ipsis interimitur. Quod quemadmodum Psylli apud Cyrenaicam regionem naturalem quandam uim habent contra serpentes, ut nihil mali à uenenatis bestijs patiantur, sic & Tentyritæ contra crocodilos, ut nihil ab eis patiantur, sed & unà cum illis aquam tranant intrepide.

Quod longitudo Thebarum quæ centum portas habent, nunc Diospolis uocitata, stadiorum erat olim octuaginta, nunc in modum uici habitantur.

Quod Astronomia à Thebanis Ægypti diligentissime fuit exercitata. Authoreis fuit tantæ diligentiae Mercurius Trismegistus. Quod uirgines sacræ apud Græcos Pallades dicuntur. Quod in Elephantina urbe fons est eisdem affectiones cum Nilo sustinens, atque unà incrementa suscipiens, è quo signo maiorem aut minorem fertilitatem præfagiunt. Nam si Nilus multum increseat, copiosa fit annona: sin parum augeatur, exigua. Sunt itaque in puteo notæ quibus anno næ copia aut tenuitas deprehenditur. Quod in Syene urbe, in solstitio per meridiem, putei nullam umbram habeant, & Gnomones eodem modo. Quod supra Elephantinam urbem minor Cataractes sit. Quod Strabonis tempore Candace quædam, uirilil mulier, Æthiopissa, qui supra Ægyptum sunt Æthiopibus imperarit. Hæc altero oculo capta fuit. ipsius regia erat Napata, urbs magna.

Quod Candace multis myriadibus Æthiopum contra Petronium Romanum Ægypti prætorem bellum gesserit. Imperauit locis in quibus Cambylis exercitus ingruente austro harena obrutus fuit. Quod Æthiopum pecudes & capræ & boues accanes, exiguu corpore sint: forte ex hac occasione initiu acceperint de Pygmæis fabule. Nam quæ de ijs dicuntur uera non sunt. Quod Aethiopes, reges colunt ut Deos, qui plerumque temporis domi sedent. Regni caput est Meroe ciuitas eodem nomine quo & insula. Huius insulæ longitudo stad. est trium millium, latitudo mille. Vrbes habet frequentes & montes & nemora, atque omnis generis metalla. Ambitur illic Nilus uersus Libyam magnis harenæ cumulis: uersus Arabiam uero, continuis præcipitijs: ab austro sursum uersus, fluminum concursu Astabora, Astapode & Astafoba, à septentrione est Nili decursus. Quod Aethiopes etiam mulieres armant, quarum pleræque oris labium æneo circulo traiectum habent. Sunt autem pellati. nam oues apud eos caprinam lanam habent, lanam non portant. Nonnulli nudi incedunt, breuibus pellibus incincti. Quod Aethiopes Deum putant alterum immortalem, alterum mortalem. Immortalem quidem

eum qui rerum omnium causa sit. Mortalis uero apud eos incertus est, & nomine caret. Sed frequentius eos à quibus beneficium acceperunt, & reges pro Dijs habent. Et reges quidem, cōmunes omnium, cæteros uero priuatos, eorum quibus benefecerunt Deos esse arbitrantur. Ex ijs qui ad torridam habitant nonnulli sunt qui Deos non colunt, quos etiam Soli dicunt infensos esse, & detestari cum eum exoriri uident, propterea quòd eos urat & oppugnet. Meroitæ ultra alium quendam Barbarum Deum, Herculem, Pana & Isim colunt. Regem constituunt eum qui uel forma uel alendorum pecorum uirtute uel robore uel opibus excellat.

Quòd Æthiopū mos est, ubi rex aliqua parte corporis orbatur, ut familiares idem quoquo modo patiantur, & cum eo moriantur, idcirco maxima regi custodia adhibetur. Quòd in Nilo flumine piscium genera etiam alia habeantur. Cæterum maxime noti sunt oxyrynchus & lepidotus, & latus, & alabes, & coracinus, & porcus, & phagorius, quem etiam phagrum uocant. Item silurus & citharus & alofa & mugil. Ex testaceis dilychnus, physa, bos. Item cochliæ ingentes que uocem ululatu similem edunt. Animalia quoque habent, ichneumonē & Ægyptiam aspidem. Ea duplex est, altera palmaris que citius interficit: altera orgyæ longitudine. Ex auibus est ibis & accipiter Ægyptius, qui mitis est, præter alios qui sunt alibi, quemadmodum & felis. Bubo quoque aliusmodi ibi est. Nam apud nos aquilæ magnitudinem habet, in Ægypto uero magnitudinem habet graculi.

Quòd ibis auis est mitissima, magnitudine & figura ciconiæ persimilis, tota. Nullum triuium non ea plenum est. Vtiliter quidem. nam omnem serpentem omnesque macelli immunditias colligit. Inutiliter uero, quia immunda est & omnia comedit, nec facile à mundorū iniquatione arceri potest. E mari in Nilum ascendunt mugil, alofa, & delphinus. Cætera ob crocodilorum timorem non ascendunt. Ac delphinus quidem, quia crocodilo potentior est: mugil, quia ob naturalem quandam conuenientiã à porcis secus terram ducitur. Crocodili autem à porcis abstinēt. nam cū rotundi sint & spinas ad caput habeant, periculū beluis afferunt.

Quòd iuxta Strabonis sententiam, Libyæ figura trigona sit, rectum habens angulum: cuius alterum latus, rectum angulum continens Nilus fluuius efficit: alterum uero ora maritima nobis aduersa à Pelusio usque ad Gades: latus uero recto angulo subtensum, regio tota est quæ secus oceanum iacet, à Gadibus usque ad Nili fontes. Cæterum Ptolemæus hæc tanquam falsa reprehendit. Quòd montem Mauritaniam, quem græci uocant Atlantem, Barbari Dyrin appellant.

Quòd septentrionale maxime & occiduum Africae promontorium, Cotes appellatur. Id Gadibus opponitur. Quòd utraq; Mauritania fertilissima est, ac magna cum beatitudine incolitur. eius flumina crocodilos ferunt. In quodam fluuio hirudines nascuntur septenūm cubitorum, gulam perforatam habentes, per quam respirant. Et uites illic nascuntur, quarum crassitudinem uix duo homines complecti queant, racemos habentes cubitales. Quòd in Africa & India calamus nascatur, cuius genu quodlibet octonos modios capiat. Item herbæ aliæ miræ magnitudinis. Quòd Mauritaniam maximam curam habent ornatus comæ, & barbæ, & unguium, & ceterorum eiusmodi. Quòd Afri serpentum & piscium pellibus pro indumentis & stragulis utuntur. Quòd in Africa quemadmodum in Æthiopia, estate multum pluit, hyeme siccitas uiget. Quòd Lo
topha

tophagi Africae, p
Quòd in me
id genus alia, quen
locis bis messem fa
ne digiti parui, fru
runt, sed terræ collig
cis in messe cecider
runt, dormituri uer
ligant. Quòd i
ba Ptolemæi pater
Carthaginenses ma
bellum suscepissent
septingenta. Cæteru
milia, bellicorum in
de cum rursus bell
de singulis diebus c
dij ccc. & lance
faciendos an
norem Me
gionem
olim
su

tophagi Africae, potu non indigent. nam lotus ijs & cibi & potus vicem prebet.
 Quod in mediterranea regione Africae inueniuntur ostrea & cheramides &
 id genus alia, quemadmodum iuxta Ammonem. Quod in nonnullis Africae
 locis bis messem faciunt. Culmus est longitudine quinum cubitorum, crassitudi-
 ne digiti parui, fructus affert, modios ducentenos & quadragenos. Vere non se-
 runt, sed terrae colligatis paliuris uersae atque scarificatae semina satisfaciunt quae e spi-
 cis in messe ceciderunt. Operarij propter serpentum multitudinem ocreas ge-
 runt, dormituri uero lecti pedes allio illinunt scorpionum gratia, & paliuris circun-
 ligant. Quod in ora Mauritaniae maritima urbs fuerit Iola nomine, quam Lu-
 ba Ptolemaei pater muniens Caesaream uocauit. haec portum habet. Quod
 Carthaginenses magnam potentiam habuerint. Nam cum aduersus Romanos
 bellum suscepissent, urbes habuerunt in Africa trecentas: in urbe hominum millia
 septingenta. Caeterum obsessi & in deditiorem coacti armaturarum dederunt cc.
 millia, bellicorum instrumentorum tria millia, tanquam non amplius bellaturi. In-
 de cum rursus bellum gerere decreuissent, armorum officinas constituerunt, un-
 de singulis diebus c. & xl. clypei confecti in armamentarium referebantur, & gla-
 dij ccc. & lanceae quingentae, tela catapultica, mille. Ad funes pro catapultis
 faciendos ancillae capillitium praebant. Quod ante Syrtim mi-
 norem Meninx est insula, hanc aiunt Lotophagorum Homeri re-
 gionem esse. nam illic lotus abundat. Quod urbs quae
 olim Barce, nunc Ptolemais sit dicta. Quod silphiu,
 succum Cyrenaicum fert. Quod e Cyrene fue-
 rint sapientes uiri, Aristippus Socraticus, &
 huius filia Arete. Item Aristippus hac
 matre editus cognomento *μυτρος*
διδάκτορ, & Callimachus, et
 Eratosthenes, & Car-
 neades Academi-
 cus, & Apollonius. Quod
 Cyrenaica regio tota, Cretae insulae
 iuxta longitudinem aequaliter praetenditur.

E P I T O M A R V M I N S T R A B O N E M F I N I S.

